

CPI
CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

SISTEM KVALIFIKACIJ NA PODROČJU **TEKSTILA IN USNJARSTVA**

SISTEM KVALIFIKACIJ NA PODROČJU

TEKSTILA IN

USNJARSTVA

SISTEM KVALIFIKACIJ NA PODROČJU TEKSTILA IN USNJARSTVA

Avtorici:

mag. Darija Štarkl

Petra Prebil Bašin

Urednice:

mag. Darija Štarkl

Majda Stopar

mag. Tanja Logar

Fotografije: iStock, Shutterstock

Jezikovni pregled: Eurotranslate storitve, d.o.o.

Oblikovanje: Kofein dizajn, d.o.o.

Založnik: Center RS za poklicno izobraževanje

Elektronska izdaja

Ljubljana, 2020

Publikacija je v elektronski obliki prosto dostopna na spletni strani

Slovenskega ogrođa kvalifikacij www.nok.si

Nosilec avtorskih pravic: Center RS za poklicno izobraževanje

Publikacija je bila izdana v okviru projekta Dvig kakovosti sistema vrednotenja neformalno in priložnostno pridobljenih znanj, ki se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, prednostne osi 10 »Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost«, prednostne naložbe 10.1 »Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanja, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno s poklicnim usmerjanjem in validiranjem pridobljenih kompetenc, specifičnega cilja 2 »Izboljšanje kompetenc zaposlenih za zmanjšanje neskladij med usposobljenostjo in potrebami trga dela«.

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Publikacija je brezplačna.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID=31695619

ISBN 978-961-6904-95-7 (pdf)

Kazalo

I. UVOD	6
II. OPIS SISTEMOV KVALIFIKACIJ	8
1. Ogrodje kvalifikacij	9
1.1. Kvalifikacija	9
1.2. Evropsko ogrodje kvalifikacij EOK	9
1.3. Slovensko ogrodje kvalifikacij	9
1.4. Register kvalifikacij SOK	10
2. Vrste kvalifikacij	13
2.1. Izobrazba	13
2.2. Poklicne kvalifikacije	16
2.3. Dodatna kvalifikacija	17
3. Povezanost izobraževanja in trga dela	18
III. OPIS KVALIFIKACIJ NA PODROČJU TEKSTILA IN USNJARSTVA	20
1. Predstavitev kvalifikacij na področju tekstila in usnjarstva	21
1.1. Kvalifikacijska struktura na področju tekstila in usnjarstva	21
2. Opis kvalifikacij na področju tekstila in usnjarstva	23
3. Vpis v izobraževalne in študijske programe na področju tekstila in usnjarstva	47
3.1. Vpis v programe poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja na področju tekstila	47
3.2. Vpis v programe visokega strokovnega in univerzitetnega izobraževanja	48
3.3. Izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij na področju tekstila	56
IV. OPIS DEJAVNOSTI, TRENDI TER RAZVOJNE MOŽNOSTI NA PODROČJU TEKSTILA IN USNJARSTVA	58
1. Stanje v tekstilni industriji	59
1.1. Dejavnosti TOUPD v Evropski uniji	59
1.2. Izzivi za prihodnost tekstilne industrije v EU	60
1.3. Slovenska TOUPD dejavnost	60
V. DODATEK	69
1. Viri in literatura	70
2. Pomen krajšav in kratic	71
3. Kazalo slik	72
4. Kazalo tabel	72
5. Kazalo grafov	73

Uvod

Pred vami je publikacija, ki je zaobjela pregled vseh kvalifikacij, ki jih izvajajo različne izobraževalne ustanove ter izvajalci nacionalnih poklicnih kvalifikacij na področju tekstila in usnjarstva v slovenskem prostoru. Kljub naslovu, ki navaja dve področji, so v publikaciji predstavljeni pretežno srednješolski in študijski programi s področja tekstila, saj se izobraževanje na področju usnjarstva izvaja le za mojstrske izpite. Ker je področje tekstila vpeto tudi v študijske programe, ki niso primarno povezani s to vejo dejavnosti, smo zaradi celovitosti prikaza kvalifikacij v publikacijo vključili tudi tiste študijske programe, ki imajo v svojih programih vključene module s področja tekstila.

Publikacija torej ponuja celovit pregled izobraževanja ter sistema preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij na obravnavanem področju. Namenjena je različnim skupinam deležnikov, ki so na različne načine vpeti v izbrano področje: predstavnikom socialnih partnerjev, posebej delodajalcem, sindikatom in izobraževalnim ustanovam ter drugim strokovnim institucijam, predstavnikom ministrstev in širši zainteresirani javnosti.

V prvem delu publikacije je uvodoma predstavljen in opisan sistem slovenskega ogrodja kvalifikacij. Sledijo opisi kvalifikacij, ki imajo formalne podlage v različnih zakonih in predpisih, ki urejajo poklicno, strokovno in visokošolsko izobraževanje.

V drugem delu so po ravneh Slovenskega ogrodja kvalifikacij predstavljeni osnovni podatki o posamezni kvalifikaciji. V ta del sta vključena tudi prikaz gibanja vpisa v izobraževalne in študijske programe na področju tekstila v zadnjih letih ter število podeljenih certifikatov na obravnavanem področju.

Tretji del publikacije obravnava trende in razvojne možnosti na področju tekstila in usnjarstva. Vključuje tako evropski kot slovenski vidik, izzive za prihodnost dejavnosti ter posebej prihodnje izzive tekstilne industrije v Sloveniji. Tretji del je opremljen tudi z nekaterimi statističnimi podatki, ki dodatno ilustrirajo položaj obravnavanega področja.

Publikacija odraža trenutno stanje ponudbe izobraževanja na področju tekstila in usnjarstva. Napredek pri razvoju kvalifikacij bomo vsekakor lahko izmerili, če se bo v prihodnje obravnavana dejavnost obogatila z novimi in posodobljenimi kvalifikacijami.

Opis sistema kvalifikacij

1. OGRODJE KVALIFIKACIJ

1.1. Kvalifikacija

»Kvalifikacija je rezultat procesa ocenjevanja in priznavanja pristojnega organa, ki odloči, da je posameznik dosegel učne izide v skladu z opredeljenimi standardi« (Zakon o Slovenskem ogrodju kvalifikacij, Ur. l. št. 104, 2015). Kvalifikacije, ki so umeščene v Slovensko ogrodje kvalifikacij, pridobivamo v sistemu formalnega izobraževanja in izven njega. Izkazujejo se z javnimi listinami (potrdili, spričevali, diplomami, certifikati).

1.2. Evropsko ogrodje kvalifikacij EOK

Evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje (EOK) je skupno evropsko referenčno ogrodje, ki povezuje sisteme kvalifikacij različnih držav in deluje kot orodje za primerjavo kvalifikacij. Z EOK so kvalifikacije med različnimi sistemi in državami v Evropi lažje berljive in bolj razumljive. EOK ima dva glavna cilja: spodbujati mobilnost državljanov med državami in omogočati vseživljenjsko učenje. EOK je dostopen na portalu Learning Opportunities and Qualifications portal.

1.3. Slovensko ogrodje kvalifikacij

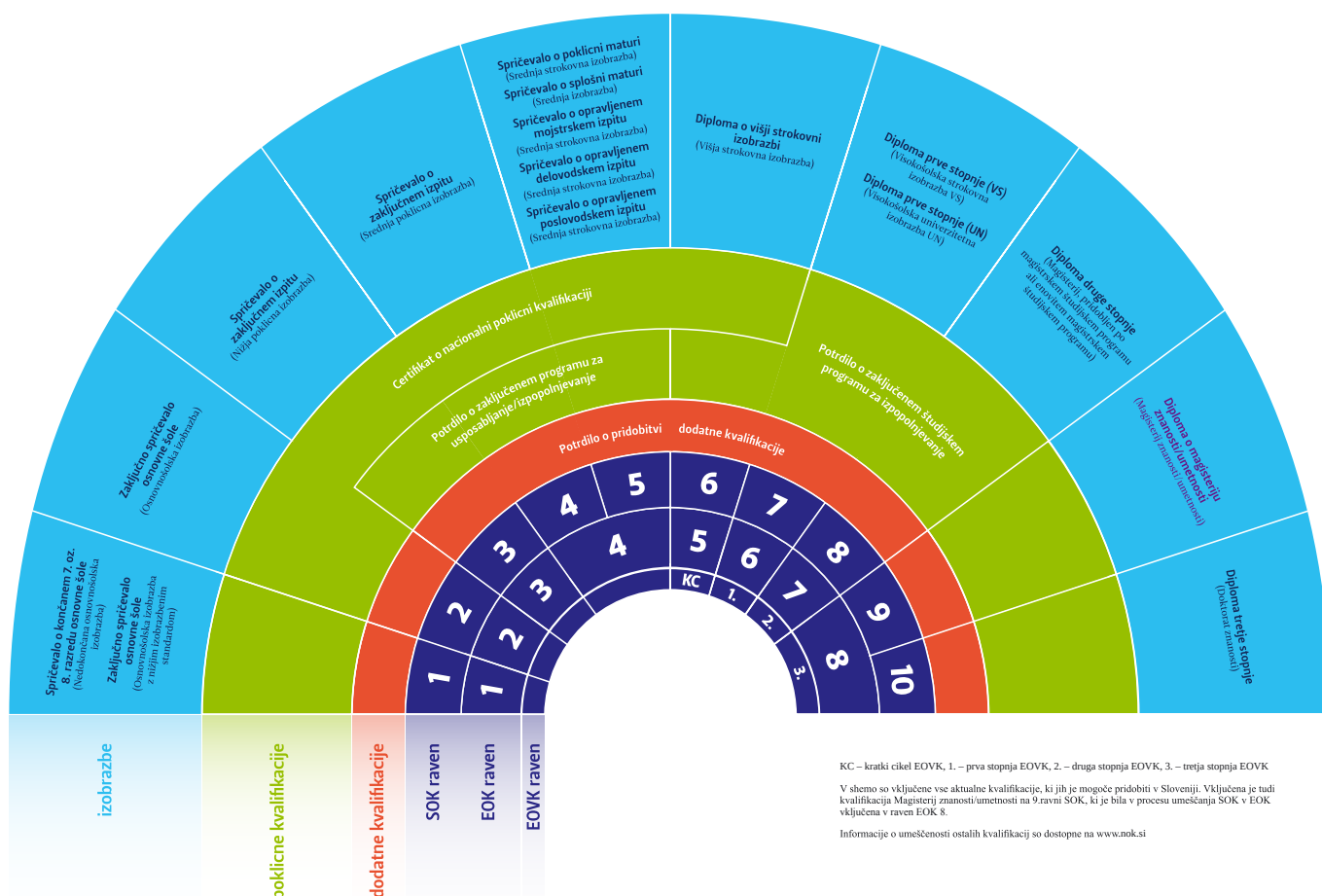
Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) je enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij v ravni glede na učne izide. Namen SOK je doseči transparentnost in prepoznavnost kvalifikacij v Sloveniji in EU, njegovi temeljni cilji pa so: podpreti vseživljenjsko učenje; povezati in uskladiti slovenske podsisteme kvalifikacij ter izboljšati preglednost, dostopnost in kakovost kvalifikacij glede na trg dela in civilno družbo. Podlaga za SOK je Zakon o Slovenskem ogrodju kvalifikacij (Ur. l. št. 104/2015), ki je začel veljati leta 2016.

Slovensko ogrodje kvalifikacij določa tri vrste kvalifikacij:

- **izobrazbo**, ki se izkazuje z javno listino o zaključenem izobraževanju,
- **poklicno kvalifikacijo**, ki se izkazuje s certifikatom o pridobljeni NPK, izdanem v skladu s predpisi, ki urejajo NPK, ali z drugo listino o zaključenem programu za usposabljanje oziroma izpopolnjevanje, izdano v skladu s predpisi, ki urejajo poklicno, strokovno in visokošolsko izobraževanje,
- **dodatno kvalifikacijo**, ki se ureja na način in po postopku, določenem v Zakonu o SOK, ter se izkazuje s potrdilom, izdanim v skladu z omenjenim zakonom, in je namenjena za dopolnjevanje usposobljenosti posameznika na doseženi ravni in na določenem strokovnem področju.

Kvalifikacije so v SOK razvrščene (slika 1) v deset referenčnih ravni, glede na učne izide. Deset ravni SOK se povezuje z osmimi ravni Evropskega ogrođa kvalifikacij (EOK) prek opisnikov ravni obeh ogrođij. Visokošolske kvalifikacije so uvrščene tudi v ravni Evropskega ogrođa visokošolskih kvalifikacij (EOVK).

Slika 1: Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) določa deset referenčnih ravni glede na učne izide

Vir: www.nok.si, 2020.

1.4. Register kvalifikacij SOK

Register kvalifikacij SOK (dostopen na www.nok.si) predstavlja javni informacijski sistem Slovenskega ogrodja kvalifikacij in omogoča vpogled v vse posamične kvalifikacije, ki jih je mogoče pridobiti v Sloveniji, in sicer: izobrazbe, poklicne kvalifikacije in dodatne kvalifikacije. Na ta način se povečuje transparentnost sistema kvalifikacij v državi, kar koristi zlasti naslednjim uporabnikom: udeležencem izobraževanja na vseh ravneh sistema, zaposlenim, delodajalcem, izobraževalnim institucijam, strokovnim komisijam, poklicnim svetovalcem in drugim. Kvalifikacije so v registru kvalifikacij SOK opisane v skladu z metodologijo SOK ter zakonskimi določili. Register kvalifikacij SOK je povezan tudi s portalom Learning Opportunities and Qualifications portal.

**QR koda
za dostop do
registra kvalifikacij**

Zaradi preglednejšega razlikovanja med aktualnimi, iztekajočimi se in preteklimi izobraževalnimi programi register kvalifikacij SOK prikazuje kvalifikacije v različnih barvah (tabela 1):

- z modro so obarvane kvalifikacije, ki jih kandidati pridobivajo v aktualnih izobraževalnih programih,
- z zeleno so obarvane kvalifikacije, ki jih kandidati pridobivajo v iztekajočih se izobraževalnih programih (od sedme do desete ravni),
- z vijolično so obarvane kvalifikacije, ki so jih kandidati pridobili v preteklih izobraževalnih programih (od šeste do desete ravni).

Tabela 1: Kvalifikacije v Slovenskem ogrodju kvalifikacij (SOK) ter ravni Slovenskega ogrodja kvalifikacij v primerjavi z Evropskim ogrodjem kvalifikacij (EOK)

IZOBRAZBE	POKLICNE KVALIFIKCIJE	DODATNE KVALIFIKACIJE	EOK raven
1. RAVEN			1.
Spričevalo o končanem 7. oz. 8. razredu osnovne šole (Nedokončana osnovnošolska izobrazba) Zaključno spričevalo osnovne šole ¹ (Osnovnošolska izobrazba z nižjim izobrazbenim standardom)			
2. RAVEN			2.
Zaključno spričevalo osnovne šole (Osnovnošolska izobrazba)	Certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji (Nacionalna poklicna kvalifikacija, raven 2)	Potrdilo o pridobitvi dodatne kvalifikacije, raven 2	
3. RAVEN			3.
Spričevalo o zaključnem izpitu (Niža poklicna izobrazba)	Certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji (Nacionalna poklicna kvalifikacija, raven 3)	Potrdilo o pridobitvi dodatne kvalifikacije, raven 3	
4. RAVEN			4.
Spričevalo o zaključnem izpitu (Srednja poklicna izobrazba)	Potrdilo o zaključnem programu za usposabljanje in izpopolnjevanje, Certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji (Nacionalna poklicna kvalifikacija, raven 4)	Potrdilo o pridobitvi dodatne kvalifikacije, raven 4	
5. RAVEN			4.
Spričevalo o poklicni maturi (Srednja strokovna izobrazba) Spričevalo o opravljenem mojstrskem izpitu (Srednja strokovna izobrazba) Spričevalo o opravljenem delovodskem izpitu (Srednja strokovna izobrazba) Spričevalo o opravljenem poslovodskem izpitu (Srednja strokovna izobrazba) Spričevalo o splošni maturi (Srednja izobrazba)	Potrdilo o zaključnem programu za usposabljanje in izpopolnjevanje, Certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji (Nacionalna poklicna kvalifikacija, raven 5)	Potrdilo o pridobitvi dodatne kvalifikacije, raven 5	
6. RAVEN			5.
Diploma o višji strokovni izobrazbi (Višja strokovna izobrazba) ² Diploma o višji strokovni izobrazbi oz. višješolski izobrazbi (Višja strokovna izobrazba oziroma višješolska izobrazba) ³	Potrdilo o zaključnem študijskem programu za izpopolnjevanje Certifikat o nacionalni poklicni kvalifikaciji (Nacionalna poklicna kvalifikacija, raven 6)	Potrdilo o pridobitvi dodatne kvalifikacije, raven 6	
7. RAVEN			6.
Diploma prve stopnje (VS) (Visokošolska strokovna izobrazba VS) ⁴ Diploma prve stopnje (UN) (Visokošolska univerzitetna izobrazba UN) ⁵ Diploma o visokem strokovnem izobraževanju (Visoka strokovna izobrazba) ⁶ Diploma o specializaciji (Specializacija po višji strokovni izobrazbi oz. višješolski izobrazbi) ⁷	Potrdilo o zaključnem študijskem programu za izpopolnjevanje	Potrdilo o pridobitvi dodatne kvalifikacije, raven 7	
8. RAVEN			7.
Diploma druge stopnje (Magisterij, pridobljen po magistrskem študijskem programu ali enovitem magistrskem študijskem programu) ⁸ Diploma o specializaciji (Specializacija po visokošolski strokovni izobrazbi) ⁹ Diploma o univerzitetnem izobraževanju (Univerzitetna izobrazba) ¹⁰ Diploma o visokošolskem izobraževanju (visoka strokovna izobrazba-ZUI) ¹¹	Potrdilo o zaključnem študijskem programu za izpopolnjevanje		
9. RAVEN			8.
Diploma o magisteriju znanosti (Magisterij znanosti/umetnosti) ¹² Diploma o magisteriju znanosti (Magisterij znanosti/umetnosti) ¹³ Diploma o specializaciji (Specializacija po visoki univerzitetni izobrazbi) ¹⁴ Diploma o specializaciji (Specializacija po visoki strokovni izobrazbi-ZUI) ¹⁵			
10. RAVEN			8.
Diploma tretje stopnje (Doktorat znanosti) ¹⁶ Diploma o doktoratu znanosti (Doktorat znanosti) ¹⁷ Diploma o doktoratu znanosti (Doktorat znanosti) ¹⁸			

Vir: Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij (ZSOK).

- ¹ V Republiki Sloveniji poznamo tudi »posebne programe vzgoje in izobraževanja«, v katere se vključujejo otroci in mladostniki z zmernimi in težjimi motnjami v duševnem razvoju (npr. po Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami). Taki programi ne omogočajo pridobitve kvalifikacije, zato niso vključeni v SOK. Po zaključenem izobraževanju se mladostniki večinoma vključujejo v varstveno delovne centre.
- ² Pridobljena po letu 1996 v skladu z Zakonom o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 12/96, 44/00, 86/04 – ZVSI in 79/06 – ZPSI-1) in po letu 2004 v skladu z Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 86/04 in 100/13).
- ³ Pridobljena do 30. 9. 2002 po Zakonu o usmerjenem izobraževanju (Uradni list SRS, št. 11/80, 6/83, 25/89 in 35/89; v nadaljnjem besedilu: ZUI). ZUI navaja dikcijo »višja strokovna izobrazba«, na diplomah in v razpisih za vpis pa lahko opazimo, da se uporablja tudi izraz »višješolska izobrazba«, ki ni v skladu z ZUI.
- ⁴ Pridobi se po letu 2004 v skladu z Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, 32/12 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 109/12 in 85/14; v nadaljnjem besedilu: ZViS).
- ⁵ Pridobi se po letu 2004 v skladu z ZViS.
- ⁶ Pridobi se po letu 1994 v skladu z ZViS, vendar najdlje do izteka študijskega leta 2015/16.
- ⁷ Pridobljena do 30. 9. 1997 v skladu z ZUI.
- ⁸ Pridobi se po letu 2004 v skladu z ZViS.
- ⁹ Pridobi se v skladu z ZViS, vendar najdlje do izteka študijskega leta 2015/16.
- ¹⁰ Pridobi se po letu 1994 v skladu z ZViS, vendar najdlje do izteka študijskega leta 2015/16.
- ¹¹ Pridobljena v skladu z ZUI.
- ¹² Pridobi se v skladu z ZViS, vendar najdlje do izteka študijskega leta 2015/16.
- ¹³ Pridobljena v skladu z ZUI.
- ¹⁴ Pridobi se po letu 1994 v skladu z ZViS, vendar najdlje do izteka študijskega leta 2015/16. Ta kvalifikacija se glede na slovensko zakonodajo in v skladu z načelom najboljšega ujemanja umešča na deveto raven SOK, vendar pa glede na učne rezultate ne dosega zahtevnosti učnih rezultatov osme ravni EOK. Zato je ta kvalifikacija primerljiva z opisniki sedme ravni EOK.
- ¹⁵ Pridobljena do 30. 9. 1997 v skladu z ZUI. Ta kvalifikacija se glede na slovensko zakonodajo in v skladu z načelom najboljšega ujemanja umešča na deveto raven SOK, vendar pa glede na učne rezultate ne dosega zahtevnosti učnih rezultatov osme ravni EOK. Zato je ta kvalifikacija primerljiva z opisniki sedme ravni EOK.
- ¹⁶ Pridobi se po letu 2004 v skladu z ZViS.
- ¹⁷ Pridobi se po letu 1994 v skladu z ZViS, vendar najdlje do izteka študijskega leta 2015/16.
- ¹⁸ Pridobljena v skladu z ZUI.
-

2. VRSTE KVALIFIKACIJ

2.1. Izobrazba – pridobljena v sistemu formalnega stopenjskega izobraževanja in se izkazuje z javno listino o zaključenem izobraževanju

- osnovnošolsko izobraževanje,
- srednješolsko izobraževanje,
- višješolsko izobraževanje,
- visokošolsko izobraževanje.

Osnovnošolsko izobraževanje

Obvezno osnovnošolsko izobraževanje je v Sloveniji organizirano v okviru enotne devetletne osnovne šole, v katero so vključeni učenci od šestega do 15. leta starosti. V prvi razred se vpisujejo učenci, ki v letu vstopa v šolo dopolnijo šest let. Po uspešno zaključeni osnovni šoli učenci pridobijo zaključno spričevalo osnovne šole in lahko nadaljujejo s srednješolskim izobraževanjem. Če učenci ne zaključijo celotnega programa osnovne šole, uspešno pa zaključijo najmanj sedmi razred, pridobijo potrdilo o izpolnjeni osnovnošolski obveznosti in lahko nadaljujejo z nižjim poklicnim izobraževanjem.

Srednješolsko izobraževanje

Po obveznem devetletnem osnovnošolskem izobraževanju sledi srednješolsko izobraževanje. Traja dve do pet let, vanj vstopajo generacije otrok, stare praviloma petnajst let. Srednješolsko izobraževanje se deli na:

- **splošno izobraževanje**, kamor spadajo različni štiriletni programi splošne in strokovne gimnazije (gimnazija in klasična gimnazija; tehniška, ekonomska in umetniška gimnazija različnih smeri) in enoletni maturitetni tečaj, ki se zaključijo s splošno matura, ter
- **poklicno in strokovno izobraževanje**, kamor spadajo izobraževalni programi različnih vrst zahtevnosti, in sicer: programi nižjega (dve leti) ter srednjega poklicnega izobraževanja (tri leta), ki se zaključijo z zaključnim izpitom, ter srednjega strokovnega izobraževanja (štiri leta), poklicno-tehniškega izobraževanja (dve leti po končanem programu srednjega poklicnega izobraževanja) in poklicnega tečaja (eno leto), ki se prav tako zaključijo s poklicno matura.

Srednje splošno izobraževanje

Srednje splošno (gimnazijsko) izobraževanje traja štiri leta in se konča s splošno matura kot obliko zunanega preverjanja znanja. Uspešno končana gimnazija, ki se zaključi z matura in pridobitvijo spričevala o splošni maturi, omogoča dijakom vpis v programe višjega in visokošolskega strokovnega ter univerzitetnega izobraževanja.

Dijaki v gimnazijah opravljajo matura iz petih predmetov, od tega iz treh predmetov skupnega dela (materinščina, tuji jezik in matematika) in dveh predmetov izbirnega dela.

Srednje strokovno izobraževanje

Srednje strokovno izobraževanje praviloma traja štiri leta (lahko tudi pet). Namenjeno je učencem, ki so končali osnovno šolo ali izobraževalni program nižjega poklicnega izobraževanja. Gre za široko zasnovane programe, ki dijake pripravijo za vstop na trg dela. Izobraževanje se konča s poklicno maturo, ki je sestavljena iz obveznih predmetov (materinščine in strokovnoteoretičnega predmeta) in izbirnih predmetov (tuji jezik ali matematika ter izdelek oziroma storitev z zagovorom). Po uspešno opravljeni poklicni maturi dijak pridobi spričevalo o poklicni maturi. Dijaki lahko nadaljujejo z izobraževanjem v programih višjega in visokega strokovnega izobraževanja (pod dodatnimi pogoji tudi univerzitetnega).

Srednje poklicno izobraževanje

V srednjem poklicnem izobraževanju se dijaki izobražujejo za širša poklicna področja. V skladu z zakonom lahko triletno srednje poklicno izobraževanje poteka v dveh glede na doseženo izobrazbo enakovrednih oblikah: v šolski obliki in kot vajeništvo, ki ga je Slovenija znova uvedla s šolskim letom 2017/2018. Vajeništvo predstavlja dodatno možnost za razvoj okolja, v katerem mladi razvijajo svoje talente in se usposabljaajo za prevzemanje samostojnih delovnih nalog. V vajeništvu se vsaj 50 odstotkov programa izvaja pri enem ali več delodajalcih. V programih, ki se izvajajo v šolski obliki, se izvaja praktično usposabljanje z delom vsaj 24 tednov.

Programi praviloma trajajo tri leta (lahko tudi štiri leta). Vanje se lahko vpiše, kdor je končal osnovno šolo ali izobraževalni program nižjega poklicnega izobraževanja. Izobraževanje se zaključi z zaključnim izpitom, ki obsega pisni in ustni izpit iz materinščine in izdelek oziroma storitev z zagovorom. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu dijak pridobi spričevalo o zaključnem izpitu in lahko nadaljuje izobraževanje po dveletnem izobraževalnem programu v poklicno-tehniškem izobraževanju ali se zaposli.

Poklicno-tehniško izobraževanje

Poklicno-tehniško izobraževanje je oblikovano kot nadgradnja srednjega poklicnega izobraževanja in omogoča dijakom, ki so uspešno končali srednje poklicno izobraževanje, da dosežejo srednjo strokovno izobrazbo, ki je po stopnji izobrazbe enakovredna štiriletnemu strokovnemu oziroma tehniškemu izobraževanju. Hkrati dijakom omogoča pridobitev izobrazbe na višji kvalifikacijski ravni. Traja dve leti. Izobraževanje se konča s poklicno maturo. Po uspešno opravljeni poklicni maturi dijak pridobi spričevalo o poklicni maturi.

Nižje poklicno izobraževanje

Nižje poklicno izobraževanje, ki tipično traja dve leti, je namenjeno učencem, ki so izpolnili osnovnošolsko obveznost in končali najmanj sedem razredov devetletne osnovne šole oziroma so končali osnovno šolo po prilagojenem izobraževalnem programu. V strokovnih modulih je poudarek na praktičnem pouku, ki je podkrepljen s strokovno-teoretičnimi vsebinami. Ob zaključku izobraževanja mora dijak opraviti zaključni izpit. Po uspešno opravljenem zaključnem izpitu dijak pridobi spričevalo o zaključnem izpitu. S tem je usposobljen za opravljanje manj zahtevnih poklicev, hkrati pa lahko nadaljuje izobraževanje v programih srednjega poklicnega izobraževanja.

Poklicni tečaj

Poklicni tečaj traja eno leto in je namenjen dijakom, ki so uspešno končali štiri letnike gimnazije ali strokovne šole (brez mature). Zato so dijakom priznani splošnoizobraževalni predmeti iz predhodnega izobraževanja in imajo v programu le strokovne module s praktičnim usposabljanjem z delom. Poklicni tečaj je druga pot do naziva strokovne izobrazbe, za katerega obstaja tudi štiriletni program srednjega strokovnega ali tehniškega izobraževanja.

Maturitetni tečaj

Maturitetni tečaj traja eno leto in je namenjen pripravi na maturo za tiste dijake, ki niso obiskovali gimnazije, in osebe, starejše od 21 let, ki želijo opravljati maturo. Po končanem maturitetnem tečaju kandidati opravljajo enako maturo kot dijaki v gimnazijah.

Mojstrski, delovodski ali poslovodski izpit

Mojstrski, delovodski ali poslovodski izpiti so namenjeni kandidatom s končano srednjo poklicno šolo in z najmanj tremi leti ustreznih delovnih izkušenj. Izpit je sestavljen iz štirih delov: praktičnega dela, strokovno-teoretičnega dela, poslovodno-ekonomskega dela ter pedagoško-andragoškega dela. Z opravljenim mojstrskim, delovodskim ali poslovodskim izpitom, s katerim se preverja usposobljenost kandidata za samostojno vodenje obratovalnice, za mojstrsko opravljanje poklica in za praktično usposabljanje dijakov, si kandidat pridobi spričevalo o opravljenem mojstrskem, delovodskem ali poslovodskem izpitu ter srednjo strokovno izobrazbo. Na podlagi opravljenih izpitov iz splošnoizobraževalnih predmetov poklicne mature lahko kandidat nadaljuje izobraževanje na višjih in visokih strokovnih šolah.

Visokošolsko in višje strokovno izobraževanje

Med pomembnejšimi temeljnimi cilji visokošolskega in višjega strokovnega izobraževanja so predvsem kakovost, zaposljivost in mobilnost v Evropi in svetu, pravičen dostop, raznovrstnost institucij in študijskih programov.

Višješolsko izobraževanje

Višješolsko izobraževanje v Sloveniji je namenjeno študentom, ki so končali poklicno ali splošno matura, pa tudi kandidatom z opravljenim mojstrskim, delovodskim ali poslovodskim izpitom, ki imajo tri leta delovnih izkušenj ter opravljen preizkus znanja iz splošnoizobraževalnih predmetov v obsegu, ki je določen za poklicno matura v srednjem strokovnem izobraževanju. Praktično naravnani programi trajajo dve leti in zaobsegajo 20-tedensko praktično usposabljanje v podjetjih. Študentom omogočajo pridobitev poklicnih kompetenc v skladu s poklicnimi standardi.

Visokošolsko izobraževanje

Visokošolsko izobraževanje je organizirano na treh »bolonjskih« stopnjah. V okviru prve stopnje se izvajata visokošolski strokovni in univerzitetni študij oziroma dodiplomski študij, na drugi stopnji magistrski (stopenjski ali enovit) in na tretji doktorski študij. Študijski programi se izvajajo kot redni ali izredni študij ali študij na daljavo. Študijski programi za pridobitev izobrazbe trajajo od dveh do šest let. Študijske obveznosti po programih so ovrednotene s kreditnimi točkami. V letniku študija si je mogoče pridobiti 60 KT, pri čemer 1 KT pomeni 25–30 ur študentovega dela oziroma 1.500–1.800 ur na leto. Kreditni sistem študija (ECTS) je obvezen od leta 2002 naprej.

Študijski programi za pridobitev izobrazbe pred uvedbo bolonjskih študijskih programov:

a) dodiplomski:

- za pridobitev visoke strokovne izobrazbe (diploma o visokem strokovnem izobraževanju),
- za pridobitev univerzitetne izobrazbe (diploma o univerzitetnem izobraževanju);

b) podiplomski:

- za pridobitev specializacije (diploma o specializaciji),
- za pridobitev magisterija (diploma o magisteriju znanosti),
- za pridobitev doktorata znanosti (diploma o doktoratu znanosti).

Študijski programi za pridobitev izobrazbe po uvedbi bolonjskih študijskih programov:

a) prva stopnja

- visokošolski strokovni študijski programi (diploma o izobraževanju prve stopnje VS),
- univerzitetni študijski programi (diploma o izobraževanju prve stopnje UN);

b) druga stopnja

- magistrski študijski programi (diploma o strokovnem magisteriju),
- enoviti magistrski študijski programi (diploma o strokovnem magisteriju);

c) tretja stopnja

- doktorski študijski programi (diploma o doktoratu znanosti).

Programi na posameznih ravneh se izvajajo tudi po javno veljavnem programu osnovne šole za odrasle ter kot izredno izobraževanje in izredni študij po javno veljavnih programih poklicnega, strokovnega, gimnazijskega, višje strokovnega, višješolskega in visokošolskega izobraževanja. Pogoje za vključitev v te programe, njihov potek, ustrezno prilagajanje in dokončanje, določajo posamezni področni zakoni, za vsako raven izobraževanja posebej.

Zagotavljanje kakovosti v izobraževalnem sistemu

Kakovost sistema izobraževanja je bistveno odvisna od vzpostavljenih in kakovostnih akreditacijskih postopkov in sistemov zagotavljanja kakovosti. V Sloveniji akreditacijski postopki in sistemi zagotavljanja kakovosti tvorijo celovito skrb za kakovost izobraževalnega sistema ter kakovost njegovih učinkov. Zagotavljanje kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja v Sloveniji je vpeto v mednarodni prostor, prek evropske mreže zagotavljanja kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja (EQAVET). Za zagotavljanje kakovosti v visokošolskem izobraževanju je v Republiki Sloveniji zadolžena Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS), ki izvaja akreditacijske postopke in evalvacije študijskih programov.

2.2. Poklicne kvalifikacije

2.2.1 Poklicna kvalifikacija - ki se izkazuje s certifikatom o pridobljeni NPK, izdanem v skladu s predpisi, ki urejajo NPK

Temeljni namen sistema nacionalnih poklicnih kvalifikacij (sistem NPK) je, da se lahko posameznikom formalno priznajo znanja in spretnosti, ne glede na načine oziroma učna okolja, kjer so bile pridobljene. Sistem NPK omogoča pridobitev javno veljavnih listin (certifikata o NPK) v skladu z evropskimi priporočili o vrednotenju neformalnega in priložnostnega učenja in ga je v naš prostor uvedel Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, ki je bil sprejet leta 2000.

Nacionalna poklicna kvalifikacija je formalno priznana strokovna usposobljenost za opravljanje poklica na določeni ravni zahtevnosti, ki temelji na nacionalno sprejetem poklicnem standardu. S sistemom NPK preverjamo in potrjujemo neformalno in priložnostno pridobljena znanja in spretnosti, ki jih je posameznik pridobil z delovnimi izkušnjami, prostovoljskim delom, priložnostnimi aktivnostmi, udeležbo v neformalnih programih izobraževanja oziroma usposabljanja, samoučenjem ipd.

Sistem NPK je namenjen le odraslim osebam, starim nad 18 let, izjemoma mlajšim osebam, če jim je prenehal status dijaka ali vajenca in imajo ustrezne delovne izkušnje. Prednost sistema NPK je v njegovi fleksibilnosti, saj omogoča hitro odzivnost na potrebe trga dela. Možnost potrjevanja predhodno pridobljenih znanj pozitivno vpliva na odpravljanje razlik med povpraševanjem in ponudbo na trgu dela.

Zagotavljanje kakovosti v sistemu NPK

Sistem NPK temelji na vnaprej predpisanih postopkih preverjanja in potrjevanja neformalno pridobljenih znanj, kar zagotavlja sistemu njegovo objektivnost in kakovost. Zagotovljena je akreditacija NPK na pristojnem strokovnem svetu. Vsak kandidat, ki pristopi k preverjanju in potrjevanju NPK, ima zagotovljeno svetovanje. Postopek preverjanja in potrjevanja NPK izvajajo izvajalci, ki so vpisani v register izvajalcev pri RIC. Izvajalci v sistemu NPK morajo za vpis v register izvajalcev izpolnjevati materialne pogoje, predpisane v katalogu strokovnih znanj in spretnosti za NPK. Poleg navedenega se redno revidira NPK ter ob reviziji prav tako preveri izvajalca. Ocenjevalci morajo za pridobitev licence izpolnjevati kadrovske pogoje, navedene v katalogu strokovnih znanj in spretnosti za NPK, ter opraviti usposabljanje. Ocenjevalci podaljšujejo licenco vsakih pet let, Državni izpitni center pa skrbi za sprotno spremljavo dela članov komisij na preverjanjih NPK. V sistemu nacionalnih poklicnih kvalifikacij Center RS za poklicno izobraževanje izvaja evalvacijo sistema NPK.

2.2.2 Poklicne kvalifikacije - ki se izkazujejo z listino o zaključenem programu usposabljanja oziroma izpopolnjevanja, izdano v skladu s predpisi, ki urejajo poklicno, strokovno in visokošolsko izobraževanje

Kvalifikacije, pridobljene po programih izpopolnjevanja in usposabljanja

Ena od vrst poklicnih kvalifikacij so kvalifikacije, pridobljene po programih izpopolnjevanja in usposabljanja, ki jih opredeljujeta Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (ZPSI – 1A, Ur. l. RS št. 68/17) ter Zakon o višjem strokovnem izobraževanju (ZVSI, Ur. l. RS št. 86/04 in 100/13).

Študijski programi za izpopolnjevanje in usposabljanje so namenjeni predvsem izpopolnjevanju, dopolnjevanju, posodabljanju in poglobljanju znanja na ravni srednjega in višjega strokovnega izobraževanja, v skladu z zahtevami delovnih mest. Gre za nadaljevanje in nadgradnjo že uveljavljenih oblik nadaljnega usposabljanja delavcev za potrebe podjetij in konkretnih delovnih mest, zapolnjujejo pa tudi vrzel v ponudbi usposabljanja predvsem za delavce, ki so zaposleni v manjših podjetjih. Programi izpopolnjevanja in usposabljanja pripomorejo k razvoju poklicno specifičnih kompetenc posameznikov ter s tem prispevajo k učinkovitejšemu usklajevanju med povpraševanjem in ponudbo po spretnostih in znanjih na trgu delovne sile. Usmerjenost na potrebe podjetij in delovnih mest je osnovno vodilo pri razvoju teh programov.

Zagotavljanje kakovosti v programih izpopolnjevanja in usposabljanja se uresničuje prek izvajanja predpisanih akreditacijskih postopkov pri pristojnih strokovnih svetih. Prav tako se zagotavljanje kakovosti spremlja v okviru kriterijev evropske mreže zagotavljanja kakovosti poklicnega in strokovnega izobraževanja in usposabljanja (EQAVET).

Kvalifikacije, pridobljene po študijskih programih izpopolnjevanja

Ena izmed vrst poklicnih kvalifikacij so tudi kvalifikacije, pridobljene po študijskih programih izpopolnjevanja. Študijski programi za izpopolnjevanje so v skladu z Zakonom o visokem šolstvu (ZVIS, Ur. l. RS št. 65/17, 33. člen) ena od oblik vseživljenjskega učenja in so namenjeni predvsem za izpopolnjevanje, dopolnjevanje, poglobljanje in posodabljanje znanja.

Zagotavljanje kakovosti za študijske programe izpopolnjevanja se uresničuje prek izvajanja predpisanih akreditacijskih postopkov na Nacionalni agenciji za kakovost v visokem šolstvu ter evalvacij posameznih študijskih programov.

2.3. Dodatna kvalifikacija - ki se ureja na način in po postopku, določenem v Zakonu o SOK, ter se izkazuje s potrdilom, izdanim v skladu z omenjenim zakonom

Dodatna kvalifikacija je v skladu z zakonom SOK (ZSOK, Ur. l. št. 104/2015) kvalifikacija, ki dopolnjuje usposobljenost posameznika na doseženi ravni in na določenem strokovnem področju ter je vezana na potrebe trga dela. Dodatne kvalifikacije so ena od vrst kvalifikacij, ki omogoča pridobitev javne listine – Potrdila o pridobitvi dodatne kvalifikacije.

Vlogo za umestitev dodatne kvalifikacije v SOK lahko vloži delodajalec, skupina delodajalcev ali Zavod RS za zaposlovanje, v kateri mora predlagatelj opisati: vsebino dodatne kvalifikacije v obliki učnih izidov, program usposabljanja, opis procesov zagotavljanja kakovosti ter potrebe na trgu dela.

Zagotavljanje kakovosti pri umeščanju dodatnih kvalifikacij

V skladu z zakonom SOK (ZSOK, Ur. l. št. 104/2015) Center RS za poklicno izobraževanje strokovno oceni popolno vlogo za umestitev dodatne kvalifikacije v SOK in pripravi mnenje o ustreznosti vloge in programa usposabljanja. Strokovna komisija NKT SOK-EOK na podlagi pozitivnega mnenja Centra RS za poklicno izobraževanje sprejme odločitev glede vloge o umestitvi dodatne kvalifikacije v SOK in pripravi predlog za umestitev dodatne kvalifikacije v SOK. Dodatno kvalifikacijo na podlagi predloga strokovne komisije v Slovensko ogrodje kvalifikacij umesti minister, pristojen za delo. Nadzor nad izvajanjem programa usposabljanja za pridobitev dodatne kvalifikacije izvaja ministrstvo, pristojno za šolstvo.

3. POVEZANOST IZOBRAŽEVANJA IN TRGA DELA

Področji izobraževanja in trga dela se morata zaradi hitrih razvojnih sprememb nenehno povezovati in vzajemno iskati skupne rešitve. Pri tem se na različne načine povezujejo izobraževalne institucije, podjetja in drugi socialni partnerji z namenom nenehnega izboljševanja kakovosti različnih sistemov pridobivanja kvalifikacij.

V Sloveniji je na področju srednješolskega (poklicnega in strokovnega) ter višješolskega strokovnega izobraževanja poklicni standard povezovalni člen med sfero gospodarstva in izobraževanja. Šele vzpostavitev poklicnega standarda pred leti je omogočila, da se je gospodarska sfera začela aktivno vključevati v proces njegove priprave in tako neposredno vplivati na vsebine izobraževalnih programov.

Postopek priprave poklicnih standardov in njihove revizije poteka po načelih socialnega dialoga, pri čemer Center RS za poklicno izobraževanje sistematično vključuje vse ključne partnerje na nacionalni ravni. Posebej pomembno je sodelovanje najnaprednejših subjektov s področja industrije, obrti in storitev za zgodnje odkrivanje potreb po novih kvalifikacijah. Načelo transparentnosti se upošteva kot temeljno načelo pri razvoju poklicnih standardov, ki so podlaga za pripravo izobraževalnih programov in tudi katalogov za NPK v sistemu certificiranja. Poklicni standard je torej povezovalni člen poklicnega izobraževanja in sistema certificiranja NPK.

Poklicni standard določa vsebino poklicne kvalifikacije na določeni ravni in opredeljuje znanja, spretnosti in kompetence, ki so posamezniku potrebni, da opravlja določen poklic. Pri tem je treba poudariti, da so poleg poklicnih pomembne tudi ključne kompetence, saj zagotavljajo posameznikovo profesionalno rast, pa tudi sposobnost opravljanja različnih vlog v družbi. V okviru Centra RS za poklicno izobraževanje je bila pripravljena analiza ključnih kompetenc in predlog posodobljenega nabora ključnih kompetenc, ki se vključujejo v poklicne standarde. Pri pripravi nabora ključnih kompetenc so bile upoštevane tako potrebe trga dela kot tudi evropska priporočila na tem področju (Marentič, 2015).

Na področju visokega šolstva je bila v letu 2011 sprejeta Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (ReNPVŠ11-20, Ur. l. RS št. 41/11). Ta med drugim opredeljuje cilje in ukrepe slovenskega visokošolskega prostora, ki se nanašajo na vzpostavitev kakovostnega, raznolikega in odzivnega visokošolskega prostora do leta 2020.

Peti ukrep Resolucije izpostavlja izboljšanje sodelovanja visokošolskih institucij z gospodarstvom in negospodarstvom ter tako postavlja temelje visokošolskim institucijam za boljše sodelovanje z družbenim okoljem in uspešnejši prenos znanja iz visokošolskih institucij v gospodarstvo in negospodarstvo. V okviru ukrepa so predvidene spodbude pri raziskovalnih in inovativnih projektih med gospodarstvom in negospodarstvom ter aktivno sodelovanje delodajalcev pri oblikovanju študijskih programov, kar posledično vpliva na hitrejše odzivanje na družbena in gospodarska pričakovanja. Visokošolske institucije se morajo ob avtonomnem razvoju kakovostnih akademskih standardov za študijske programe hkrati odzivati tudi na družbena in gospodarska pričakovanja. Ob tem morajo proučiti družbene potrebe po določenih študijskih programih, poklicnih profilih in analizirati, ali so pridobljene kompetence diplomantov primerne za zaposljivost in za razvoj posameznika v smislu aktivnega državljanstva in osebne rasti.

**Opis kvalifikacij na
področju tekstila in
usnjarstva**

1. PREDSTAVITEV KVALIFIKACIJ NA PODROČJU TEKSTILA IN USNJARSTVA

To poglavje obsega predstavitev kvalifikacij na področju tekstila in usnjarstva. Kvalifikacije na področju tekstila je trenutno možno pridobiti na podlagi srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega strokovnega izobraževanja, univerzitetnega izobraževanja in v sistemu nacionalnih poklicnih kvalifikacij. Na področju usnjarstva je možno pridobiti izobrazbo le z mojstrskim izpitom. Na področju tekstila in usnjarstva trenutno ni pripravljene nobene dodatne kvalifikacije.

1.1. Kvalifikacijska struktura na področju tekstila in usnjarstva

V tabeli 2 so prikazane kvalifikacije po ravneh Slovenskega ogrodja kvalifikacij, ki jih je možno pridobiti na podlagi trenutno veljavnih izobraževalnih programov in kandidatom omogočajo pridobitev izobrazbe. V drugem stolpcu so navedene nacionalne poklicne kvalifikacije, ki omogočajo pridobitev certifikata o NPK, s katerim kandidat dokazuje formalno strokovno usposobljenost za izvajanje poklicne kvalifikacije na določeni ravni. Dodatnih kvalifikacij trenutno ni, zato so polja te kategorije v tretjem stolpcu tabele 2 prazna.

Tabela 2: Kvalifikacijska struktura na področju tekstila in usnjarstva po ravneh Slovenskega ogrodja kvalifikacij (SOK)

IZOBRAZBE	POKLICNE KVALIFIKACIJE	DODATNE KVALIFIKACIJE
SOK 3		
Preoblikovalec/preoblikovalka tekstilij	Tekstilni konfektionar/tekstilna konfektionarka	
SOK 4		
Izdelovalec/izdelovalka oblačil	Vzdrževalec/vzdrževalka tekstilij	
SOK 5		
Ustvarjalec/ustvarjalka modnih oblačil	Modni stilist/modna stilistka	
Mojster šivilja-krojač/mojstrica šivilja-krojač		
Čevljarski mojster/čevljarska mojstrica		
Mojster vzdrževanja tekstilij/mojstrica vzdrževanja tekstilij		
Mojster izdelovalec krznenih oblačil/mojstrica izdelovalka krznenih oblačil		
Mojster za strojenje usnja in krzna/mojstrica za strojenje usnja in krzna		
Mojster za usnjena oblačila/mojstrica za usnjena oblačila		
Mojster za usnjeno galanterijo/mojstrica za usnjeno galanterijo		
SOK 6		
SOK 7		
Diplomirani tekstilni inženir /diplomirana tekstilna inženirka (vs)		
Diplomirani inženir tekstilnih tehnologij in oblikovanja/diplomirana inženirka tekstilnih tehnologij in oblikovanja (vs)		
Diplomirani dizajner/diplomirana dizajnerka (vs)		
Diplomirani tekstilni inženir/diplomirana tekstilna inženirka (un)		
Diplomirani inženir oblikovanja in tekstilnih materialov /diplomirana inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov (un)		
SOK 8		
Magister inženir oblikovanja in tekstilnih materialov/magistrica inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov		
Magister tekstilni inženir/magistrica tekstilna inženirka		
Magister akademski oblikovalec tekstilij in oblačil/magistrica akademska oblikovalka tekstilij in oblačil		
Magister dizajna/magistrica dizajna		
SOK 9		
SOK 10		
Doktor/doktorica znanosti s področja tekstilstvo, grafika in tekstilno oblikovanje		
Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja oblikovanja in tekstilnih materialov		

Vir: www.nok.si, podatki zajeti na dan 30. 04. 2020

2. OPIS KVALIFIKACIJ NA PODROČJU TEKSTILA IN USNJARSTVA

V tem poglavju so podane podrobne predstavitve posameznih kvalifikacij na področju tekstila in usnjarstva. Posamezne kvalifikacije so predstavljene z naslednjimi parametri:

- ime kvalifikacije
- tip kvalifikacije
- vrsta kvalifikacije
- trajanje izobraževanja
- vrsta izobraževanja
- kreditne točke (pri izobrazbah)
- vstopni pogoji
- področje in podpodročje ISCED
- raven kvalifikacije
- učni izidi
- izvajalci

Zgornji parametri so izbrani z namenom, da na čim bolj nazoren in informativen način predstavijo posamezne kvalifikacije. Poleg prikaza ravni kvalifikacij po Slovenskem ogrodju kvalifikacij (SOK) je tudi prikazano, kako se kvalifikacije umeščajo v ravni Evropskega ogrodja kvalifikacij (EOK).

Zajem predstavljenih podatkov je bil opravljen na spletni strani registra SOK, na dan 20. 4. 2020. Ažurne informacije in druge še podrobnejše informacije o posameznih kvalifikacijah je mogoče pridobiti na spletni strani registra SOK.

**QR koda
za dostop do
registra kvalifikacij**

SOK 3 – EOK 3

Tekstilni konfektor/tekstilna konfektionarka

Tabela 3: Osnovni podatki o poklicni kvalifikaciji Tekstilni konfektor/tekstilna konfektionarka

Ime kvalifikacije	Tekstilni konfektor/tekstilna konfektionarka
Tip kvalifikacije	Nacionalna poklicna kvalifikacija
Vrsta kvalifikacije	Poklicna kvalifikacija
Vstopni pogoji	• Najmanj izobrazba na ravni SOK 2
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 3, EOK 3

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Kandidat/ka je zmožen/zmožna:

- sprejemati navodila za delo in v skladu z njimi načrtovati svoje delo,
- jemati mere za enostavne tekstilne izdelke,
- krojiti enostavne tekstilne izdelke,
- številčiti skrojene dele in jih kompletirati,

- fiksirati medvloge in lepiti aplikacije,
- šivati enostavne tekstilne izdelke,
- medfazno in končno likati enostavne izdelke,
- zagotavljati kakovost opravljenega dela in skrbeti za racionalno rabo materialov,
- delati tako, da varuje okolje in ne ogroža zdravja in varnosti pri delu,
- sporazumevati se z različnimi deležniki pri svojem delu in upoštevati bonton.

Izvajalci kvalifikacije:

Izvajalci postopkov za ugotavljanje in potrjevanje NPK so vpisani v register izvajalcev, ki se vodi v zbirki nacionalnega informacijskega središča za poklicne kvalifikacije. Izvajalci postopkov so lahko poklicne šole, podjetja, medpodjetniški izobraževalni centri, šole za izobraževanje odraslih, gospodarske zbornice.

Preoblikovalec/preoblikovalka tekstilij

Tabela 4: Osnovni podatki o kvalifikaciji Preoblikovalec/preoblikovalka tekstilij

Ime kvalifikacije	Preoblikovalec/preoblikovalka tekstilij
Tip kvalifikacije	Nižja poklicna izobrazba
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Nižje poklicno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	2 leti
Kreditne točke	120 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Zaključen najmanj sedmi razred osnovne šole oziroma šesti razred osemletne osnovne šole in izpolnjena osnovnošolska obveznost ali • zaključeno osnovnošolsko izobraževanje po prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevljarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 3, EOK 3

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica spričevala je zmožen/zmožna:

- samostojnega in varnega dela z osnovnimi tekstilnimi stroji in napravami,
- izdelave enostavnih tekstilnih izdelkov in nekaterih njihovih elementov,
- enostavnih popravil in osnovnega vzdrževanja tekstilnih izdelkov,
- prepoznavanja tekstilij za različne namene,
- prepoznavanja osnovne terminologije stroke,
- gospodarne rabe materialov in energije.

Izbirno:

- prepoznavanja nečistoč in madežev, izvajanja osnovnih postopkov čiščenja in pranja tekstilij ter ročnega in strojnega likanja oblačil,
- izbire ustreznih materialov, pribora in orodja ter z različnimi tehnikami ročnih del izdelati dodatke ali tekstilne izdelke.

Izvajalci kvalifikacije:

Srednje poklicne, strokovne in tehniške šole, zavodi in ljudske univerze.

Vzdrževalec/vzdrževalka tekstilij

Tabela 5: Osnovni podatki o poklicni kvalifikaciji Vzdrževalec/vzdrževalka tekstilij

Ime kvalifikacije	Vzdrževalec/vzdrževalka tekstilij
Tip kvalifikacije	Nacionalna poklicna kvalifikacija
Vrsta kvalifikacije	Poklicna kvalifikacija
Vstopni pogoji	• Najmanj izobrazba na ravni SOK 2
ISCED področje	Transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve
ISCED podpodročje	Storitve za gospodinjstva
Raven kvalifikacije	SOK 4, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Kandidat/ka je zmožen/zmožna:

- načrtovati in organizirati delo v poslovalnici,
- sprejemati in izdajati predmete nege in vzdrževanja,
- razvrščati tekstilije glede na vrsto nege,
- uporabiti strojno opremo za posamezne vrste nege,
- izvajati postopke kemičnega čiščenja, mokrega čiščenja in pranja,
- dodatno obdelati tekstilije,
- izvajati ustrezne postopke sušenja,
- uporabiti pravilno tehniko likanja,
- zagotavljati kakovost opravljene storitve,
- sporazumevati se z različnimi deležniki in upoštevati poslovni bonton,
- skrbeti za varovanje zdravja in okolja.

Izvajalci kvalifikacije:

Izvajalci postopkov za ugotavljanje in potrjevanje NPK so vpisani v register izvajalcev, ki se vodi v zbirki nacionalnega informacijskega središča za poklicne kvalifikacije. Izvajalci postopkov so lahko: poklicne šole, podjetja, medpodjetniški izobraževalni centri, šole za izobraževanje odraslih, gospodarske zbornice.

Izdelovalec/izdelovalka oblačil

Tabela 6: Osnovni podatki o kvalifikaciji Izdelovalec/izdelovalka oblačil

Ime kvalifikacije	Izdelovalec/izdelovalka oblačil
Tip kvalifikacije	Srednja poklicna izobrazba
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje poklicno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Osnovnošolska izobrazba ali • nižja poklicna izobrazba.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 4, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica spričevala je zmožen/zmožna:

- samostojnega in varnega dela s tekstilnimi stroji in napravami,
- opazovanja, estetike, kreativnega mišljenja, ročnih spretnosti in prostorske predstave,
- izbire primernih tekstilnih materialov, delovnih sredstev in načina izdelave izdelkov,
- konstruiranja temeljnih krojev oblačil,
- izdelave oblačil in drugih tekstilnih izdelkov,
- popravil in osnovnega vzdrževanja tekstilnih izdelkov,
- razumevanja in uporabe različne strokovne literature in terminologije ter informacijsko komunikacijske tehnologije.

Izbirno:

- izbire ustreznih materialov, konstruiranja krojev in izdelave otroških oblačil,
- izbire ustreznih materialov, konstruiranja krojev in izdelave športnih oblačil,
- izbire osnovnih in pomožnih materialov, krojev in izdelave vrhnjih ženskih oblačil,
- izbire osnovnih in pomožnih materialov, krojev in izdelave vrhnjih moških oblačil,
- prepoznavanja nečistoč in madežev, izvajanja ustreznih postopkov pranja, kemičnega čiščenja in likanja tekstilij.

Izvajalci kvalifikacije:

Srednje poklicne, strokovne in tehniške šole ter ljudske univerze.

SOK 5 – EOK 4

Modni stilist/modna stilistka

Tabela 7: Osnovni podatki o poklicni kvalifikaciji Modni stilist/modna stilistka

Ime kvalifikacije	Modni stilist/modna stilistka
Tip kvalifikacije	Nacionalna poklicna kvalifikacija
Vrsta kvalifikacije	Poklicna kvalifikacija
Vstopni pogoji	• Eno leto delovnih izkušenj na področju modnega stiliranja, • predložitev življenjepisa z dokazili s področja modnega stiliranja in • izdelava projektne naloge v obliki predstavitvene mape v tiskani in digitalni obliki, ki vsebuje: povzetek, uvod, strokovno-teoretični del, praktično-eksperimentalni del, zaključek, literaturo.
ISCED področje	Umetnost in humanistika
ISCED podpodročje	Modno oblikovanje, oblikovanje prostora in industrijsko oblikovanje
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Kandidat/ka je zmožen/zmožna:

- načrtovati, pripraviti, izvesti in kontrolirati lastno delo,
- racionalno rabiti energijo, material in čas,
- varovati zdravje in okolje,
- komunicirati s sodelavci in strankami,
- uporabljati sodobno informacijsko tehnologijo,
- razvijati podjetne lastnosti, spretnosti in vedenje,
- sodelovati v strokovnem timu,
- spremljati oblikovalske trende in tehnološke novosti,
- oblikovati celostno oblačilno podobo,
- svetovati naročnikom,
- sodelovati pri nabavi ter naroča oblačila in modne dodatke,
- opravljati delo po likovno-estetskem sistemu vrednotenja.

Izvajalci kvalifikacije:

Izvajalci postopkov za ugotavljanje in potrjevanje NPK so vpisani v register izvajalcev, ki se vodi v zbirki nacionalnega informacijskega središča za poklicne kvalifikacije. Izvajalci postopkov so lahko poklicne šole, podjetja, medpodjetniški izobraževalni centri, šole za izobraževanje odraslih, gospodarske zbornice.

Ustvarjalec modnih oblačil/ustvarjalka modnih oblačil

Tabela 8: Osnovni podatki o kvalifikaciji Ustvarjalec modnih oblačil/ustvarjalka modnih oblačil

Ime kvalifikacije	Ustvarjalec modnih oblačil/ustvarjalka modnih oblačil
Tip kvalifikacije	Srednja strokovna izobrazba
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje poklicno-tehniško izobraževanje
Trajanje izobraževanja	2 leti
Kreditne točke	120 kreditnih točk
Vstopni pogoji	Kdor je uspešno končal: • srednje poklicno izobraževanje ali • je pridobil enakovredno izobrazbo po prejšnjih predpisih.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica spričevala je zmožen/zmožna:

- samostojnega, varnega in ekološkega dela s tekstilnimi materiali, stroji in napravami,
- estetskega in kreativnega mišljenja ter usklajevanje barv,
- dela, ki zahteva ročne spretnosti,
- modnega svetovanja strankam in uspešnega komuniciranja,
- izbire in usklajevanja vseh tekstilnih materialov, delovnih sredstev in načinov izdelave izdelkov,
- konstruiranja in modeliranja krojev oblačil,
- izdelave modnih oblačil in kolekcij,
- popravila in osnovnega vzdrževanja tekstilnih izdelkov,
- razumevanja in uporabe različne strokovne literature in terminologije ter informacijsko komunikacijske tehnologije,
- razvijanja podjetniške miselnosti ter promocije svojih izdelkov in storitev na tržišču.

Izvajalci kvalifikacije:

Srednje strokovne in tehniške šole ter ljudske univerze.

Ustvarjalec modnih oblačil/ustvarjalka modnih oblačil

Tabela 9: Osnovni podatki o kvalifikaciji Ustvarjalec modnih oblačil/ustvarjalka modnih oblačil

Ime kvalifikacije	Ustvarjalec modnih oblačil/ustvarjalka modnih oblačil
Tip kvalifikacije	Srednja strokovna izobrazba
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje strokovno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	4 leta
Kreditne točke	240 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Osnovnošolska izobrazba ali nižja poklicna izobrazba.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica spričevala je zmožen/zmožna:

- samostojnega, varnega in ekološkega dela s tekstilnimi materiali, stroji in napravami,
- estetskega in kreativnega mišljenja, usklajevanja barv,
- dela, ki zahteva ročne spretnosti,
- modnega svetovanja strankam in uspešnega komuniciranja,
- izbire in usklajevanja vseh tekstilnih materialov, delovnih sredstev in načinov izdelave izdelkov,
- konstruiranja in modeliranja krojev oblačil,

- izdelave modnih oblačil in kolekcij,
- popravil in osnovnega vzdrževanja tekstilnih izdelkov,
- razumevanja in uporabe različne strokovne literature in terminologije ter informacijsko komunikacijske tehnologije,
- razvijanja podjetniške miselnosti ter promocije svojih izdelkov in storitev na tržišču.

Izbirno:

- izbire ustreznih materialov, konstruiranja krojev in izdelave otroških oblačil,
- izbire ustreznih materialov, konstruiranja krojev in izdelave športnih oblačil,
- izbire osnovnih in pomožnih materialov, krojev in izdelave vrhnjih ženskih oblačil,
- izbire osnovnih in pomožnih materialov, krojev in izdelave vrhnjih moških oblačil,
- prepoznavanja nečistoč in madežev, izvajanja ustreznih postopkov pranja, kemičnega čiščenja in likanja tekstilij

Izvajalci kvalifikacije:

Srednje strokovne in tehniške šole ter ljudske univerze.

Mojster šivilja-krojač/mojstrica šivilja-krojač

Tabela 10: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster šivilja-krojač/mojstrica šivilja-krojač

Ime kvalifikacije	Mojster šivilja-krojač/mojstrica šivilja-krojač
Tip kvalifikacije	Mojster
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	• Srednje strokovno izobraževanje
Vstopni pogoji	Kandidat mora izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev: • kandidat je pridobil srednjo poklicno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj tri leta izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil srednjo strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj dve leti izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil višjo ali visoko strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj eno leto izkušenj s strokovnega področja.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica mojstrskega naziva je zmožen/zmožna:

- izdelati vse vrste ženskih, moških in otroških oblačilnih izdelkov na mojstrskem nivoju,
- pripraviti delo (jemanje mer, izdelava krojev in krojenje, priprava strojev in delo s stroji in orodji ter pripomočki),
- voditi strategijo razvoja obratovalnice,
- kontrolirati kakovost izdelkov in storitev,
- izdelati kalkulacije in predračune,
- pripraviti poslovni načrt in analizo rezultatov dela,
- prenašati znanje, spretnosti in izkušnje na vajence in dijake,
- zaposlovati delavce in planirati njihov razvoj,
- izvajati ekološke predpise, predpise iz varstva pri delu.

Izvajalec kvalifikacije:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Čevljarški mojster/čevljarška mojstrica

Tabela 11: Osnovni podatki o kvalifikaciji Čevljarški mojster/čevljarška mojstrica

Ime kvalifikacije	Čevljarški mojster/čevljarška mojstrica
Tip kvalifikacije	Mojster
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje strokovno izobraževanje
Vstopni pogoji	Kandidat mora izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev: • kandidat je pridobil srednjo poklicno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj tri leta izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil srednjo strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj dve leti izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil višjo ali visoko strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj eno leto izkušenj s strokovnega področja.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevljarška in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica mojstrskega naziva je zmožen/zmožna:

- organizirati in voditi delovni proces,
- zagotoviti kakovost izdelkov in storitev,
- pripraviti poslovni načrt in analizo rezultatov dela,
- sprejemati stranke in svetuje,
- voditi nabavo in prodajati izdelke oz. storitev,
- racionalno in ekonomično poslovati (kadri, normativi in kalkulacija storitev),
- izdelati predloge za nagrajevanje sodelavcev ter skrbeti za pozitivno delovno ozračje,
- zaposlovati delavce in načrtovati njihov razvoj,
- izvajati ekološke predpise, predpise o varstvu pri delu, požarnem varstvu in varovanju okolja,
- prenašati znanja, spretnosti, izkušnje in novosti s področja stroke na vajence, dijake in sodelavce,
- izdelati obutev in ortopedsko obutev na mojstrski ravni.

Izvajalec kvalifikacije:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Mojster vzdrževanja tekstilij/mojstrica vzdrževanja tekstilij

Tabela 12: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster vzdrževanja tekstilij/mojstrica vzdrževanja tekstilij

Ime kvalifikacije	Mojster vzdrževanja tekstilij/mojstrica vzdrževanja tekstilij
Tip kvalifikacije	Mojster
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje strokovno izobraževanje
Vstopni pogoji	Kandidat mora izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev: • kandidat je pridobil srednjo poklicno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj tri leta izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil srednjo strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj dve leti izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil višjo ali visoko strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj eno leto izkušenj s strokovnega področja.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevljarška in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica mojstrskega naziva je zmožen/zmožna:

- izvajati storitve vzdrževanja tekstilij, usnja in krzna (v nadaljevanju tekstilij) na mojstrski ravni,
- pripravljati recepture in izbirati čistilna ter pralna sredstva glede na vrsto nečistoč,
- načrtovati procese pranja in čiščenja glede na vrste predmetov in želje uporabnikov,
- ločevati usnjene in krznene izdelke glede na kakovost, določati postopke nege usnja in krzna ter barvanja usnja,
- sprejemati stranke in jih svetovati,
- voditi strategijo razvoja obratovalnice,
- izdelati kalkulacije in predračune,
- pripraviti poslovni načrt in analizo rezultatov dela,

- kontrolirati kakovost izdelkov in storitev,
- organizirati in voditi delovni proces,
- prenašati znanja, spretnosti, izkušnje in novosti s področja stroke na vajence, dijake in sodelavce,
- zaposlovati delavce in planirati njihov razvoj,
- izdelati predloge za nagrajevanje sodelavcev ter skrbeti za pozitivno delovno ozračje,
- izvajati ekološke predpise, predpise o varstvu pri delu, požarnem varstvu in varovanju okolja.

Izvajalec kvalifikacije:

Obrotno-podjetniška zbornica Slovenije.

Mojster izdelovalec krznenih oblačil/mojstrica izdelovalka krznenih oblačil

Tabela 13: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster izdelovalec krznenih oblačil/mojstrica izdelovalka krznenih oblačil

Ime kvalifikacije	Mojster izdelovalec krznenih oblačil/mojstrica izdelovalka krznenih oblačil
Tip kvalifikacije	Mojster
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje strokovno izobraževanje
Vstopni pogoji	Kandidat mora izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev: • kandidat je pridobil srednjo poklicno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj tri leta izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil srednjo strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj dve leti izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil višjo ali visoko strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj eno leto izkušenj s strokovnega področja.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica mojstrskega naziva je zmožen/zmožna:

- organizirati in voditi delovni proces,
- zagotavljati kakovost izdelkov in storitev,
- pripravljati poslovni načrt in analizo rezultatov dela,
- sprejemati stranke in jim svetovati,
- voditi nabavo in prodajo izdelkov oz. storitev,
- racionalno in ekonomično poslovati (kadri, normativi in kalkulacija storitev),
- izdelati predloge za nagrajevanje sodelavcev ter skrbeti za pozitivno delovno ozračje,
- zaposlovati delavce in načrtovati njihov razvoj,
- izvajati ekološke predpise, predpise o varstvu pri delu, požarnem varstvu in varovanju okolja,
- prenašati znanja, spretnosti, izkušnje in novosti s področja stroke na vajence, dijake in sodelavce,
- pripraviti delo (jemanje mer, izdelava krojev in krojenje, razvrščanje krzna in pomožnih materialov v kakovostne razrede),
- ročno obdelati kože,
- pripraviti stroje in delati s stroji in orodji.

Izvajalec kvalifikacije:

Obrotno-podjetniška zbornica Slovenije.

Mojster za strojenje usnja in krzna/mojstrica za strojenje usnja in krzna

Tabela 14: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster za strojenje usnja in krzna/mojstrica za strojenje usnja in krzna

Ime kvalifikacije	Mojster za strojenje usnja in krzna/mojstrica za strojenje usnja in krzna
Tip kvalifikacije	Mojster
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje strokovno izobraževanje
Vstopni pogoji	Kandidat mora izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev: - kandidat je pridobil srednjo poklicno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj tri leta izkušenj s strokovnega področja, - kandidat je pridobil srednjo strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj dve leti izkušenj s strokovnega področja, - kandidat je pridobil višjo ali visoko strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj eno leto izkušenj s strokovnega področja.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica mojstrskega naziva je zmožen/zmožna:

- organizirati in voditi delovni proces,
- zagotoviti kakovost izdelkov in storitev,
- pripraviti poslovni načrt in analizo rezultatov dela,
- sprejemati stranke in jim svetovati,
- voditi nabavo in prodajo izdelkov oz. storitev,
- racionalno in ekonomično poslovati (kadri, normativi in kalkulacija storitev),
- izdelati predloge za nagajevanje sodelavcev ter skrbeti za pozitivno delovno ozračje,
- zaposlovati delavce in načrtovati njihov razvoj,
- izvajati ekološke predpise, predpise o varstvu pri delu, požarnem varstvu in varovanju okolja,
- prenašati znanja, spretnosti, izkušnje in novosti s področja stroke na vajence, dijake in sodelavce,
- strojiti vse vrste kož za usnje na mojstrski ravni.

Izvajalec kvalifikacije:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Mojster za usnjena oblačila/mojstrica za usnjena oblačila

Tabela 15: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster za usnjena oblačila/mojstrica za usnjena oblačila

Ime kvalifikacije	Mojster za usnjena oblačila/mojstrica za usnjena oblačila
Tip kvalifikacije	Mojster
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje strokovno izobraževanje
Vstopni pogoji	Kandidat mora izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev: - kandidat je pridobil srednjo poklicno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj tri leta izkušenj s strokovnega področja, - kandidat je pridobil srednjo strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj dve leti izkušenj s strokovnega področja, - kandidat je pridobil višjo ali visoko strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj eno leto izkušenj s strokovnega področja.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica mojstrskega naziva je zmožen/zmožna:

- izdelati izdelke na mojstrski ravni,
- pripraviti delo (razvrščanje usnja in pomožnih materialov v kakovostne razrede),
- jemati mere, izdelati krojev in krojiti,
- izdelati usnjena oblačila (sestavljanje in šivanje oblačil),
- dodelati usnjena oblačila (likanje, označevanje),
- voditi in oblikovati strategijo razvoja obratovalnice,
- kontrolirati kakovost izdelkov in storitev,

- izdelati kalkulacije in predračune,
- pripraviti poslovni načrt in analizo rezultatov dela,
- prenašati znanje, spretnosti in izkušnje na vajence in dijake,
- zaposlovati delavce in planirati njihov razvoj,
- izvajati ekološke predpise, predpise iz varstva pri delu.

Izvajalec kvalifikacije:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Mojster za usnjeno galanterijo/mojstrica za usnjeno galanterijo

Tabela 16: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster za usnjeno galanterijo/mojstrica za usnjeno galanterijo

Ime kvalifikacije	Mojster za usnjeno galanterijo/mojstrica za usnjeno galanterijo
Tip kvalifikacije	Mojster
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Srednje strokovno izobraževanje
Vstopni pogoji	Kandidat mora izpolnjevati enega izmed naslednjih pogojev: • kandidat je pridobil srednjo poklicno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj tri leta izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil srednjo strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj dve leti izkušenj s strokovnega področja, • kandidat je pridobil višjo ali visoko strokovno izobrazbo (katerekoli smeri) in ima vsaj eno leto izkušenj s strokovnega področja.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevljarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 5, EOK 4

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Imetnik/imetnica mojstrskega naziva je zmožen/zmožna:

- izdelati usnjene galanterijske izdelke na mojstrski ravni,
- pripraviti delo (pregled kakovosti usnja, rezanje in mehanska obdelava usnja),
- pripraviti osnovne kroje (oblikovanje, modeliranje in izdelava),
- strojno in ročno krojiti,
- sestavljati usnjene galanterijske izdelke s šivanjem in lepljenjem,
- dodelati in končno izdelati usnjene galanterijske izdelke,
- voditi in oblikovati strategijo razvoja obratovalnice,
- kontrolirati kakovost izdelkov in storitev,
- izdelati kalkulacije in predračune,
- pripraviti poslovni načrt in analizo rezultatov dela,
- prenašati znanje, spretnosti in izkušnje na vajence in dijake,
- zaposlovati delavce in planirati njihov razvoj,
- izvajati ekološke predpise, predpise iz varstva pri delu.

Izvajalec kvalifikacije:

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije.

Diplomirani tekstilni inženir (vs)/diplomirana tekstilna inženirka (vs)

Tabela 17: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani tekstilni inženir (vs)/diplomirana tekstilna inženirka (vs)

Ime kvalifikacije	Diplomirani tekstilni inženir (vs)/diplomirana tekstilna inženirka (vs)
Tip kvalifikacije	Diploma prve stopnje (VS)
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Visokošolsko strokovno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	- Matura ali - poklicna matura ali - zaključni izpit (pred 1. junijem 1995) po kateremkoli štiriletnem srednješolskem programu.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 7, EOK 6

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- obvladanja širokega strokovnega znanja na področju študija, dopolnjenega z izbranimi znanji s področja naravoslovja, managementa, informacijsko-komunikacijske tehnologije, estetike in tekstilnega oblikovanja,
- razumevanja in teoretičnega utemeljevanja strokovnih tem,
- praktične spretnosti in sposobnosti, takoj sprejeti praktične zadolžitve,
- identificiranja konkretnih in abstraktnih praktičnih problemov, njihove teoretične analize, iskanja rešitev in ustreznega ukrepanja,
- lastnega učenja na svojem strokovnem področju,
- sodelovanja pri razvojnem in raziskovalnem delu in prenašanja razvojnih in raziskovalnih dosežkov v prakso,
- razumevanja soodvisnosti med tehnologijo in oblikovanjem,
- razumevanja likovnega zapisa in njegovega tehnološkega prevajanja v tekstilije in oblačila,
- komuniciranja s sodelavci in strokovnjaki sorodnih disciplin, ki omogoča aktivno sodelovanje pri skupinskem delu tudi na področju projektov, ki temeljijo na povezovanju strokovnih zakonitostih z oblikovalsko prakso,
- profesionalne etične in okoljske odgovornosti,
- uporabe sodobnih orodij, veščin in spretnosti, predvsem s področja IKT-jev v vsakdanjem strokovnem delu,

(predmetno specifične kompetence)

- povezovanja znanj s področja tekstilnih surovin, mehanske in kemijske tekstilne tehnologije v oblikovan izdelka,
- razumevanja soodvisnosti med tehnologijo in obliko,
- kreativnega sodelovanja z oblikovalcem pri tehnološko inovativnih projektih,
- poznavanja osnovnih oblik oblačil od prazgodovine do danes,
- razumevanja povezanosti oblačil in kulturnega razvoja ter oblikovnih stilov slikarstva, kiparstva, arhitekture, dizajna,
- prepoznavanja skladnosti med funkcijo in obliko, konstrukcijo in proporciji človeškega telesa in oblačila,
- branja skice in risanja osnovnih oblačil, detajlov in modnih dodatkov,
- poznavanja in razumevanja osnov znanstvene teorije o vlaknih, poznavanja lastnosti vlaken in njihovega pojasnjevanja s splošnimi zakonitostmi fizike in kemije materialov,
- razumevanja vpliva različnih tehnoloških faz na lastnosti predivne preje, tkanin, pletiv, pletenin in vlaknovin,
- povezovanja znanja z različnih področij (konstrukcija, modeliranje, estetika, materiali) in aplikacij na podlagi opredelitve namembnosti oblačila,
- optimiziranja tehnoloških postopkov izdelave oblačil in doseganja večje kakovosti končnih izdelkov,
- poznavanja teoretičnih osnov plemenitenja, ki so podlaga za strokovno delo na področjih barvanja, tiskanja, apretiranja in nege tekstilij,

- uporabe enačb za določanje parametrov obarvanih površin in barvnih razlik med referenco in preiskovano obarvano površino,
- poznavanja tehnoloških postopkov pripravljalnih del, barvanja, plemenitenja, tekstilnega tiska in nege tekstilij,
- ekološke ozaveščenosti pri izvajanju procesov nege tekstilij v smislu čim manjšega onesnaževanja odpadnih vod pralnic in kemičnih čistilnic,
- poznavanja računalniških programov za računalniško podprto vzorčenje tkanin, pletiv in pletenin,
- obvladovanja procesa razvoja krojev oblačil (konstrukcije kroja oblačil),
- nadzorovanja, analiziranja in vodenja delovnih procesov v tekstilnem in konfekcijskem podjetju,
- načrtovanja in planiranja delovnih procesov v tekstilnem in konfekcijskem podjetju z uporabo metod mrežnega planiranja,
- zaznavanja in vrednotenja stroškov, nastalih v delovnem procesu,
- razumevanja vloge trženja v procesu ustvarjanja visoke dodane vrednosti kolekcij tekstilij in oblačil,
- razumevanja nujnosti preobrazbe podjetij v skladu z razvijajočo se informacijsko kulturo in s tem pridobitve konkurenčne prednosti podjetja,
- razumevanja sodobnih konceptov sistemov vodenja kakovosti in pojmovanja kakovosti,
- funkcionalne uporabe tehnik medosebne komunikacije, pogajanj, timskega dela, vodenja in ustvarjalnega mišljenja,
- obvladovanja metodologije priprave poslovnega načrta,
- poznavanja strukture, vsebine in možnosti uporabe bibliografskih in faktografskih podatkovnih baz za vsebine študijskega področja.

Izvajalec kvalifikacije:

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Diplomirani inženir tekstilnih tehnologij in oblikovanja (vs)/ diplomirana inženirka tekstilnih tehnologij in oblikovanja (vs)

Tabela 18: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani inženir tekstilnih tehnologij in oblikovanja (vs)/Diplomirana inženirka tekstilnih tehnologij in oblikovanja (vs)

Ime kvalifikacije	Diplomirani inženir tekstilnih tehnologij in oblikovanja (vs)/Diplomirana inženirka tekstilnih tehnologij in oblikovanja (vs)
Tip kvalifikacije	Diploma prve stopnje (VS)
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Visokošolsko strokovno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Matura ali • poklicna matura v kateremkoli srednješolskem programu ali • zaključni izpit (pred 1. junijem 1995) po kateremkoli štiriletnem srednješolskem programu.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 7, EOK 6, EOVK Prva stopnja

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Kompetence diplomanta:

Cilj visokošolskega strokovnega študijskega programa 1. stopnje Tehnologije tekstilnega oblikovanja je nuditi študentom strokovna znanja, da bodo sposobni oblikovanja, projektiranja in izdelave izdelkov ustrezne funkcionalnosti, kakovosti in designa. Na osnovi pridobljenih znanj o novih materialih in tehnoloških procesih, informatiki, računalništvu in oblikovanju bodo diplomanti sposobni kreativno razmišljati in ustvarjati. Poznavanje tekstilnih vlaken, njihovih lastnosti, novih naprednih tekstilnih materialov in tehnologij omogoča razumevanje tekstilno – tehnoloških postopkov in procesov (konstrukcije prej, tkanin, pletiv, netkanih tekstilij, barvanja in aretiranja tekstilij, oblačilnega inženirstva) ter metod preizkušanja tekstilnih materialov.

Diplomanti so s pridobljenimi znanji in veščinami oblikovanja tekstilnih izdelkov, ki temeljijo na razumevanju zgodovine industrijskega, grafičnega in unikatnega oblikovanja, ter oblikovalskih konceptov in dejavnosti, sposobni načrtovati tekstilije in oblačila (koncepti, skice, kolekcije, modne zgodbe, itd), in realizirati oblikovalske projekte z 2D in 3D grafičnimi orodji. Obvladujejo pa tudi celovit koncept razvoja izdelka s poznavanjem in razumevanjem konstruiranja in modeliranja oblačil in drugih

tekstilnih izdelkov, procesov izdelave oblačil, usposobljenostjo za uporabo računalniških orodij in tehnologij pri strokovnem delu in sposobnostjo nadziranja tehnoloških postopkov izdelave tekstilij in oblačil.

Pridobljena sposobnost uporabe znanja v praksi omogoča avtonomnost v strokovnem delu ter sposobnost timskega dela in komuniciranja s strokovnjaki in sodelavci v domačem in mednarodnem prostoru in zaokroža podobo diplomanta.

Izvajalec kvalifikacije:

Fakulteta za strojništvo Univerze v Mariboru.

Diplomirani dizajner (vs)/diplomirana dizajnerka (vs)

Tabela 19: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani dizajner (vs)/diplomirana dizajnerka (vs)

Ime kvalifikacije	Diplomirani dizajner (vs)/diplomirana dizajnerka (vs)
Tip kvalifikacije	Diploma prve stopnje (VS)
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Visokošolsko strokovno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Matura ali • poklicna matura ali • zaključni izpit (pred 1. junijem 1995) po kateremkoli štiriletnem srednješolskem programu. Vsi kandidati morajo pred vpisom opraviti pisni in ustni del preizkusa nadarjenosti za študij dizajna.
ISCED področje	Umetnost in humanistika
ISCED podpodročje	interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno umetnost in humanistika
Raven kvalifikacije	SOK 7, EOK 6, EOVK Prva stopnja

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- kritičnega in celostnega razmišljanja,
- kooperativnosti in skupinskega dela,
- alternativnega pogleda in rešitev,
- usmerjenosti v realno izvedljive rešitve,
- komunikacijske odprtosti in usklajevanje različnih interesov,
- uporabe etičnih meril, etične samorefleksije in zavezanosti profesionalni etiki,
- dodatnega usposabljanja in vseživljenjskega učenja,

(predmetno specifične kompetence)

- snovanja, razvijanja in oblikovanja interierja, tekstilij za interier in oblačila, oblačil in vizualnih komunikacijskih proizvodov v skladu s cilji naročnikov in značilnostmi ciljnih skupin,
- razvijanja oblikovalskih rešitev z uporabo različnih materialov, procesov in tehnologij za oblikovanje notranje opreme, tekstilij in oblačil ter reprodukcijo in distribucijo vizualnih sporočil,
- spremljanja in evalviranja trendov v oblikovanju notranje opreme, tekstilij in oblačil, vizualnih komunikacij in razvoju tehnologij ter izbire najustreznejših orodij in tehnologij za oblikovanje inovativnih in sodobnih oblikovalskih trendov,
- načrtovanja in vodenja vsebinskega in organizacijskega dela na projektih notranje opreme, tekstilij in oblačil in vizualnih komunikacij,
- snovanja in oblikovanja novih prototipov in izboljšav obstoječih proizvodov,
- načrtovanja in upoštevanja vseh vidikov proizvodnje končnih oblikovalskih proizvodov,
- promocije in prodaje svojih oblikovalskih storitev,
- ustvarjanja in ohranjanja varnega in učinkovitega delovnega okolja,
- izbora sodelavcev in sklepanja pogodb z njimi.

Izvajalec kvalifikacije:

Fakulteta za dizajn, Pridružena članica Univerze na Primorskem.

Diplomirani tekstilni inženir (un)/diplomirana tekstilna inženirka (un)

Tabela 20: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani tekstilni inženir (un)/diplomirana tekstilna inženirka (un)

Ime kvalifikacije	Diplomirani tekstilni inženir (un)/diplomirana tekstilna inženirka (un)
Tip kvalifikacije	Diploma prve stopnje (UN)
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Visokošolsko univerzitetno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Matura ali • poklicna matura v kateremkoli srednješolskem programu in izpit iz enega od maturitetnih predmetov; izbrani predmet ne sme biti predmet, ki ga je kandidat že opravil pri poklicni maturi ali • zaključni izpit (pred 1. junijem 1995) po kateremkoli štiriletnem srednješolskem programu.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 7, EOK 6

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- obvladanja strokovnega znanja pridobljenega s študijem teoretičnih in metodoloških konceptov,
- prenosa in uporabe teoretičnega znanja v prakso in reševanja problemov, zlasti z iskanjem novih virov znanja in uporabo znanstvenih metod,
- eksperimentiranja in vizualnega posredovanja različnih miselnih konceptov,
- lastnega učenja na svojem strokovnem področju,
- iniciativnosti in samostojnosti pri odločanju ter vodenju najzahtevnejšega dela,
- komuniciranja s sodelavci in strokovnjaki sorodnih disciplin, ki mu omogoča aktivno sodelovanje pri skupinskem delu, tudi na področju projektov, ki temelji na povezovanju strokovnih zakonitosti z oblikovalsko prakso,
- profesionalne etične in okoljske odgovornosti,
- uporabe sodobnih orodij, veščin in spretnosti, predvsem s področja IKT tehnologij v vsakdanjem strokovnem delu,

(predmetno specifične kompetence)

- obvladanja poglobljenih znanj matematike, fizike in kemije ter naravoslovnega mišljenja,
- presoje in povezave lastnosti vlaken z njihovo morfološko strukturo oziroma njeno spremembo v času tehnološke predelave vlaken,
- razumevanja interdisciplinarnosti razvoja sodobnih vlaknotvornih polimerov z združitvijo različnih znanstvenih disciplin: kemije, bio(tehno)logije, nanotehnologije, informatike z namenom ustvariti odzivne in inteligentne vlaknotvorne polimere,
- povezovanja vpliva različnih surovin in tehnoloških dejavnikov na strukturo in lastnosti predivne preje, tkanin, pletenin in vlaknovin,
- spoznavanja temeljnih tkalskih in pletenih struktur; lastnosti, ki iz njih izvirajo, njih prednosti in pomanjkljivosti,
- optimaliziranja tehnoloških postopkov izdelave oblačil s prenosom teoretičnega znanja v prakso in doseganja večje kakovosti končnih izdelkov,
- poznavanja teoretičnih osnov plemenitenja, ki so podlaga za samostojno ustvarjalno raziskovalno delo na področjih barvanja, tiskanja, apretiranja in nege tekstilij,
- načrtovanja predplemenitilnih, barvalnih, tiskarskih in apreturinih procesov glede na konstrukcijske značilnosti tekstilij in z upoštevanjem okoljskih zahtev,
- obvladovanja računalniškega vzorčenja prej, tkanin, pletiv, pletenin in vzorcev za tisk,
- nadzorovanja, analiziranja in vodenja proizvodnega procesa, načrtovanja in planiranja proizvodnega procesa z uporabo metod mrežnega planiranja ter prepoznavanja možnosti uvedbe računalniških aplikacij v proizvodnem procesu ter njihovega vrednotenja s stališča stroškov in humanizacije dela,
- razumevanja sodobnih konceptov sistemov vodenja kakovosti in njihovega pomena v kontekstu svetovne konkurenčnosti.

Izvajalec kvalifikacije:

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Diplomirani inženir oblikovanja in tekstilnih materialov (un)/ diplomirana inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov (un)

Tabela 21: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani inženir oblikovanja in tekstilnih materialov (un)/diplomirana inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov (un)

Ime kvalifikacije	Diplomirani inženir oblikovanja in tekstilnih materialov (un)/diplomirana inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov (un)
Tip kvalifikacije	Diploma prve stopnje (UN)
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Visokošolsko univerzitetno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Matura ali • poklicna matura v kateremkoli srednješolskem programu in izpit iz enega od maturitetnih predmetov: kemija, matematika, fizika, računalništvo ali tuj jezik; izbrani predmet ne sme biti predmet, ki ga je kandidat že opravil pri poklicni maturi ali • zaključni izpit (pred 1. junijem 1995) po kateremkoli štiritletnem srednješolskem programu.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevljarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 7, EOK 6

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- oblikovanja in projektiranja izdelkov v smislu ustrezne izdelave, kakovosti in cene ter izvajanja neodvisne tehniške presoje na podlagi znanstvene analize in sinteze,
- povezovanja osnov inženirske ekonomike in problematike varstva okolja s problematiko tekstilnih materialov in inženirskega oblikovanja v tekstilstvu,
- hitrejše in kreativne povezave teorije in prakse z organizirano strokovno in mentorsko vodeno prakso,
- večje kreativnosti in inovativnosti kot rezultat interdisciplinarnosti študija,
- analize, sinteze in predvidevanja rešitev ter posledic,
- obvladovanja raziskovalnih metod, postopkov in procesov, razvoja kritične in samokritične presoje,
- uporabe znanja v praksi,
- avtonomnosti v strokovnem delu,
- razvoja komunikacijskih sposobnosti in spretnosti, posebej komunikacij v mednarodnem okolju,
- etične refleksije in zavezanosti profesionalni etiki,
- kooperativnosti, dela v skupini (in v mednarodnem okolju),

(predmetno specifične kompetence)

- obvladovanja znanj s področja inženirskega oblikovanja, tekstilnih materialov, računalništva in informatike, načrtovanja in izdelave oblačil, ekologije, ekogenega tekstilnega inženirstva, okoljske politike, inženirskega managementa, merilne tehnike, proizvodnih procesov ter ravnanja z odpadki,
- vodenja obstoječih tehnoloških postopkov in njihovega posodabljanja,
- oblikovanja in projektiranja izdelkov v smislu ustrezne izdelave, oblike, kakovosti in cene,
- samostojnega in kreativnega opravljanja različnih nalog s področja tekstilstva v gospodarstvu,
- komuniciranja znotraj organizacije in navzven s partnerji in strankami,
- poznavanja in razumevanja utemeljitev in zgodovine (razvoja) temeljne discipline,
- reševanja konkretnih delovnih problemov z uporabo znanstvenih metod in postopkov,
- koherentnega obvladovanja temeljnega znanja, povezovanja znanja z različnih področij in aplikacije,
- umeščanja novih informacij in interpretacij v kontekst temeljne discipline,
- razumevanja splošne strukture temeljne discipline ter povezanosti med njenimi poddisciplinami,
- razumevanja in uporabe metod kritične analize in razvoja teorij ter njihove uporabe pri reševanju konkretnih delovnih problemov,
- razvoja veščin in spretnosti pri uporabi znanja na določenem strokovnem področju,
- uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije in sistemov na določenem strokovnem področju.

Izvajalec kvalifikacije:

Fakulteta za strojništvo Univerze v Mariboru.

Diplomirani oblikovalec tekstilij in oblačil (un)/diplomirana oblikovalka tekstilij in oblačil (un)

Tabela 22: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani oblikovalec tekstilij in oblačil (un)/diplomirana oblikovalka tekstilij in oblačil (un)

Ime kvalifikacije	Diplomirani oblikovalec tekstilij in oblačil (un)/diplomirana oblikovalka tekstilij in oblačil (un)
Tip kvalifikacije	Diploma prve stopnje (UN)
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Visokošolsko univerzitetno izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Matura ali • poklicna matura v kateremkoli srednješolskem programu in izpit iz enega od maturitetnih predmetov; izbrani predmet ne sme biti predmet, ki ga je kandidat že opravil pri poklicni maturi ali • zaključni izpit (pred 1. junijem 1995) po kateremkoli štiritletnem srednješolskem programu. Vsi kandidati morajo opraviti preizkus likovne nadarjenosti, ki obsega preizkus prostoročnega risanja in slikanja človeške figure, preizkus iz oblikovanja oblačil ter preizkus iz oblikovanja tekstilij in barvne občutljivosti.
ISCED področje	Umetnost in humanistika
ISCED podpodročje	Modno oblikovanje, oblikovanje prostora in industrijsko oblikovanje
Raven kvalifikacije	SOK 7, EOK 6

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- koherentnega obvladovanja temeljnega znanja in povezovanja znanja z različnih področij,
- analize, sinteze in načrtovanja celotnega oblikovalskega procesa oblikovanja tekstilij in oblačil,
- samostojnega ustvarjalnega in raziskovalnega dela ob izgrajeni znanstveno oblikovalski in umetniški zavesti in senzibilnosti,
- projektne dela ter nastopanja, predstavljanja, razstavljanja in promocije svojih oblikovalskih in umetniških del,
- eksperimentiranja in vizualnega posredovanja različnih miselnih konceptov,
- lastnega učenja na svojem strokovnem področju,
- razumevanja soodvisnosti med tehnologijo in oblikovanjem,
- razumevanja likovnega zapisa in njegovega tehnološkega prevajanja v tekstilne izdelke,
- komuniciranja s sodelavci in strokovnjaki sorodnih disciplin, kar omogoča aktivno sodelovanje pri skupinskem delu in tudi na področju projektov, ki temeljijo na povezovanju strokovnih zakonitosti z oblikovalsko prakso,
- profesionalne etične in okoljske odgovornosti,
- uporabe sodobnih orodij, veščin in spretnosti, predvsem s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij v vsakdanjem strokovnem delu,

(predmetno specifične kompetence)

- obvladanja teoretičnih in praktičnih znanj s področja prostoročnega risanja in slikanja, risarskih in slikarskih tehnologij ter risarskega in slikarskega izražanja z uporabo različnih računalniških programov,
- obvladanja področja ustroja (anatomije človeškega telesa in njegovih estetskih dinamično spreminjajočih in funkcionalnih lastnosti in specifičnih značilnosti),
- poznavanja zakonitosti linearne perspektive in drugih prostorsko plastičnih zakonitosti (parametrov) ter prostorskih ključev za doseg visoke stopnje prostorsko plastične senzibilnosti,
- uporabe likovno teoretičnih zakonitosti v praksi in poglobljanja praktičnih znanj likovnega jezika v ustvarjalnih procesih oblikovanja tekstilij in oblačil,
- oblikovanja ploskovnih, ploskovno tridimenzionalnih, tridimenzionalnih oziroma samostojno stoječih oblikovalskih plastik s področja oblikovanja tekstilij in oblačil,
- obvladanja znanja s področja tonskega načina izražanja, barvoslovja ter barvne modelacije in modulacije,
- uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije na področju risanja, slikanja in fotografije ob reševanju konkretnih delovnih problemov z uporabo znanstvenih in umetniških metod in postopkov,
- razumevanja povezanosti razvoja oblačil z razvojem oblikovnih stilov v slikarstvu, kiparstvu, arhitekturi in dizajnu,
- iskanja tržnih niš na podlagi analitičnega proučevanja potreb in zadovoljevanja želja potrošnikov,
- zasnov celotne grafične podobe blagovne znamke modnega kataloga, oglasa ali embalaže za modni produkt,

- poznavanja sistematične metodologije oblikovanja od idejnega projekta, analize, definicije ciljev, sinteze, glavnega projekta, delavniškega načrta do prototipa,
- poznavanja vseh vrst kompozicij tkanin in pletenin, barvanja, plemenitenja tkanin in pletenin, tekstilnega tiska ter nege tekstilij,
- razumevanja vloge trženja pri ustvarjanju visoke dodane vrednosti kolekcij tekstilij in oblačil,
- razumevanja pomena oblačilne antropometrije v procesu razvoja krojev oblačil,
- samostojne konstrukcijo – modelacije izbranih ženskih, moških in otroških krojev oblačil,
- spoznavanja sodobnega strojnega parka v procesu izdelave vzorčnih in konfekcijskih oblačilnih izdelkov.

Izvajalec kvalifikacije:

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.

SOK 8 – EOK 7

Magister inženir oblikovanja in tekstilnih materialov/magistrica inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov

Tabela 23: Osnovni podatki o kvalifikaciji Magister inženir oblikovanja in tekstilnih materialov/magistrica inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov

Ime kvalifikacije	Magister inženir oblikovanja in tekstilnih materialov/magistrica inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov
Tip kvalifikacije	Diploma druge stopnje
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Magistrsko izobraževanje
Trajanje izobraževanja	2 leti
Kreditne točke	120 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Zaključen študijski program 1. stopnje z ustreznih strokovnih področij oblikovanja, tekstilnih materialov, tekstilstva ali grafike ali zaključen študijski program 1. stopnje z drugih strokovnih tehniških in naravoslovnih področij, če je kandidat pred vpisom v študijski program opravil naslednje študijske obveznosti v skupnem obsegu 27 ECTS točk: Vlaknotvorni polimeri 6 ECTS; Zgodovina in kultura oblačenja 5 ECTS; Risanje in slikanje 4 ECTS; Konstrukcija tekstilij 6 ECTS in Osnove tekstilnega oblikovanja 6 ECTS ali • zaključen visokošolski strokovni študijski program, sprejet pred 11. 6. 2004, z ustreznih strokovnih področij tekstilstva, oblikovanja in grafike ali • zaključen visokošolski strokovni študijski program, sprejet pred 11. 6. 2004, z drugih strokovnih tehniških in naravoslovnih področij, če je kandidat pred vpisom v študijski program opravil naslednje študijske obveznosti v skupnem obsegu 30 ECTS točk: Vlaknotvorni polimeri 9 ECTS; Likovna umetnost in kultura 5 ECTS; Risanje in slikanje 4 ECTS; Konstrukcija tekstilij 6 ECTS in Oblikovanje tekstilnih form 6 ECTS.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevlarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 8, EOK 7

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- obvladanja znanj s področja novih tehnoloških postopkov, novih tekstilnih materialov, ekologije, računalništva in informatike, umetniškega in inženirskega oblikovanja, oblikovanja tekstilij za interier, načrtovanja in izdelave tekstilnih izdelkov,
- obvladanja znanj o razvoju in plasiranju lastne ideje, inventnosti, folklorne tradicije,
- obvladanja osnov inženirske ekonomike in problematike varstva okolja in delovanja na drugih področjih, ki je povezano s tekstilnimi materiali in inženirskim oblikovanjem v tekstilstvu,
- samostojnega in kreativnega znanstvenoraziskovalnega dela,
- analize, sinteze in predvidevanja rešitev ter posledic,
- obvladovanja raziskovalnih metod, postopkov in procesov, razvoja kritične in samokritične presoje,
- uporabe znanja v praksi,
- avtonomnosti v strokovnem delu,
- razvoja komunikacijskih sposobnosti in spretnosti, posebej komunikacij v mednarodnem okolju,
- etične refleksije in zavezanosti profesionalni etiki,
- kooperativnosti, dela v skupini (in v mednarodnem okolju),

(predmetno specifične kompetence)

- obvladovanja proizvodnih programov, ki predstavljajo perspektivo za tekstilno in oblačilno industrijo,
- vodenja zahtevnih tehnoloških procesov in načrtovanja tehnološko zahtevnejših izdelkov, ki jih je mogoče tržiti tudi na svetovnih tržiščih,
- osvajanja novih tehnoloških postopkov in procesov,
- implementacije drugih tehnologij v tekstilne izdelke (inteligentne tekstilije),
- kreiranja novih oblikovalskih rešitev, ki so povezane z novimi tehnikami in visokimi tehnologijami,
- celostnega pristopa k oblikovalskim rešitvam (ekologija, ekonomika, menedžment),
- znanstvenoraziskovalnega pristopa na področju razvoja oziroma izboljšave novih, visokokakovostnih izdelkov,
- osvajanja in uporabe znanj na področju trženja,
- vodenja zahtevnih tehnoloških procesov in načrtovanja izdelkov,
- poglobljanja in kontinuiranega spremljanja znanstvenih dognanj s področja novih tekstilnih vlaken, materialov, kompozitov in modificiranih tekstilnih materialov,
- znanstvenoraziskovalnega pristopa na področju inženirskega oblikovanja in tekstilnih materialov,
- individualnega kreativnega razmišljanja in razvoja novih sodobnih tekstilnih materialov in njihovega oblikovanja za medicino, gradbeništvo, avtomobilsko industrijo, kmetijstvo, ekologijo,
- obvladovanja komuniciranja znotraj organizacije in navzven s partnerji in strankami,
- reševanja konkretnih delovnih problemov z uporabo znanstvenih metod in postopkov,
- koherentnega obvladovanja temeljnega znanja,
- povezovanja znanja z različnih področij in aplikacije,
- umeščanja novih informacij in interpretacij v kontekst temeljne discipline,
- razumevanja splošne strukture temeljne discipline ter povezanosti med njenimi poddisciplinami,
- razumevanja in uporabe metod kritične analize in razvoja teorij ter njihove uporabe pri reševanju konkretnih delovnih problemov,
- razvoja veščin in spretnosti pri uporabi znanja na določenem strokovnem področju,
- uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije in sistemov na določenem strokovnem področju.

Izvajalec kvalifikacije:

Fakulteta za strojništvo Univerze v Mariboru.

Magister akademski oblikovalec tekstilij in oblačil/magistrica akademska oblikovalka tekstilij in oblačil

Tabela 24: Osnovni podatki o kvalifikaciji Magister akademski oblikovalec tekstilij in oblačil/magistrica akademska oblikovalka tekstilij in oblačil

Ime kvalifikacije	Magister akademski oblikovalec tekstilij in oblačil/magistrica akademska oblikovalka tekstilij in oblačil
Tip kvalifikacije	Diploma druge stopnje
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Magistrsko izobraževanje
Trajanje izobraževanja	2 leti
Kreditne točke	120 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• Zaključen študijski program prve stopnje na področju: oblikovanja tekstilij in oblačil ali modnega oblikovanja ali • zaključen študijski program 1. stopnje z drugih umetniških področij, če kandidat pred vpisom opravi študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija, v obsegu 10–60 KT ali • zaključen visokošolski strokovni študijski program pred uvedbo bolonjske deklaracije na področju: oblikovanja tekstilij in oblačil ali modnega oblikovanja ali • zaključen visokošolski strokovni študijski program po starem programu z drugih umetniških področij, če kandidat pred vpisom opravi študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija, v obsegu 10–60 KT.
ISCED področje	Umetnost in humanistika
ISCED podpodročje	Modno oblikovanje, oblikovanje prostora in industrijsko oblikovanje
Raven kvalifikacije	SOK 8, EOK 7

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- študije teoretičnih in metodoloških konceptov ter iskanja novih virov znanja z uporabo znanstvenoraziskovalnih metod,
- kritične refleksije,
- eksperimentiranja in posredovanja različnih miselnih konceptov,
- lastnega učenja na svojem strokovnem in umetniškem področju,
- socialne in komunikacijske zmožnosti vodenja skupinskega dela tudi na področju interdisciplinarnega delovanja in raziskovanja s ciljem bogatenja temeljne discipline,
- hitrega odziva na nove informacije ter načrtovanja izdelkov z novimi ali izboljšanimi lastnostmi,
- profesionalne, etične in okoljske odgovornosti,
- uporabe sodobnih orodij, veščin in spretnosti, predvsem s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij v vsakdanjem strokovnem in umetniško kreativnem delu,

(predmetno specifične kompetence)

- uporabe različnih specifičnih likovno vizualnih metodologij in postopkov za posredovanje problemov in kreacij z vizualno percepcijskega področja,
- visokokakovostne optične zaznave in občutljivost za oblike, vzorce ter realni (naravni in urbani) in metafizični (umišljeni in iluzivni) prostor,
- suverenega izražanja oblikovalskih idej s prostoročnim in računalniškim risanjem in slikanjem ter z 2D- in 3D-animacijo,
- analiziranja, razumevanja razlik in uporabe notranje likovne strukture posameznih likovnih in oblikovalskih del skozi posamezna zgodovinska stilna obdobja,
- različnega pristopa k vizualni interpretaciji sporočila od objektivno predstavitvenega do simbolnega, od konkretnega do abstraktnega, od realnega do iluzivnega, od nedvoumnega do kontradiktornega,
- visokokakovostne likovne analize oblikovalskih ter drugih likovno-umetniških del s področja oblikovanja tekstilij in oblačil ter vizualnih komunikacij,
- analitičnega in primerjalnega raziskovanja oblikovalskih in likovnih ustvarjalnih procesov ter pomena oblikovalske, likovne ter umetniške forme in jezika,
- proučevanja osnovnih sestavin likovnega mišljenja in govora, kakor tudi likovno oblikovalsko opazovanje in vrednotenje ter likovno oblikovalsko pojmovno mišljenje,
- postopnega razvijanja oblikovalske moči in ustvarjalnosti ter svoje kreativne osebnosti in svetovnega nazora,
- združevanja fotografskih, tipografskih in likovno oblikovalskih sistemov v skupno celoto,
- kritičnega presojanja aktualnih modnih pojavov ter kreativne aktivnosti na področju modnega novinarstva in modne kritike,
- visokokakovostnega kreiranja in oblikovanja vseh vrst modnih dodatkov,
- opravljanja stilističnega dela za tiskane medije, televizije in različne prireditve,
- visokokakovostnega oblikovanja kostumografije za televizijo, gledališče in film,
- modnega fotografiranja, filmskega beleženja, predvajanja in komentiranja modnih dogodkov,
- samostojne umetniške dejavnosti na področju ustvarjanja tekstilnih slik (krpanke, tapiserije), tekstilnega nakita (zračna čipka) in tekstilnih prostorsko plastičnih instalacij,
- poznavanja in uporabe znanstvenih metod in postopkov pri razvijanju idej in reševanju konkretnih delovnih problemov oblikovanja tekstilij in oblačil,
- pretvorbe idej v pluralno lingvistično strukturo umetniško oblikovalskega izraza,
- povečanja dodane vrednosti izdelka in predvidevanja tržnih učinkov,
- mednarodnega primerjanja in visoke zahtevnosti pri oblikovanju standardov kakovosti lastnega dela,
- zahtevnejše fotomontažo figure, oblačila, vzorca za načrtovanje celostne vizualne podobe pri kostumografiji ali 'stylingu',
- interpretacije historičnih oblačil, krojev in elementov v sodobna oblačila.

Izvajalec kvalifikacije:

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Magister tekstilni inženir/magistrica tekstilna inženirka

Tabela 25: Osnovni podatki o kvalifikaciji Magister tekstilni inženir/magistrica tekstilna inženirka

Ime kvalifikacije	Magister tekstilni inženir/magistrica tekstilna inženirka
Tip kvalifikacije	Diploma druge stopnje
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Magistrsko izobraževanje
Trajanje izobraževanja	2 leti
Kreditne točke	120 kreditnih točk
Vstopni pogoji	• končan študijski program prve stopnje na področju: tekstilstva, naravoslovja, tehnike, tehnologije, računalništva, informatike, ekonomije, organizacije dela ali oblikovanja ali • končan študijski program prve stopnje z drugih strokovnih področij, če kandidat pred vpisom opravi študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija v obsegu 10–60 ECTS ali • končan visokošolski strokovni študijski program pred uvedbo bolonjske deklaracije na področju: tekstilstva, naravoslovja, tehnike, tehnologije, računalništva, informatike, ekonomije, organizacije dela ali oblikovanja ali • končan visokošolski strokovni študijski program po starem programu z drugih strokovnih področij, če kandidat pred vpisom opravi študijske obveznosti, ki so bistvene za nadaljevanje študija v obsegu 10–60 ECTS.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Tekstilna, oblačilna, čevljarska in usnjarska tehnologija
Raven kvalifikacije	SOK 8, EOK 7

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- obvladanja poglobljenega strokovnega znanja doseženega s študijem teoretičnih in metodoloških konceptov povezanega z usposabljanjem za iskanje novih virov znanja z uporabo znanstvenoraziskovalnih metod,
- kritične refleksije,
- eksperimentiranja in vizualnega posredovanja različnih miselnih konceptov,
- lastnega učenja na svojem strokovnem in znanstvenem področju,
- razumevanja soodvisnosti med tehnologijo in oblikovanjem,
- razumevanja likovnega zapisa in njegovega tehnološkega prevajanja v grafične izdelke,
- iniciativnosti in samostojnosti pri odločanju ter vodenju najzahtevnejših delovnih sistemov,
- socialnih in komunikacijskih zmožnosti vodenja skupinskega dela tudi na področju projektov, ki temeljijo na povezovanju znanstvenih zakonitosti z različnih področij,
- profesionalne, etične in okoljske odgovornosti,
- uporabe sodobnih orodij, veščin in spretnosti predvsem s področja IKT-jev v vsakdanjem strokovnem in znanstveno raziskovalnem delu,

(predmetno specifične kompetence)

- obvladanja poglobljenih znanj matematike, tehniške mehanike, organske in fizikalne kemije z razvito sposobnostjo naravoslovnega mišljenja,
- poglobljenega pregleda visokozmogljivih (VZ, high performance) vlaken, njihove strukture na raznih strukturnih ravneh (nanometrsko, mikrofibrilno, makrofibrilno), morfologije in dosežkov, uporabe VZ vlaken za visoko zahtevne tehnologije (high-tech): v medicini, farmaciji, biomedicini, biotehnologiji, optiki, elektroniki, transportni tehnologiji, informatiki, jedrski energiji; kakor tudi vlakna s posebno modificiranimi lastnostmi standardnih vlaken, ki zato omogočajo pri uporabi specifično čutno ugodje (high-touch),
- razumevanja znanstvenih metod, kritične analize in sinteze ter njihove uporabe v reševanju konkretnih problemov: analiziranje, razvoj in izdelava naprednih izdelkov z izboljšanimi lastnostmi in z visoko dodano vrednostjo (prej, netkanih tekstilij, tkanin, pletiv); načrtovanja, analiziranja in izvedbe naprednih mehanskih tekstilnih procesov,
- povezovanja znanj s področij konstrukcijskih, mehanskih, fizikalnih in kemijskih lastnosti tekstilij s plemenitilnimi postopki, z namenom tehnološkega oblikovanja večfunkcionalne tekstilije z visoko dodano vrednostjo,
- razumevanja razlike med inovacijskim managementom in managementom rutinskega delovanja,
- poglobljenega teoretičnega spoznavanja integralnega postopka načrtovanja tekstilij ob upoštevanju oblikovalskih in funkcionalnih izhodišč,
- poglobljenega spoznavanja vpliva klimatskih pogojev, termofizioloških in čutnih človeških odzivov za načrtovanje oblačil za različne namene uporabe,

- spoznavanja inovacij modernih tekstilij, še posebej inteligentnih tekstilij in tekstilij posebnega udobja, ki temeljijo na večfunkcionalnosti in interdisciplinarnem razvojnem pristopu,
- obvladanja znanj o najsodobnejših in specialnih postopkih fizikalne in kemijske modifikacije vlaknotvornih polimerov.

Izvajalec kvalifikacije:

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.

Magister dizajna/magistrica dizajna

Tabela 26: Osnovni podatki o kvalifikaciji Magister dizajna/magistrica dizajna

Ime kvalifikacije	Magister dizajna/magistrica dizajna
Tip kvalifikacije	Diploma druge stopnje
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Magistrsko izobraževanje
Trajanje izobraževanja	2 leti
Kreditne točke	120 kreditnih točk
Vstopni pogoji	V magistrski študijski program Dizajn se lahko vpišejo diplomanti, ki so zaključili: • študijski program Dizajn I. stopnje oz. študijski program I. stopnje s področja oblikovanja, umetnosti ali arhitekture in dosegli 180 ECTS; • študijski program z drugih strokovnih področij (tehničnih, naravoslovnih, družboslovnih oz. humanističnih), če so pred vpisom opravili preizkus nadarjenosti in študijske obveznosti v skupnem obsegu 30 ECTS s študijskih področij notranje opreme, tekstilij in oblačil, vizualnih komunikacij ter dizajn managementa, • visokošolski študijski program, sprejet pred 11. 06. 2004, z drugih strokovnih tehniških, naravoslovnih, družboslovnih oz. humanističnih področij, če so pred vpisom opravili preizkus nadarjenosti in študijske obveznosti v obsegu 30 ECTS točk s študijskih področij notranje opreme, tekstilij in oblačil, vizualnih komunikacij ter dizajn managementa. • študijske programe tujih univerz v skladu s predpisanimi pogoji, kot veljajo za študente RS. Enakovrednost predhodno pridobljene izobrazbe v tujini se ugotavlja v postopku priznavanja tujega izobraževanja.
ISCED področje	Umetnost in humanistika
ISCED podpodročje	interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno umetnost in humanistika
Raven kvalifikacije	SOK 8, EOK 7

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- razumevanja znanj s področja dizajna, materialov, tehnologij in trženja,
- samostojnosti in kreativnosti pri znanstvenoraziskovalnem in razvojnem delu,
- samostojnosti timskega vodenje in timskega sodelovanja na projektih,
- razvijanja občutka za družbene, kulturne in politične fenomene,
- razumevanja koncepta trajnostnega razvoja, sonaravnega bivanja, ekološke učinkovitosti, življenjskega cikla in njegovo sprejemanje v razmišljanje, življenje in oblikovanje,
- poznavanja in uporabe metod in tehnik raziskovanja ter analiz in družbeno prostorskih trendov,
- poznavanja in razumevanja konceptualnega razmišljanja in oblikovanja,
- poznavanja in razumevanja divergentnih in konvergentnih mišljenjskih procesov,
- komuniciranja v strokovnem slovenskem in prvem tujem jeziku,
- razvijanja kompetenc varovanja intelektualne lastnine,
- poznavanja in razumevanja procesa razvoja ustvarjanja novih blagovnih znamk,
- uporabe informacijsko-komunikacijske tehnologije v izobraževanju in v vsakdanjih življenjskih situacijah,
- izvedbe eksperimentalnih, zgodovinskih in deskriptivnih raziskav,
- sodelovanja pri raziskavah trga in spremljanju sodobnih svetovnih trendov,
- strokovnega vodenje oblikovalskih projektov od idejne zasnove do realne izvedbe projekta,
- razvijanja sposobnosti patentnega oblikovanja in standardov v oblikovanju predmetov,
- razvijanja osnovnih principov, metod in postopkov 'dizajn menedžmenta',
- poznavanja in razumevanja teoretičnih osnov analitičnega in svetovalnega dela (prenos znanja do uporabnika),

(predmetno specifične kompetence)

SMER TEKSTILIJE IN OBLAČILA

- spoznavanja organiziranosti in pomena systemskega zaznavanja ter sledenje modnim trendom v modni industriji,
- povezovanja različnih kreativnih procesov s praktičnimi procesi, potrebnimi za realizacijo tekstilij,

- snovanja barvnih kombinacij in vzorcev v tkaninah in pleteninah,
- računalniškega oblikovanja dezena in njegove priprave za končno izvedbo,
- razumevanja delovanja in uporabe ter pomembnosti inteligentnih tekstilij in oblačil za razvoj naprednih oblačil in drugih tekstilnih izdelkov,
- obvladanja znanja procesnih parametrov izdelave tekstilnih izdelkov,
- poznavanja in razumevanja zahtev različnih likovnih medijev in tehnologij, ki iz njih izhajajo,
- obvladovanja samostojnega strokovnega dela od ideje do realizacije in promocije,
- razvijanja osnovnih principov, metod in postopkov 'dizajn menedžmenta',
- poznavanje in razumevanje teoretičnih osnov analitičnega in svetovalnega dela (prenos znanja do uporabnika).

Izvajalec kvalifikacije:

Fakulteta za dizajn, Pridružena članica Univerze na Primorskem.

SOK 10 – EOK 8

Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja oblikovanja in tekstilnih materialov

Tabela 27: Osnovni podatki o kvalifikaciji Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja oblikovanja in tekstilnih materialov

Ime kvalifikacije	Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja oblikovanja in tekstilnih materialov
Tip kvalifikacije	Doktorat
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Doktorsko izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	V doktorski študijski program tretje stopnje Tekstilni materiali se lahko vpiše, kdor je končal: • bolonjski študijski program 2. stopnje; • enovit bolonjski magistrski študijski program tehnične ali naravoslovne usmeritve, ki je ovrednoten s 300 ECTS točkami; • univerzitetni študijski program, sprejet pred 11. 6. 2004, ki je ovrednoten najmanj z 240 ECTS; • visokošolski strokovni študijski program, sprejet pred 11. 6. 2004, in študijski program za pridobitev specializacije; takim kandidatom se pred vpisom iz študijskega programa 2. stopnje Oblikovanje in tekstilni materiali določijo študijske obveznosti v obsegu 30 ECTS točk, ki jih morajo opraviti pred vpisom. To so Analizne metode v tekstilstvu, Mehanske lastnosti tekstilnih materialov, Površinske lastnosti polimernih materialov, Metode recikliranja tekstilnih materialov in Nanomateriali, ki jih morajo opraviti študentje, katerih doktorska disertacija je usmerjena na področje materialov in tehnologij; študentom, katerih znanstvenoraziskovalno delo bo v okviru doktorata povezano z oblikovanjem, pa so določene obveznosti Barvna metrika, Predstavitvene tehnike in virtualni katalogi, Kreatorsko oblikovanje, Menedžment razvoja tekstilnih izdelkov, Vizualne komunikacije ali Multifunkcionalnost v oblikovanju. Študent izbere prvo ali drugo skupino petih predmetov, odvisno od študijske discipline (materiali in tehnologije ali oblikovanje), v sklopu katere želi opravljati svoj doktorski študij. • Pogoje za vpis izpolnjuje tudi, kdor je končal enakovredno izobraževanje v tujini, ki je nostrificirano v RS. Izbira kandidatov bo ob omejitvi vpisa temeljila na: podlagi povprečne ocene študija (20 %); ocene diplomske ali magistrske naloge (30 %) in izbirnega izpita (50 %). Pri tem lahko kandidati nadomestijo do 30 % izbirnega izpita z znanstvenim in strokovnim delom, opravljenim pred vpisom v študijski program, ki ga dokazujejo z ustreznimi objavami v znanstveni in strokovni literaturi. Merila za vrednotenje znanstvenega in strokovnega dela določi Senat FS.
ISCED področje	Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
ISCED podpodročje	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo
Raven kvalifikacije	SOK 10, EOK 8, Tretja stopnja

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Študent/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- poglobljenega razumevanja teoretskih in metodoloških konceptov in obvladovanja ustreznih metod znanstvenoraziskovalnega dela;
- neodvisne strokovne presoje;
- razviti sposobnost kritičnega mišljenja, zmožnost generiranja novih idej, prilagajanja novim razmeram, zmožnost delovanja v interdisciplinarni skupini ter odločanja pri reševanju problemov;
- pridobljeno znanje zna uporabiti pri drugih znanstvenoraziskovalnih projektih ali ga uspešno aplicirati tudi na strokovna področja v praksi;
- oblikovanja ekspertnih skupin ter vodenja ekspertnih skupin za reševanje določenih visoko zahtevnih specifičnih problemov;
- uspešno delati v timu pri reševanju kompleksnih zahtevnih nalog;
- etične refleksije in zavezanost profesionalni etiki,

(predmetno specifične kompetence)

- samostojno, inovativno in kreativno delati pri reševanju najzahtevnejših znanstvenih problemov, vezanih na razvoj novih multifunkcionalnih tekstilnih materialov oziroma sodobnih tehnologij;
- identificirati, analizirati in reševati konkretne probleme na področju materialov in tehnologij oziroma inženirskega oblikovanja;
- posredovanja znanj v obliki predavanj, ekspertiz in svetovanja,
- pridobivanja novega naprednega znanja o vlaknatih materialih, poznavanja povezav in odvisnosti med materialom, postopkom izdelave in lastnostmi ter uporabnostjo;
- razumevanja zgodovine industrijskega, grafičnega in unikatnega oblikovanja, ter oblikovalskih konceptov in dejavnosti oblikovanja v kontekstu razvoja družbe, kulture, estetike, umetnosti, funkcije in tehnologije;
- iskanja novih rešitev in znanstvenoraziskovalnega pristopa pri oblikovanju in izdelavi izdelkov, ki so povezani z novimi tehnikami in vrhunskimi tehnologijami;
- razumevanja in uporabe metod kritične analize in razvoja teorij ter njihove uporabe v razvijanju novega znanja in pri reševanju konkretnih problemov, poglobljenega razumevanja teoretskih in metodoloških konceptov;
- samostojnega razvijanja novega znanja.

Izvajalec kvalifikacije:

Fakulteta za strojništvo Univerze v Mariboru.

Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja tekstilstva, grafike in tekstilnega oblikovanja

Tabela 28: Osnovni podatki o kvalifikaciji Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja tekstilstva, grafike in tekstilnega oblikovanja

Ime kvalifikacije	Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja tekstilstva, grafike in tekstilnega oblikovanja
Tip kvalifikacije	Diploma tretje stopnje
Vrsta kvalifikacije	Izobrazba
Vrsta izobraževanja	Doktorsko izobraževanje
Trajanje izobraževanja	3 leta
Kreditne točke	180 kreditnih točk
Vstopni pogoji	V doktorski študijski program Tekstilstvo, grafika in tekstilno oblikovanje se lahko vpiše, kdor je končal: • študijski program 2. stopnje, • študijski program, ki izobražuje za poklice, urejene z direktivami Evropske unije, ali drugi enoviti magistrski študijski program, ki je ovrednoten s 300 kreditnimi točkami po ECTS, • študijski program za pridobitev univerzitetne izobrazbe, sprejet pred 11. 6. 2004, • magisterij znanosti ali študijski program za pridobitev specializacije in je pred tem končal program za pridobitev univerzitetne izobrazbe; tem kandidatom se na podlagi prošnje v skladu z zakonom priznajo študijske obveznosti v obsegu 60 kreditnih točk po ECTS, • študijski program za pridobitev specializacije, ki je pred tem končal visokošolski strokovni program; tem kandidatom se določijo dodatne študijske obveznosti v obsegu od 30 do 60 kreditnih točk po ECTS. Na doktorski študij se lahko vpišejo tudi diplomanti tujih univerz. Enakovrednost predhodno pridobljene izobrazbe v tujini se ugotavlja v postopku priznavanja tujega izobraževanja za namen nadaljevanja izobraževanja v skladu s Statutom UL.
ISCED področje	Umetnost in humanistika
ISCED podpodročje	Interdisciplinarne izobraževalne aktivnosti/izidi, pretežno umetnost in humanistika
Raven kvalifikacije	SOK 10, EOK 8

Vir: www.nok.si

Učni izidi

Kandidat/ka je zmožen/zmožna:

(splošne kompetence)

- poglobljenega razumevanja teoretskih in metodoloških konceptov na področju tekstilstva, grafičnih in interaktivnih komunikacij ter teorije tekstilnega oblikovanja,
- samostojnega razvijanja novega znanja na področju tekstilstva, grafičnih in interaktivnih komunikacij ter teorije tekstilnega oblikovanja,
- reševanja najzahtevnejših problemov s preizkušanjem in izboljševanjem znanih ter odkrivanjem novih rešitev, na področju tekstilstva, grafičnih in interaktivnih komunikacij ter teorije tekstilnega oblikovanja,
- vodenja najzahtevnejših delovnih sistemov na področju tekstilstva, grafičnih in interaktivnih komunikacij ter teorije tekstilnega oblikovanja,
- vodenja znanstvenoraziskovalnih projektov na področju tekstilstva, grafičnih in interaktivnih komunikacij ter teorije tekstilnega oblikovanja s širokega strokovnega oziroma znanstvenega področja,

- kritične refleksije na področju tekstilstva, grafičnih in interaktivnih komunikacij ter teorije tekstilnega oblikovanja,
- socialne in komunikacijske zmožnosti vodenja skupinskega dela tudi na področju projektov, ki temeljijo na povezovanju znanstvenih zakonitosti z različnih področij,
- razvite profesionalna, etična in okoljska odgovornost,
- uporabe sodobnih orodij, veščin in spretnosti, predvsem s področja IKT-tehnologij v vsakdanjem strokovnem in znanstvenoraziskovalnem delu,

(predmetno specifične kompetence)

PODROČJE TEKSTILSTVA

- obširen opis učnih izidov se nahaja na spletni strani www.nok.si.

Izvajalec kvalifikacije:

Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani.

3. VPIS V IZOBRAŽEVALNE IN ŠTUDIJSKE PROGRAME NA PODROČJU TEKSTILA IN USNJARSTVA

V poglavju predstavljamo vpis v izobraževalne in študijske programe na področju tekstila. Na področju usnjarstva se je v preteklosti bilo mogoče izobraževati v različnih poklicnih in strokovnih programih za potrebe usnjarske industrije. S propadom večjih tekstilnih in usnjarsko predelovalnih podjetij pa se je izobraževanje na tem področju ukinilo, npr. za usnjarsko predelovalnega tehnika, izdelovalca in predelovalca usnja, pomožnega izdelovalca in predelovalca usnja ... Že vrsto let pa je najbolj boleča ukinitve izobraževanja za čevljarja. Kot smo že v uvodu omenili, se izobraževanje na področju usnjarstva trenutno izvaja le za pridobitev mojstrskega naziva. Podatkov o pridobljenih mojstrskih nazivih ne prikazujemo, saj po podatkih Obrtno podjetniške zbornice Slovenije, v zadnjih sedmih letih ni bilo nobenega zainteresiranega kandidata za pridobitev naziva mojster na področju tekstila in usnjarstva. Poglavje zaključujemo z grafično ponazoritvijo razpršenosti izvajalcev izobraževanja.

3.1. Vpis v programe poklicnega in srednjega strokovnega izobraževanja na področju tekstila

V tabeli 29 navajamo izvajalce nižjega, srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega in poklicno-tehniškega izobraževanja na področju tekstila. Izvajalci prihajajo iz dveh šolskih centrov in dveh zavodov. Število vseh vpisanih dijakov po posameznih šolskih letih v obdobju 2015/16–2019/20 je v šolskih centrih: Strokovno izobraževalnem centru Ljubljana in Šolskem centru Celje približno enako, z rahlimi nihanji medtem ko je število vpisanih v zavodih: Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora in Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana nizko, od nobenega vpisanega do enega ali dveh dijakov.

Tabela 29: Število vseh vpisanih dijakov v programe nižjega, srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega izobraževanja na področju tekstila v šolskih letih 2015/16–2019/20

Izvajalec	Izobraževalni program	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Strokovni izobraževalni center Ljubljana, Srednja poklicna in strokovna šola Bežigrad	Preoblikovalec tekstilij	10	12	9	12	17
	Izdelovalec oblačil	13	11	11	21	25
	Ustvarjalec modnih oblačil	18	17	12	17	18
	Skupno št.	41	40	32	50	60
Šolski center Celje, Srednja šola za storitvene dejavnosti in logistiko	Preoblikovalec tekstilij	16	19	19	16	15
	Ustvarjalec modnih oblačil	20	22	17	16	22
	Ustvarjalec modnih oblačil (pti)	/	/	/	/	/
	Skupno št.	36	41	36	32	37
Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora	Izdelovalec oblačil	/	/	1	1	/
	Skupno št.	/	/	1	1	/
Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana	Preoblikovalec tekstilij (GLU, GJM)	/	2	/	1	/
	Izdelovalec oblačil (gluhi in naglušni)	3	/	2	2	/
	Ustvarjalec modnih oblačil (pti) (GLU, GJM)	/	/	/	/	/
	Skupno št.	3	2	2	3	/

Vir: CEUVIZ, centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

Tabela 30 prikazuje izvajalce izobraževanja odraslih v programih nižjega, srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega in poklicno-tehniškega izobraževanja na področju tekstila. Največ vpisanih odraslih ima Strokovni izobraževalni center Ljubljana, medtem ko ima Šolski center Celje nižje število vpisanih odraslih. Center za izobraževanje odraslih iz Slovenj Gradca je imel v šolskem letu 2018/19 enega udeleženca, Enota za izobraževanje odraslih na Šolskem centru Novo mesto pa je začela izvajati izobraževanje v programu Izdelovalec oblačil v šolskem letu 2019/20.

Tabela 30: Število vseh vpisanih odraslih v programe nižjega, srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega izobraževanja na področju tekstila v šolskih letih 2015/16–2018/19

Izvajalec	Izobraževalni program	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Strokovni izobraževalni center Ljubljana	Izdelovalec oblačil	36	30	35	48	17
	Preoblikovalec tekstilij	16	15	24	22	25
	Ustvarjalec modnih oblačil	21	19	20	25	18
	Ustvarjalec modnih oblačil (pti)	10	16	35	21	60
Šolski center Celje	Izdelovalec oblačil	2	1	2	10	15
	Ustvarjalec modnih oblačil	8	5	2	1	22
MOCIS, Center za izobraževanje odraslih, Slovenj Gradec	Izdelovalec oblačil		/	/	/	1
Šolski center Novo mesto, Enota za izobraževanje odraslih	Izdelovalec oblačil		/	/	/	/
Skupaj		93	86	118	128	

Vir: CEUVIZ, centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

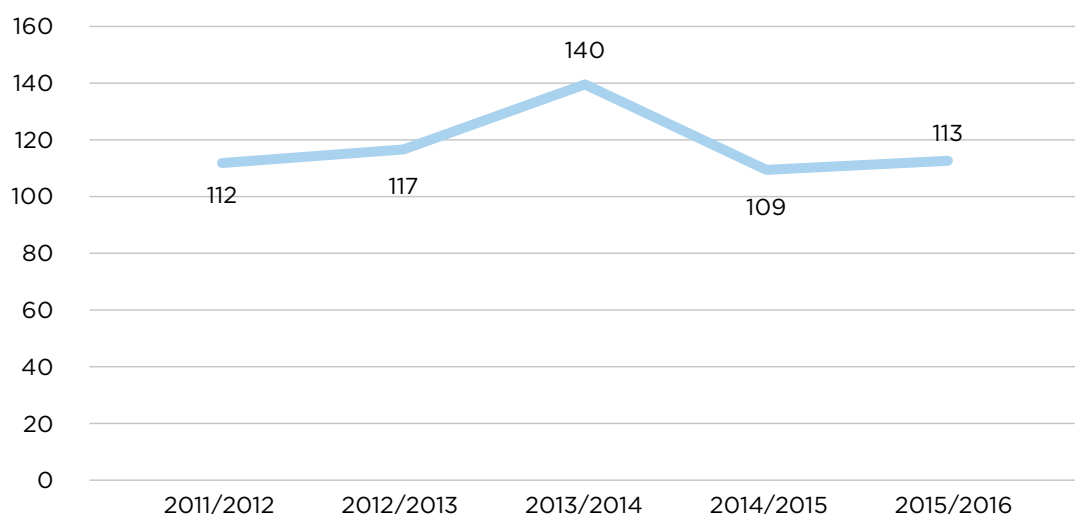
3.2. Vpis v programe visokega strokovnega in univerzitetnega izobraževanja

Programi visokega strokovnega in univerzitetnega izobraževanja na področju tekstila se izvajajo na treh fakultetah: Naravoslovnotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani, Strojna fakulteta Univerze v Mariboru ter Fakulteta za dizajn, Pridružena članica Univerze na Primorskem, ki v okviru študijskega programa dizajn izvaja modul Tekstilije in oblačila. V nadaljevanju prikazujemo gibanje vpisa vseh študentov po posameznih študijskih letih v posamezne študijske programe v obliki grafičnega prikaza.

ŠTUDIJSKI PROGRAMI NARAVOSLOVNOTEHNIŠKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI S PODROČJA TEKSTILA

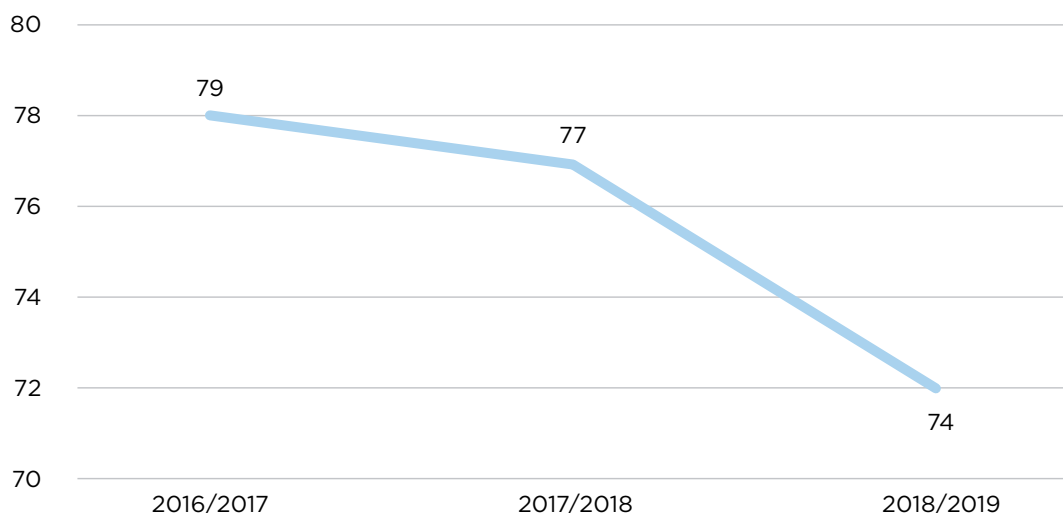
Graf 1 prikazuje vpis v študijski program Proizvodnja tekstilij in oblačil za pridobitev visoke strokovne izobrazbe Diplomirani tekstilni inženir/diplomirana tekstilna inženirka (vs), ki se je izvajal do študijskega leta 2015/16. Od študijskega leta 2016/17 se izvaja visokošolski program Tekstilno in oblačilno inženirstvo (graf 2).

Graf 1: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Proizvodnja tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Diplomirani tekstilni inženir (vs)/diplomirana tekstilna inženirka (vs) po posameznih letih, 2011/12–2015/16

Vir: CEUVIZ – Centralna evidenca udeležencev v vzgoji in izobraževanju, 2020

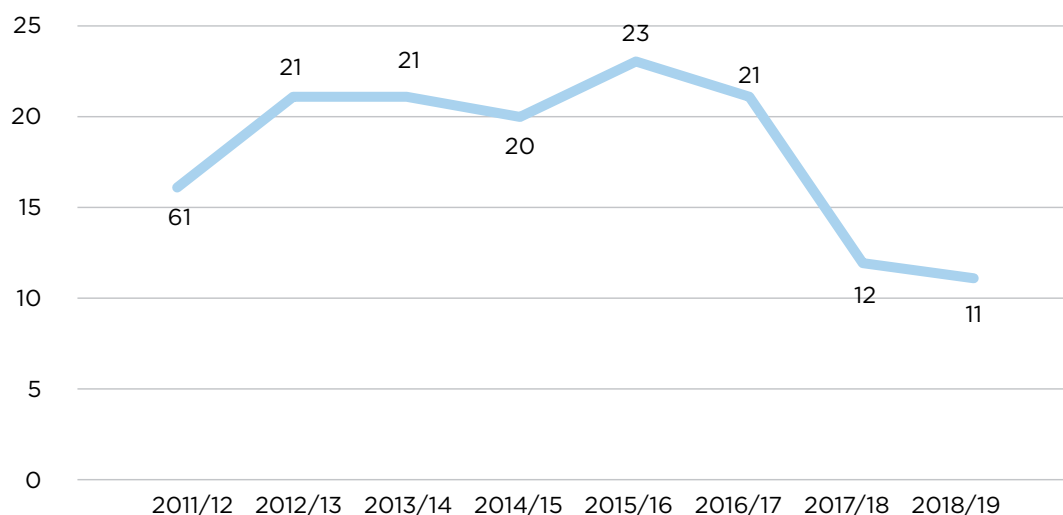
Graf 2: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Tekstilno in oblačilno inženirstvo za pridobitev izobrazbe Diplomirani tekstilni inženir (vs)/diplomirana tekstilna inženirka (vs) po posameznih letih, 2016/17-2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v vzgoji in izobraževanju, 2020

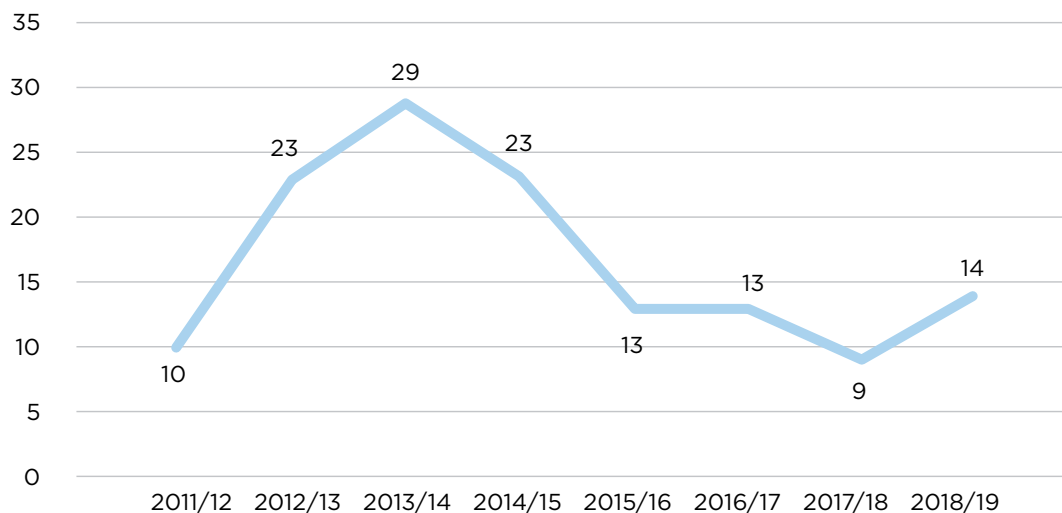
V programu Načrtovanje tekstilij in oblačil se izvajata dva programa: na univerzitetni in magistrski ravni. Pri številu vseh vpisanih študentov na univerzitetni ravni je opazen padec vpisa v zadnjih dveh opazovanih študijskih letih (graf 3). Na magistrski ravni se je od študijskega leta 2013/14 naprej vpis vseh študentov v posamezno študijsko leto pričel zmanjševati (graf 4).

Graf 3: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Načrtovanje tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Diplomirani tekstilni inženir (un)/ diplomirana tekstilna inženirka (un) po posameznih letih, 2011/12-2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

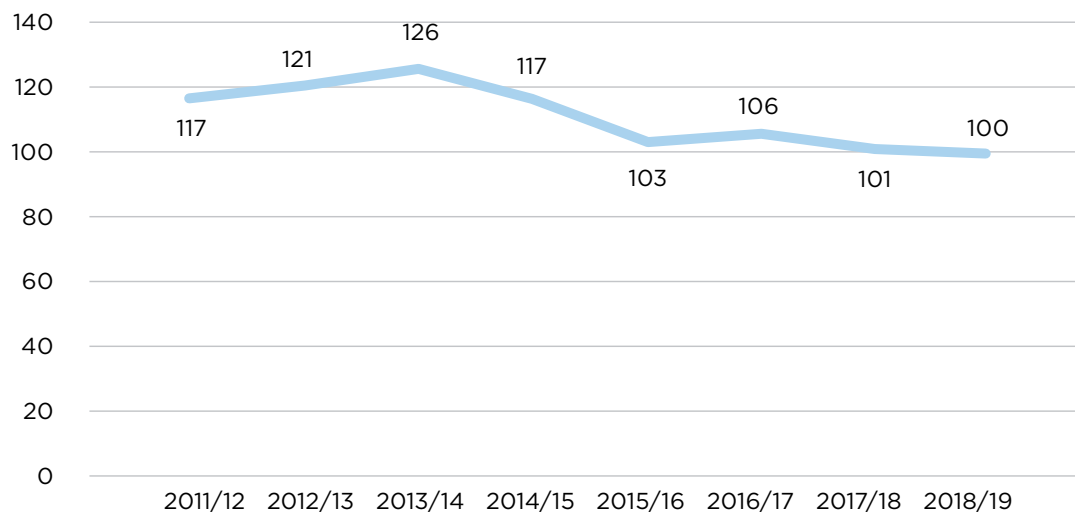
Graf 4: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Načrtovanje tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Magister tekstilni inženir/magistrica tekstilna inženirka po posameznih letih, 2011/12–2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

V študijskem programu Oblikovanje tekstilij in oblačil je število vseh vpisanih študentov na univerzitetni ravni skozi celotno opazovano obdobje dokaj konstantno, z rahlimi odstopanji (graf 5).

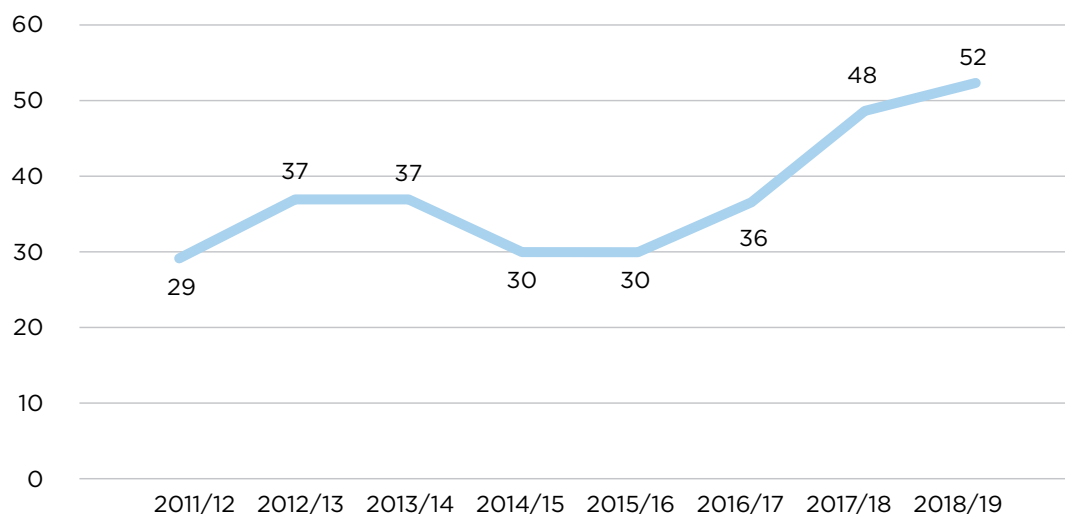
Graf 5: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Diplomirani oblikovalec tekstilij in oblačil (un)/diplomirana oblikovalka tekstilij in oblačil (un) po posameznih letih, 2011/12–2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

Iz grafa 6 je razvidno, da število vpisanih študentov v magistrski program Oblikovanje tekstilij in oblačil vse od začetka opazovanega obdobja narašča.

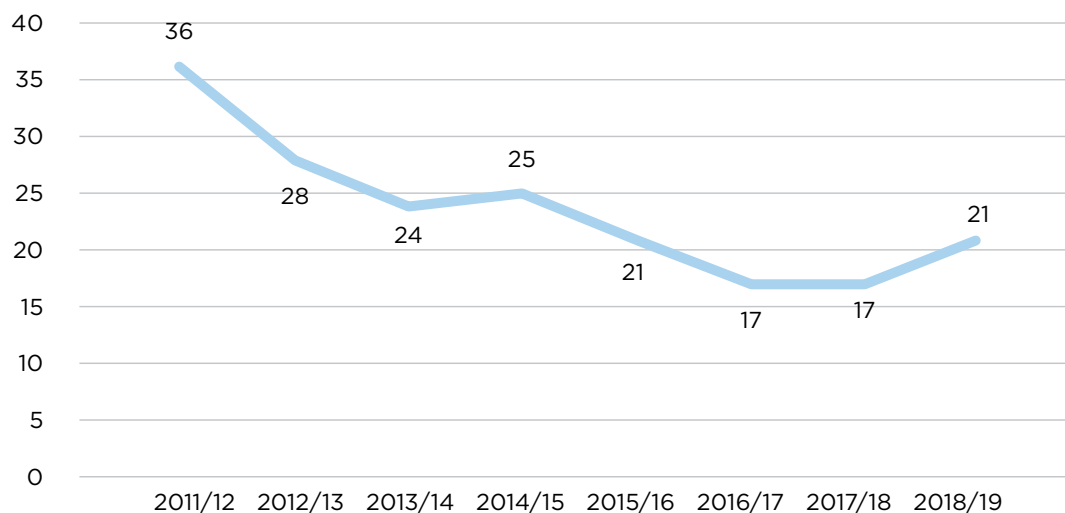
Graf 6: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Magister akademski oblikovalec tekstilij in oblačil/magistrica akademska oblikovalka tekstilij in oblačil po posameznih letih, 2011/12-2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

Vpis študentov v študijski program za pridobitev doktorskega naziva v programu Tekstilstvo, grafika in tekstilno oblikovanje od začetka opazovanega obdobja pada (graf 7).

Graf 7: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Tekstilstvo, grafika in tekstilno oblikovanje za pridobitev doktorskega naziva po posameznih letih, 2011/12-2018/19

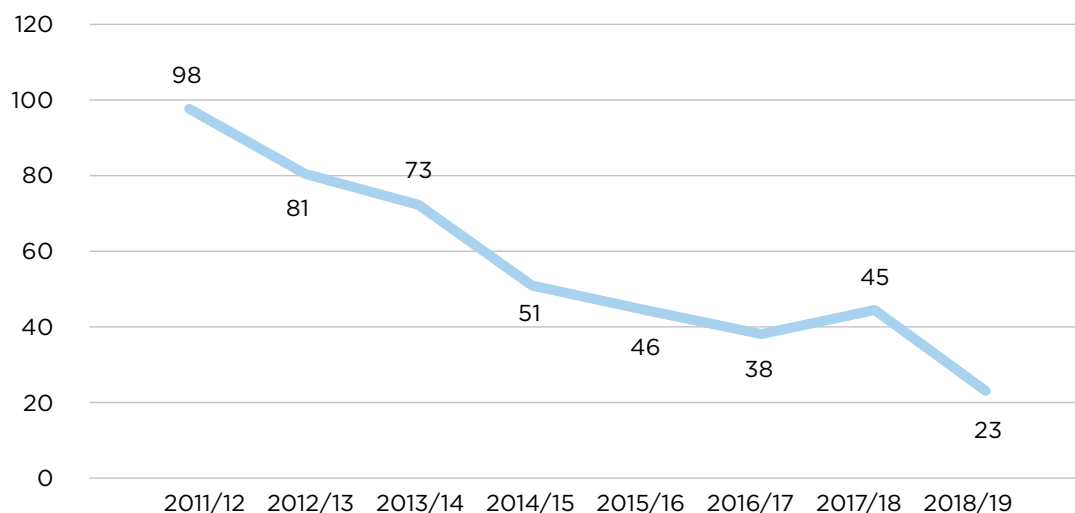

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

ŠTUDIJSKI PROGRAMI STROJNE FAKULTETE UNIVERZE V MARIBORU S PODROČJA TEKSTILA

Strojna fakulteta Univerze v Mariboru izvaja en visokošolski študijski program na področju tekstila, in sicer Tehnologije tekstilnega oblikovanja. Iz grafa 8 je razvidno, da se število vseh vpisanih študentov skozi opazovana študijska leta vztrajno zmanjšuje. Padec vpisa je najbolj evidenten v zadnjem študijskem letu opazovanja.

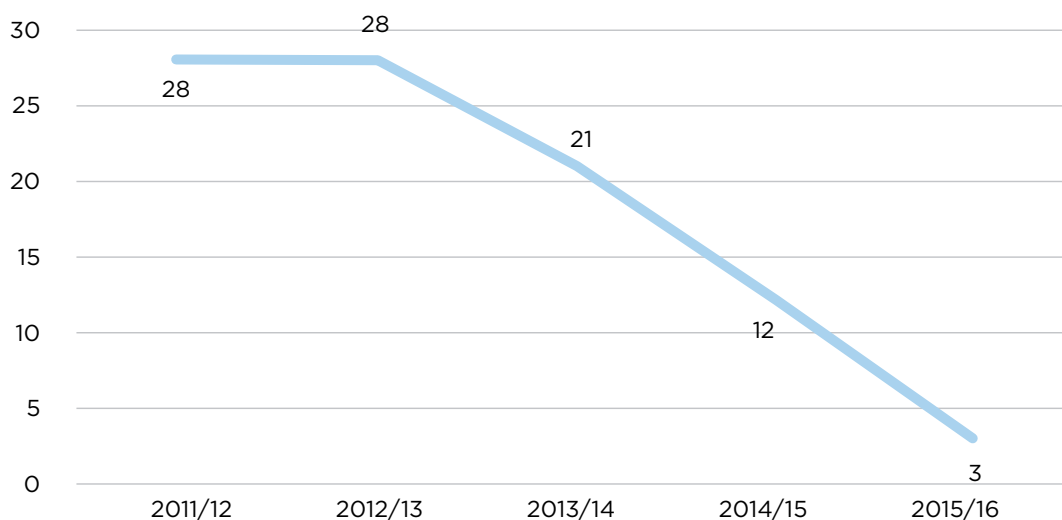
Graf 8: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Tehnologije tekstilnega oblikovanja za pridobitev izobrazbe Diplomirani inženir/diplomirana inženirka tekstilnih tehnologij in oblikovanja(vs) po posameznih letih, 2011/12–2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

V univerzitetnem študijskem programu Oblikovanje in tekstilni materiali je bilo v opazovanem obdobju največ vpisanih v študijskem letu 2011/12 in 2012/13. V študijskih letih 2016/17 do 2018/19 ni bilo vpisanega nobenega študenta. Od študijskega leta 2013/14 naprej se ta program razpisuje samo kot izredni študij (graf 9).

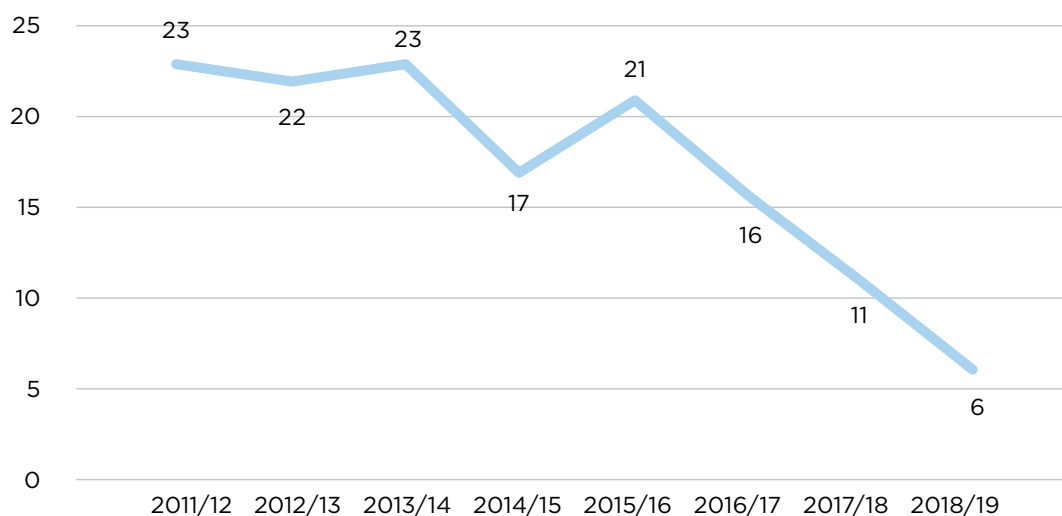
Graf 9: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje in tekstilni materiali za pridobitev izobrazbe Diplomirani inženir/diplomirana inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov (un) po posameznih letih, 2011/12–2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

Na magistrski ravni študijskega programa Oblikovanje in tekstilni materiali se je vpis vseh študentov od študijskega leta 2016/17 začel zmanjševati (graf 10).

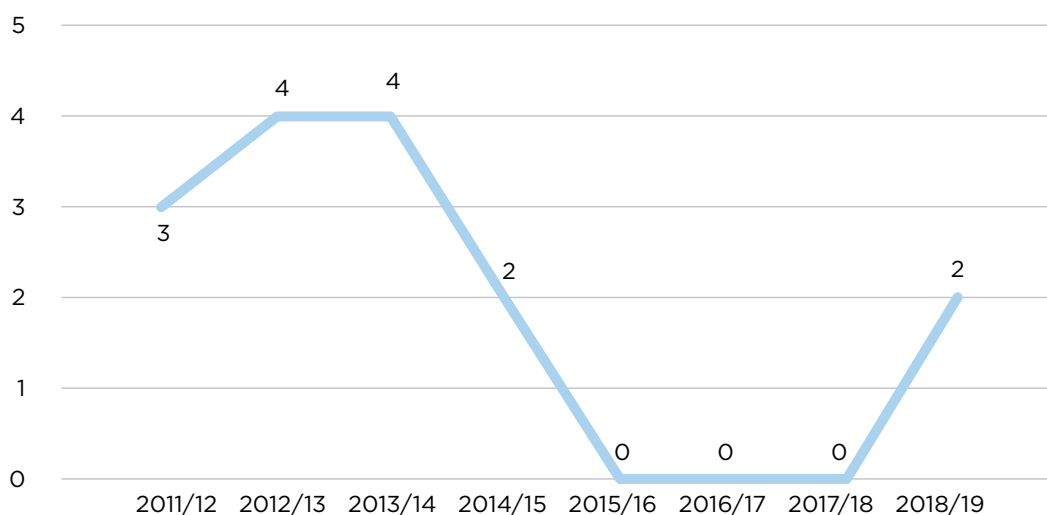
Graf 10: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje in tekstilni materiali za pridobitev izobrazbe Magister inženir/magistrica inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov po posameznih letih, 2011/12–2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

Število vpisanih študentov v program Oblikovanje in tekstilni materiali za pridobitev doktorskega naziva je nizko. V študijskih letih 2015/16 do 2017/18 ni bilo vpisanega nobenega študenta (graf 11).

Graf 11: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje in tekstilni materiali za pridobitev doktorskega naziva po posameznih letih, 2011/12–2018/19

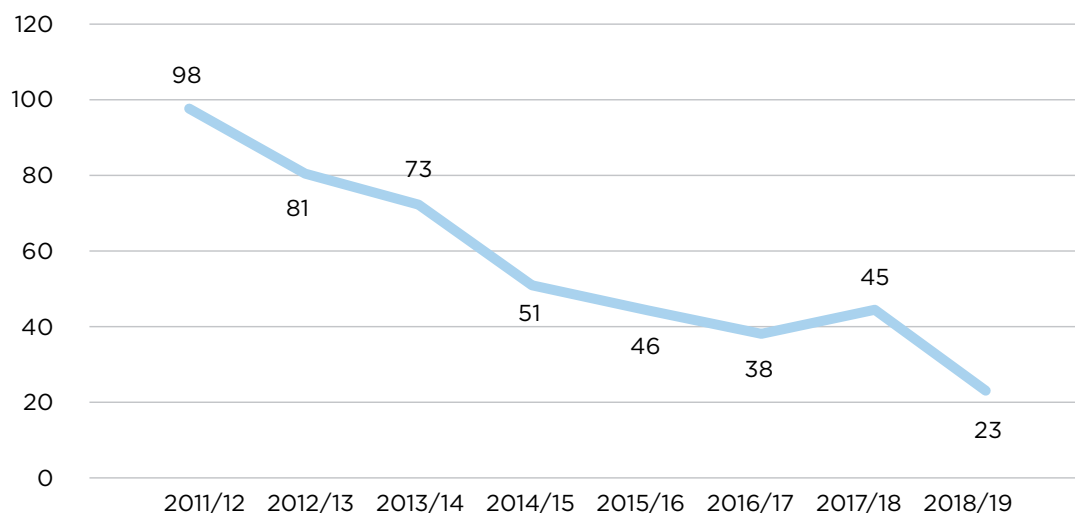

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

ŠTUDIJSKI PROGRAMI FAKULTETE ZA DIZAJN, PRIDRUŽENE ČLANICE UNIVERZE NA PRIMORSKEM S PODROČJA TEKSTILA

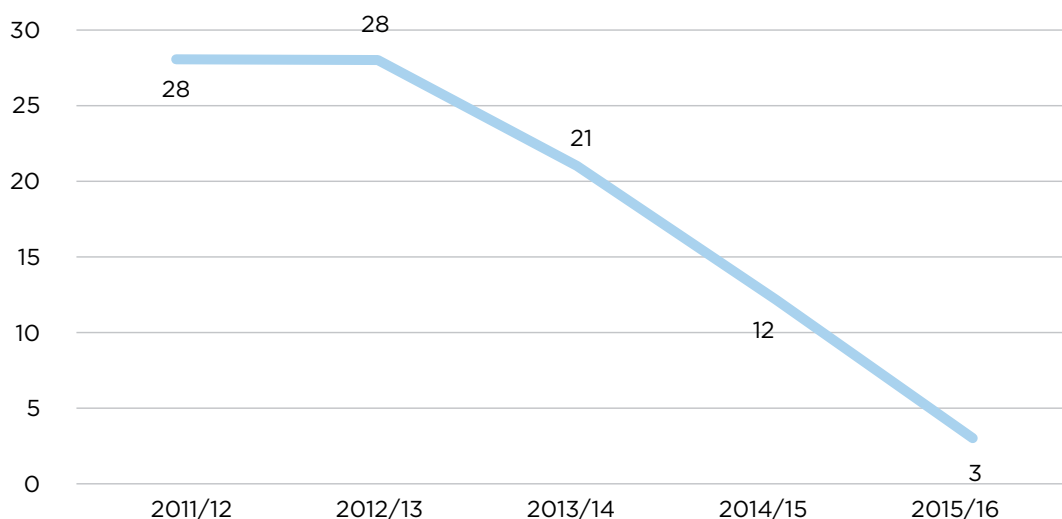
Fakulteta za dizajn izvaja dva programa: visokošolskega ter magistrskega. Vpis študentov v smer Tekstilije in oblačila je skozi opazovana leta dokaj konstanten (graf 12), medtem ko je število vpisanih v magistrski program nízko, v zadnjih opazovanih letih ni bil vpisan noben študent na smeri Tekstilije in oblačila (graf 13).

Graf 12: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Dizajn – smer tekstilije in oblačila za pridobitev izobrazbe Diplomirani dizajner/diplomirana dizajnerka (vs) po posameznih letih, 2011/12–2018/19

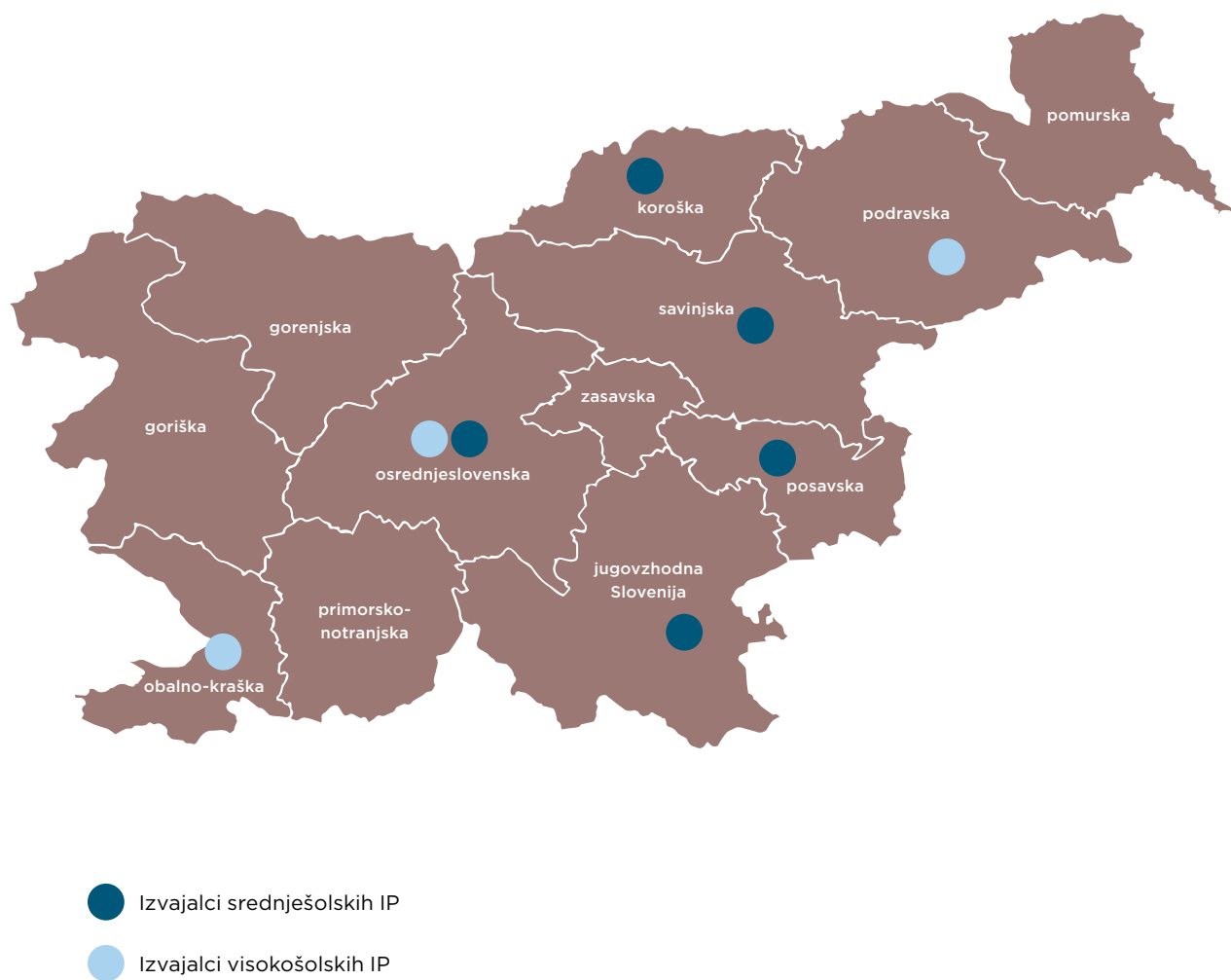
Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

Graf 13: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Dizajn-smer tekstilije in oblačila za pridobitev izobrazbe Magister dizajner/magistrica dizajnerka po posameznih letih, 2011/12–2018/19

Vir: CEUVIZ - Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju, 2020

Slika 2: Regijska razpršenost izvajalcev različnih izobraževalnih in študijskih programov s področja tekstila, 2012–2019

3.3. Izvajanje postopkov preverjanja in potrjevanja nacionalnih poklicnih kvalifikacij na področju tekstila

V tabelah 31 do 34 so prikazani podatki o številu podeljenih certifikatov na področju tekstila, od začetka izvajanja preverjanja in potrjevanja do maja 2020. NPK Delavec/delavka za preprosta konfekcijska dela je bil v letošnjem letu ukinjen, predvsem zaradi nezainteresiranosti potencialnih kandidatov za pridobitev tega certifikata. Poleg tega so vsebine precej pokrivalo vsebine NPK Tekstilni konfektionar/tekstilna konfektionarka, ki ga je v bistvu nadomestil.

Na tem mestu je treba posebej omeniti NPK Modni stilist/modna stilistka, za katerega je bilo v začetku izvajanja preverjanja in potrjevanja precejšno zanimanje, nato pa je interes za pridobitev tega certifikata od leta 2013 dalje usahnil.

Tabela 31: Število podeljenih certifikatov za NPK Delavec/delavka za preprosta konfekcijska dela

2014	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj
2	0	0	0	0	0	2

Vir: www.nrpslo.org, na dan dan 30. 4. 2020

Tabela 32: Število podeljenih certifikatov za NPK Vzdrževalec/vzdrževalka tekstilij

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj
6	0	7	8	0	0	0	0	0	0	21

Vir: www.nrpslo.org, na dan dan 30. 4. 2020

Tabela 33: Število podeljenih certifikatov za NPK Tekstilni konfektionar/tekstilna konfektionarka

2014	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj
3	0	12	0	1	2	18

Vir: www.nrpslo.org, na dan dan 30. 4. 2020

Tabela 34: Število podeljenih certifikatov za NPK Modni stilist/modna stilistka

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Skupaj
15	9	4	5	0	0	0	0	0	0	0	33

Vir: www.nrpslo.org, na dan dan 30. 4. 2020

IV

Opis dejavnosti, trendi ter razvojne možnosti na področju tekstila in usnjarstva

1. STANJE V TEKSTILNI INDUSTRIJI

Tekstilna industrija je tradicionalna industrija, ki se glede na svojo delovno intenzivno naravo zaradi razvoja poslovnega okolja v Sloveniji in Evropi ter globalnih trendov na tem območju krči praktično iz leta v leto. Čeprav velja tekstilna industrija po obsegu trgovine v svetu za eno izmed največjih industrij, se generalno seli na vzhod.

Med dejavnosti tekstilne industrije (TOUPD) štejemo proizvodnjo tekstilij, oblačil in drugih tekstilnih izdelkov ter obutve ter predelavo usnja ter proizvodnjo usnjenih izdelkov. Sektorji TOUPD dejavnosti so med seboj izjemno raznoliki, saj gre od preoblikovanja naravnih (bombaž, lan, volna, usnja itd.) ali sintetičnih (poliestrnih, poliamidnih itd.) vlaken v preje in tkanine do proizvodnje široke palete izdelkov, kot so sintetične preje visoke tehnologije, posteljnine, industrijski filtri, oblačila in obutev.

1.1. Dejavnosti TOUPD v Evropski uniji

V Evropski uniji tekstilni sektor predstavlja 6 % vseh zaposlenih (1,7 mio zaposlenih) in ustvarja 3 % dodane vrednosti (181 mrd EUR prometa v I. 2017) v evropski predelovalni industriji. Nemčija in Italija sta v svetovnem merilu še vedno na 2. in 3. mestu med izvozniki tekstila in oblačil (tako za velesilo Kitajsko). Sektor v EU šteje 176.400 podjetij in temelji na malih podjetjih. Podjetja z manj kot 50 zaposlenimi zaposlujejo več kot 90 % delovne sile in proizvedejo skoraj 60 % dodane vrednosti.

TOUP-sektor je v zadnjih desetletjih doživel korenite spremembe, da bi ohranil svojo konkurenčnost, in sicer s premikom v smeri izdelkov z visoko dodano vrednostjo. Tako je Nemčija na primer velesila na področju proizvodnje tehničnih tekstilij, Italija pri proizvodnji oblačil, medtem ko Romunija zaposluje po številu največ delavcev v dejavnostih TOUPD. V povprečju TOUPD v EU ustvari okoli 35.000 EUR dodane vrednosti na zaposlenega, kar je približno polovica ustvarjene dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih EU na zaposlenega.

1.2. Izzivi za prihodnost tekstilne industrije v EU

EURATEX (Evropsko združenje tekstilne in oblačilne industrije) je v svoji študiji »Towards a 4th Industrial Revolution of Textiles and Clothing« leta 2017 predstavil poglobljeno analizo tekstilne panoge in vizijo razvoja za prihodnjih deset let. Prepoznali so tri ključna področja za uspeh tekstilne panoge:

- premik od izdelkov množične potrošnje k specializiranim,
- premik od množične proizvodnje k proizvodnji, ki se prilagaja željam potrošnikov in
- razvoj inovativnih vlaken in izdelkov za nova področja uporabe.

Realnost je potrdila njihovo napoved. V novi študiji napovedujejo, da se bodo zgornji trendi nadaljevali, hkrati pa napovedujejo nove:

- digitalizacija tovarn, procesov, proizvodov, delovnih mest,
- krožno gospodarjenje in učinkovito porabo virov,
- novi poslovni in potrošni modeli, ki bodo temeljili na deljenju oziroma souporabi (sharing) proizvodnih virov in končnih izdelkov ter plačilu po uporabi in podobno.

Za sledenje tem trendom se morajo tekstilna podjetja osredotočiti na štiri strateško pomembna področja inovacij:

- pametni, visoko učinkoviti materiali,
- napredna, digitalizirana proizvodnja in poslovni modeli,
- krožno gospodarstvo, visoka učinkovitost porabe virov ter eko inovacije,
- rešitve z visoko dodano vrednostjo za tržne segmente, ki rastejo (zdravje, aktivno staranje, varnost hrane in podobno).

Študija tudi zaključuje, da so tekstilna podjetja trenutno slabo opremljena za te izzive, da se bodo morala pri tem zanašati predvsem na lastne kompetence, kompetence v verigi (dobavitelji, kupci), da pa bodo verjetno potrebne tudi državne podpore za mala in srednja podjetja.

Čeprav je panoga v zadnjih letih bistveno izgubila na pomenu, ostaja še vedno na agendi Evropske unije in vseh največjih evropskih držav.

1.3 Slovenska TOUPD dejavnost

Slovenska TOUPD dejavnost ni izjema, temveč je odraz stanja te dejavnosti v EU na splošno. V Sloveniji sektor TOUPD zaposluje 4,4 % zaposlenih v predelovalnih dejavnostih (7.750 zaposlenih) ter ustvari 2,9 % dodane vrednosti slovenske predelovanih dejavnosti. Povprečna dosežena dodana vrednost v dejavnostih TOUPD je 29.500 EUR na zaposlenega, ta pa variira 10.000 do 107.000 EUR na zaposlenega, kolikor ustvarja najboljše podjetje v dejavnosti. Glede na povprečje EU v TOUPD dejavnostih v Sloveniji v povprečju dosegamo 75 % povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v TOUPD v EU.

Med 380 živečimi podjetji v dejavnostih TOUPD imamo izjemno razgibano sestavo podjetij:

- od zelo uspešnih, uspešno saniranih do ugašajočih podjetij,
- peščica velikih podjetij ter veliko malih in mikro podjetij,
- večina podjetij TOUPD dejavnosti je delovno intenzivnih; del podjetij je tudi energetsko intenziven,
- uspešna podjetja v dejavnostih TOUPD so močna v nišnih produktih ali na nišnih trgih ali imajo prepoznano lastno blagovno znamko,
- veliko podjetij je vezanih na avtomobilsko industrijo, izdelavo delovnih ali športnih oblačil in
- vedno več podjetij seli masovno proizvodnjo v države s cenejšo ceno dela, R&R pa vzdržuje v Sloveniji.

1.3.1 Poslovanje družb v dejavnostih TOUPD

Tabela 35: Poslovanje družb dejavnosti TOUPD (C13 (Proizvodnja tekstilij)+C14 (Proizvodnja oblačil in drugih tekstilnih izdelkov)+C15 (Predelava usnja in izdelava obutve)) v letih 2012–2018

	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012
Število družb	373	387	385	399	398	398	405
Povp. št. zaposlenih po del. urah	7.957	7.750	7.626	7.879	7.574	9.184	10.546
Prihodki (ne vključujejo sprememb vrednosti zalog)	858.237.330	795.804.260	735.667.691	727.667.691	704.054.929	758.918.816	831.575.733
Delež prodaje na tujih trgih (%)	78,30	77,30	76,80	75,50	75,20	77,00	75,40
Dodana vrednost (DV)	233.031.678	228.572.800	211.539.624	200.462.060	204.801.445	213.718.890	228.560.768
Dodana vrednost na zaposlenega (EUR)	29.287	29.494	27.738	25.444	27.041	23.271	21.702
Stroški dela v dodani vrednosti (%)	71	68,10	69,80	74,00	68,10	77,60	79,20
Dobiček pred davki, obrestmi in amortizacijo (EBITDA)	68.653.374	73.637.675	50.578.650	43.632.886	56.663.837	39.761.428	35.107.019
Neto čisti dobiček/izguba	29.880.588	31.303.748	25.329.279	11.665.107	9.108.848	-1.811.876	1.110.459
Donosnost kapitala – ROE (%)	7,90	8,80	7,47	3,75	2,99	-0,57	0,34

Vir: KAPOS, GZS

Slovensko tekstilno, oblačilno in usnjarsko predelovalno industrijo (TOUPD) je v letu 2018 zastopalo 373 podjetij, 14 manj kot leto prej, skupaj pa so dejavnosti TOUPD zaposlovale več zaposlenih kot leto prej. V letu 2018 so skupni prihodki dejavnosti TOUPD znašali 858,237 mio EUR, od tega 366,343 mio EUR od prodaje tekstilij (43 % vseh prihodkov TOUPD), 140,207 mio EUR od prodaje oblačil (16 % prihodkov TOUPD), preostalih 41 % pa od dejavnosti predelave usnja, in sicer 351,627 mio EUR. Skupni prihodki vseh treh dejavnosti so se povečali glede na leto prej za 7,8 %, od tega so se v dejavnosti proizvodnje tekstilij povečali za 5,3 %, v dejavnosti proizvodnje oblačil za 3,6 %, v dejavnosti obdelave in predelave usnja pa so se prihodki povečali za 12,5 %.

Panoge TOUPD so v povprečju 78,3 % vseh prihodkov ustvarile na tujih trgih, največji delež prihodkov s tujih trgov od teh dejavnosti ustvari dejavnost C15 – predelava in obdelava usnja, ki je prihodke, ustvarjene na tujih trgih glede na leto prej povišala za 34,5 mio EUR na 88,7 % prihodkov.

Skupna ustvarjena dodana vrednost TOUPD dejavnosti je v letu 2018 znašala 233 mio EUR in se je v zadnjem letu zvišala za 2 % glede na leto pred tem. V zadnjem letu se je povprečna dodana vrednost na zaposlenega v dejavnostih TOUPD znižala za 0,7 % glede na leto prej, na 29.287 EUR na zaposlenega, kar je precej pod povprečjem dodane vrednosti na zaposlenega v slovenskih predelovalnih dejavnostih – C, ki znaša 44.809 EUR na zaposlenega.

Skupni stroški dela v teh delovno intenzivnih dejavnostih TOUPD so predstavljali 71 % v skupni dodani vrednosti ali 4,3 % več kot leto prej. Stroški dela v slovenskih predelovalnih dejavnostih v povprečju predstavljajo 62,1 % dodane vrednosti.

Panoge TOUPD so poslovno leto 2018 zaključile z neto čistim dobičkom v višini 29,88 mio EUR oz. 4,5 % manj kot leto poprej. Od 373 podjetij jih je z izgubo poslovalo 112, skoraj tretjina (30 %). V dejavnosti proizvodnje tekstilij – C13 je od skupno 144 družb dobra petina (22,2 %) poslovala z izgubo, to je 32 podjetij. V dejavnosti proizvodnja oblačil – C14 je od skupnih 182 družb, 66 (36,2 %) podjetij poslovalo z izgubo. V dejavnosti proizvodnja usnjenih izdelkov – C15 jih je bilo od skupnih 47 podjetij 14, ki so beležila več izgube kot dobička, v procentnem deležu to obsega 29,8 % vseh podjetij, ki se ukvarjajo s proizvodnjo usnjenih izdelkov.

Tabela 36: Poslovanje družb po poddejavnostih TOUPD v letu 2018

Dejavnost	Število družb	Število zaposlenih po delovnih urah	Prihodki (mio EUR)	Prihodki na tujih trgih (v mio EUR)	Dodana vrednost na zaposlenega	Neto čisti dobiček (v mio EUR)
C13 Proizvodnja tekstilij	144	2.869	366,3	270	41.692	25,6
C14 Proizvodnja oblačil	182	1.932	140,3	89,5	24.259	8,4
C15 Proizvodnja usnjenih izdelkov	47	3.157	351,6	311,9	21.087	-4,0
C Predelovalne dejavnosti	8199	185.968	30 873,9	22.075	44.809	1 426,7

Vir: KAPOS, GZS

Proizvajalci tekstilij – C13 so v letu 2018 prihodke zvišali za 5,3 %, tudi na tuje trge so prodali za skoraj 13,7 mio EUR več kot leto prej. Ob večjem številu zaposlenih v dejavnosti (88 zaposlenih več kot leto prej) so dodano vrednost na zaposlenega znižali za 3,3 % ter ustvarili 25,5 mio EUR neto čistega dobička. Dodana vrednost na zaposlenega znaša 41.692 EUR in je nižja od povprečne dodane vrednosti v predelovalnih dejavnostih za 0,7 %.

Proizvodnja oblačil – C14 je v letu 2018 z nekaj več zaposlenimi zvišala obseg prihodkov za 3,6 %, od tega prihodke ustvarjene v tujini za 3,6 %. Dodana vrednost na zaposlenega se je zvišala za 2,2 %, glede na povprečje dodane vrednosti na zaposlenega pri pridelovalnih dejavnostih pa je ta nižja za skoraj polovico (za 46 %). Dejavnost C14 je leto 2018 zaključila z neto čistim dobičkom v višini 8,4 mio EUR.

Predelava in obdelava usnja – C15, ki jo v večjem delu predstavlja proizvodnja obutve, je v letu 2018 prodajne prihodke zvišala za 12,5 %, več prihodkov je bilo ustvarjenih tudi na tujih trgih (+12,5 %). Dodana vrednost na zaposlenega se je glede na leto prej znižala za 2,6 %, sicer pa je slednja za 53 % nižja od povprečja dodane vrednosti na zaposlenega pri dejavnosti C. Dejavnost C15 je leto 2018 zaključila z neto čisto izgubo v višini 4.024.777 mio EUR.

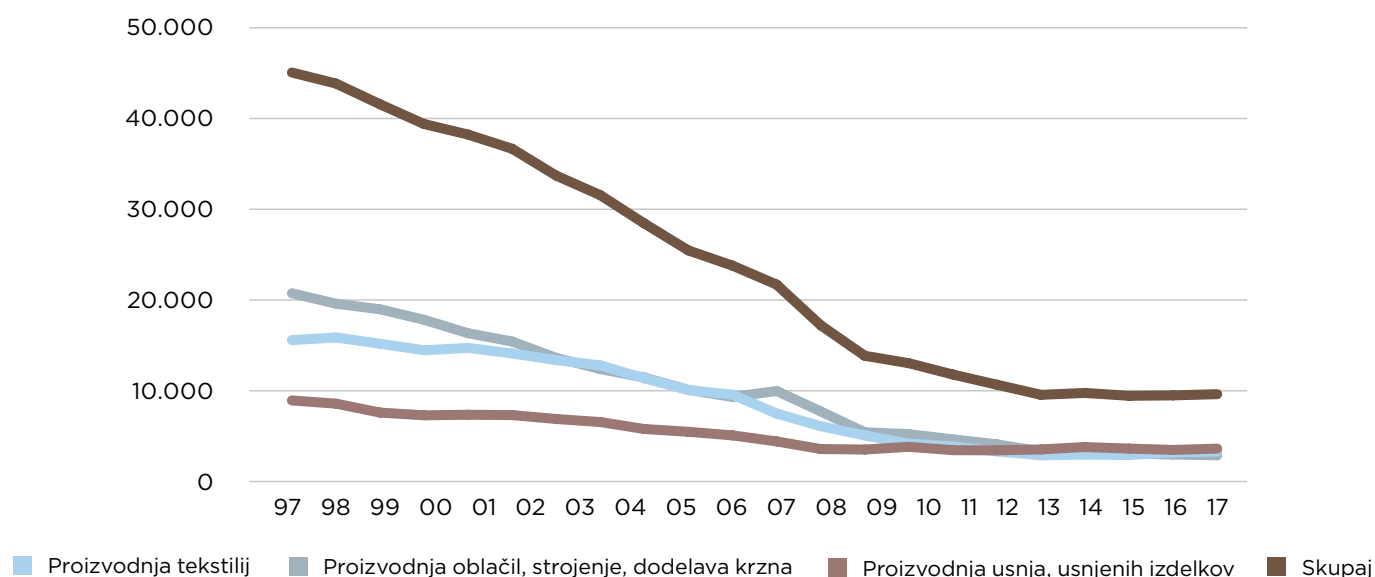
Med podjetji je peščica (manj kot 6 %) velikih in srednjih podjetij ter večina malih in mikro podjetij.

Največja podjetja v dejavnosti so: Boxmark leather, d. o. o., Predilnica Litija, d. d., Alpina, d. d., Beti, d. d., Odeja, d. o. o., Lisca, d. o. o., Inplet, d. o. o., Filc, d. o. o. itd. V nekaterih občinah predstavljajo zaposleni v panogi TOUPD pomemben delež vseh zaposlitev – tak primer je Metlika, kjer je v dejavnosti C13 + C14 kar 26 % vseh zaposlenih, pri tem pa prevladujejo ženske (ocena pribl. 75 %).

1.3.2 Zaposleni v dejavnostih TOUPD

Sredi 50. let prejšnjega stoletja je bila dejavnost TOUPD v največjem razcvetu in je zaposlovala več kot 55.000 zaposlenih. V zadnjih desetih letih je dejavnost TOUPD izgubila dve tretjini svojih zaposlenih, najbolj očiten je bil padec števila zaposlenih v letih 2009 in 2010, ko se je v Sloveniji zgodil večji dvig minimalne plače. Glede na poddejavnosti najmanj uspešno posluje proizvodnja oblačil, kjer stroški dela pogosto dosegajo do 80+ % ustvarjene dodane vrednosti, najbolj uspešno pa se je v zadnjem desetletju uspela prestrukturirati poddejavnost proizvodnja tekstilij (C13) s povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega v višini 43.103 EUR, kar je v zadnjih desetih letih skoraj podvojila.

Graf 14: Število zaposlenih v dejavnostih TOUPD od leta 1997 naprej

Vir: Arhiv GZS, SURS, www.stat.si

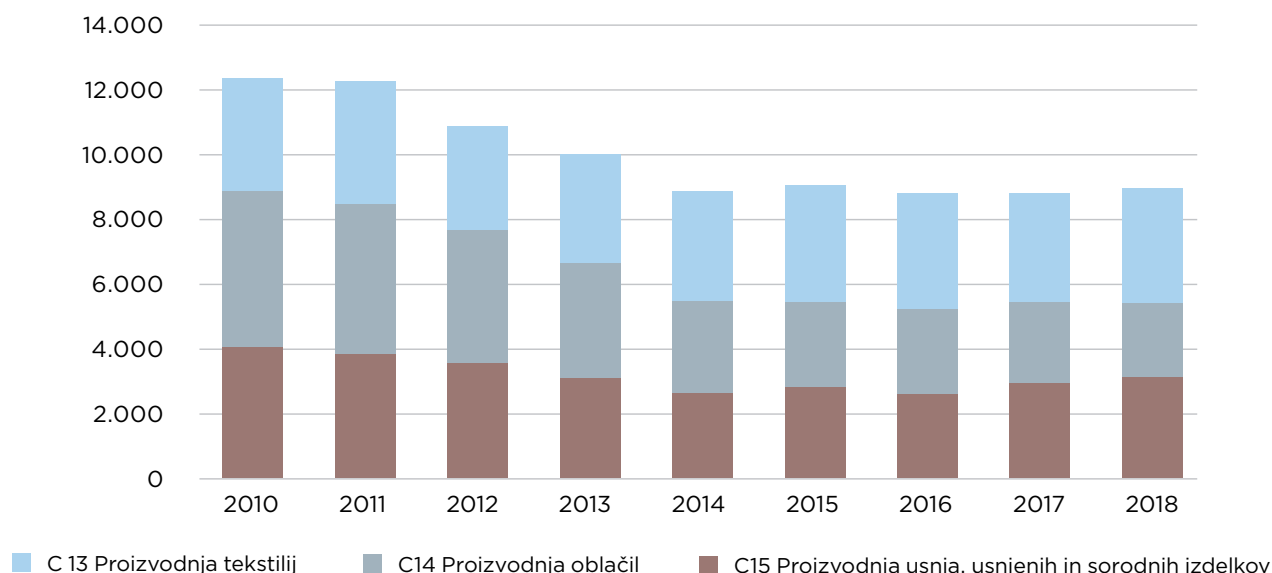
Panoge TOUPD tako danes zaposlujejo skupaj manj kot 10.000 delavcev. Od leta 2010 se je najbolj zmanjšalo število zaposlenih v proizvodnji oblačil (za 46,3 %) in v proizvodnji tekstilij za 24,7 %. V proizvodnji usnja in usnjenih izdelkov lahko zaznamo, da se je število zaposlenih najmanj spreminjalo skozi leta, od 2010 se je zmanjšalo za 1,2 %.

Tabela 37: Število zaposlenih po poddejavnostih TOUPD

	dec 2011	dec 2012	dec 2013	dec 2014	dec 2015	dec 2016	dec 2017	dec 2018	Indeks 2018/2017
C – Predelovalne dejavnosti	185.135	178.372	176.983	178.578	182.997	188.575	198.136	207.378	105
C13 – proizvodnja tekstilij	3.981	3.699	3.232	2.802	2.884	2.834	3.127	3.215	103
C14 – proizvodnja oblačil	5.129	4.515	4.018	3.227	3.090	2.994	2.894	2.797	96
C15 – proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	3.784	3.294	3.351	3.454	3.717	3.545	3.399	3.543	104
Skupaj: C13, C14, C15	12.894	11.508	10.601	9.483	9.691	9.373	9.420	9.555	101

Vir: SURS, www.stat.si

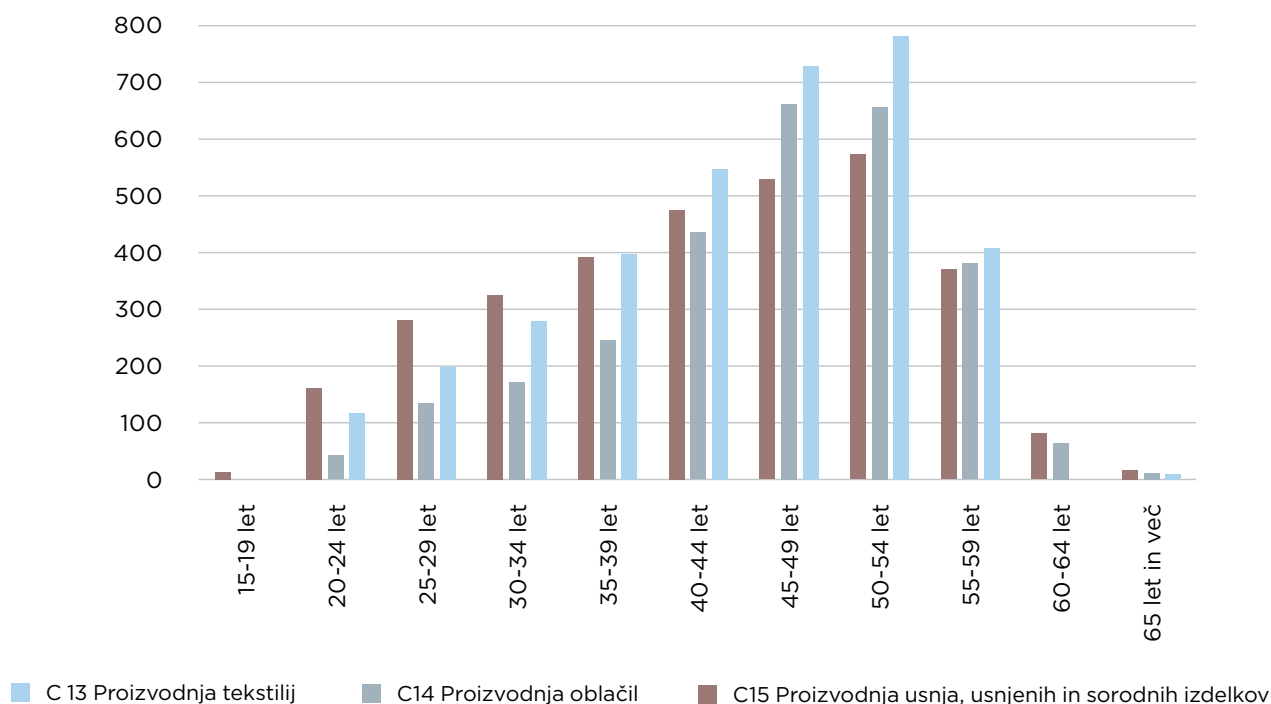
Graf 15: Struktura zaposlenih po poddejavnostih TOUPD 2010 do 2018

Vir: Surs, Arhiv ZTOUPD, GZS

Številna podjetja imajo zelo visoko povprečno starost, večina nad 45 let, nekateri obrati pa poročajo o povprečni starosti zaposlenih celo nad 50 let. Struktura zaposlenih po starosti kaže, da je v povprečju 55,7 % zaposlenih starejših od 45 let ter 10 % mlajših od 30 let. Najstarejše zaposlene v povprečju ima poddejavnost C15 – predelava usnja, najmlajše pa C13, proizvodnja tekstilij.

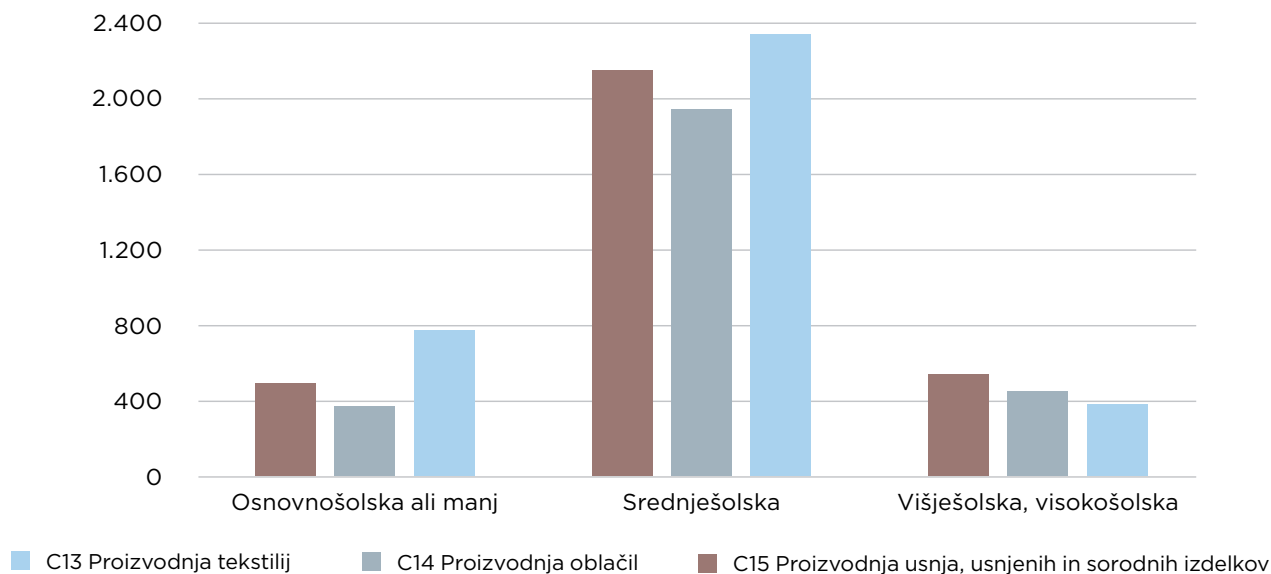
Graf 16: Struktura zaposlenih v dejavnosti TOUDP po starosti v letu 2018

Vir: SURS, www.stat.si

Tudi izobrazbena struktura je skromna, saj je imela leta 2018 kar 86 % zaposlenih le osnovnošolsko ali srednjo stopnjo izobrazbe. V povprečju ima 17,5 % zaposlenih osnovnošolsko izobrazbo ter 14,7 % višje ali visokošolsko izobrazbo. Največ višje in visoko izobraženih zaposluje dejavnost C13 – proizvodnja tekstilij. Za prihodnost panoge skrbi tudi dejstvo, da izobraževanja za tekstilno in usnjarsko predelovalno industrijo v Sloveniji že več kot desetletje poteka v manjšem obsegu; izvajajo se le trije programi na področju tekstila, medtem ko na področju usnjarstva, razen mojstrskih izpitov, izobraževanje ni organizirano. Interes za vpis v te programe izobraževanja s strani mladih je skromen, čeprav se v zadnjih letih situacija nekoliko izboljšuje. V industriji pa so potrebe po zaposlenih vedno večje, saj se starejši upokojujejo, izobraženih mladih pa ni.

Graf 17: Struktura zaposlenih v dejavnosti TOUDP po izobrazbi v letu 2018

Vir: Surs, Arhiv ZTOUPD, GZS

Dodaten razlog za nizko zanimanje za zaposlovanje v TOUPD dejavnostih je nizka raven plač. Povprečna mesečna bruto plača v dejavnostih TOUPD zaostaja za povprečno bruto plačo v slovenskih predelovalnih dejavnostih (1.705,7 EUR v letu 2018) v povprečju za 12–35 %. V dejavnostih TOUPD so najvišje bruto plače izplačane v proizvodnji tekstilij (1.490,20 EUR), najnižje povprečne bruto plače pa v dejavnosti proizvodnja oblačil, 1.096,10 EUR v letu 2018.

Tabela 38: Povprečne mesečne bruto in neto plače v dejavnosti TOUPD, 2014–2018

Povprečne mesečne bruto in neto plače za zadnjih petih letih (v EUR)	Bruto plača					Neto plača				
	2014	2015	2016	2017	2018	2014	2015	2016	2017	2018
C Predelovalne dejavnosti	1.483,3	1.514,9	1.546,6	1.595,5	1.658,7	973,7	991,1	1.009,3	1.048,5	1084,4
C13 Proizvodnja tekstilij	1.257,7	1.311,4	1.374,2	1.423,7	1.478,8	843,2	872,8	911,1	949,9	977,6
C14 Proizvodnja oblačil	967,2	995,2	1.014,2	1.073,3	1.125,5	677,3	694,1	705,52	741,6	773,9
C15 Proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov	1.020,3	1.007,9	1.000,9	1.033,1	1081,07	710,97	702,4	697,6	717,5	747,5

Vir: SURS, www.stat.si

1.3.3 Investicije

Dejavnosti TOUPD zaostajajo za povprečjem produktivnosti v dejavnostih TOUPD v drugih EU državah. Obseg investicij je preskromen in zaostaja za povprečjem slovenskih predelovalnih dejavnosti.

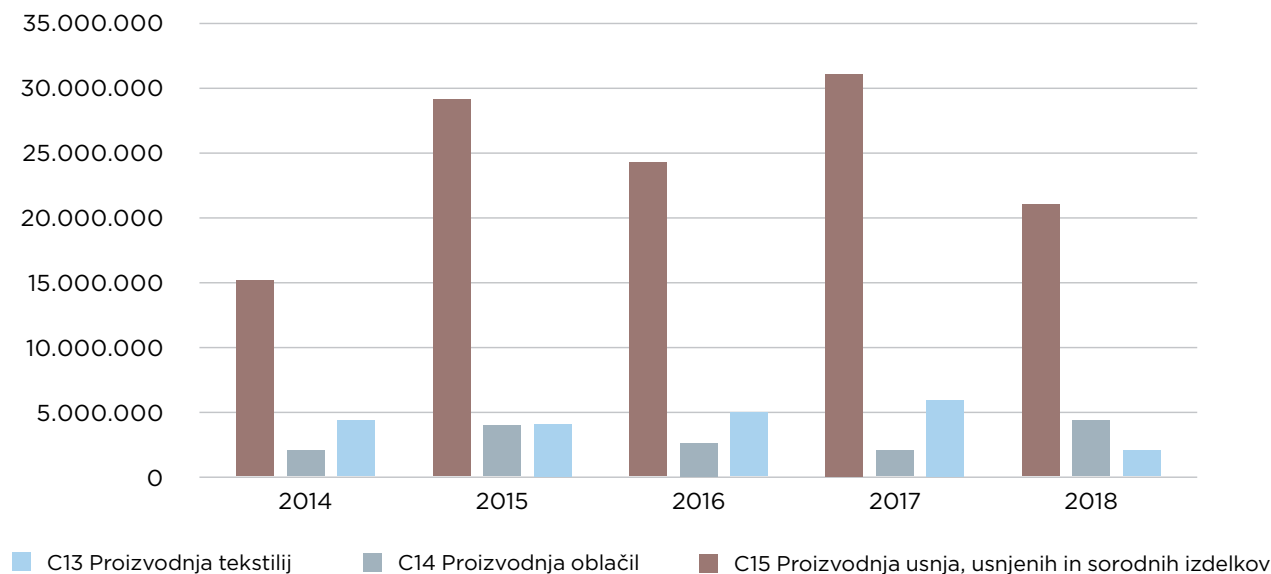
Tabela 39: Investicije v dejavnosti C13 – proizvodnja tekstilij, C14 – proizvodnja oblačil in C15 – proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov C15, 2014–2018

	C13	C14	C15	Skupaj
2014	15.292.155	2.020.541	4.453.358	21.766.054
2015	29.320.023	4.099.940	4.218.302	37.638.265
2016	24.531.707	2.630.810	4.903.403	32.065.920
2017	31.303.271	2.030.539	5.939.796	39.273.607
2018	21.247.896	4.488.554	2.109.762	27.846.212

Vir: AJPES, SKEP GZS

Povprečen letni obseg investicij v dejavnostih TOUPD variira od 25 in 35 mio EUR letno. Večina investicij se izvede v poddejavnosti C13 – proizvodnja tekstilij. Panoge TOUPI so v letu 2018 v povprečju investirale 3,2 % vseh prihodkov, kar je približna polovica od povprečja v pridelovalnih dejavnostih – C, kjer se v povprečju investira 6,6 % vseh svojih prihodkov.

Graf 18: Investicije v dejavnosti C13 – proizvodnja tekstilij, C14 – proizvodnja oblačil in C15 – proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov C15, 2014–2018

Vir: AJPES, SKEP GZS

Razloge za nizko dodano vrednost vidimo v prepočasnem vpeljevanju konceptov industrije 4.0, predvsem avtomatizacije in digitalizacije proizvodnih in drugih procesov, ter v prepočasnem vpeljevanju sodobnih konceptov vitke proizvodnje, premalo vlaganj v R&R za razvoj izdelkov z višjo dodano vrednostjo ter tudi premalo dela na krepitvi blagovne znamke, tudi pri podjetjih B2B. Sicer nam je tudi v Sloveniji tekstil uspelo vključiti v Strategijo pametne specializacije, tekstilci se povezujejo v raziskovalno izobraževalni platformi IRSPIN in individualno sodelujejo tudi v SRIP-ih.

Na splošno ocenjujemo, da so se v dejavnosti ohranila le tista podjetja, ki se jim je uspelo prilagoditi razmeram trga, najti ustrezno tržno nišo ali učinkovit poslovni model. Kljub temu pa kazalniki kažejo, da je v panogi še nekaj podjetij, ki so sicer uspešna podjetja predelovalne dejavnosti, ki so usmerjena v izvoz, vendar dosegajo podpovprečno dodano vrednost. Dodatno se nekatera podjetja spopadajo še z relativno visoko zadolženostjo, kar je predvsem posledica hitrega zmanjševanja obsega poslovanja po krizi 2008 in prestrukturiranja večjih sistemov.

1.3.4 Izzivi za prihodnost tekstilne industrije v Sloveniji

- a. Med ključne izzive za prihodnost tekstilne dejavnosti v Sloveniji zagotovo spadajo kadri. Kot omenjeno, mladih, ki bi se izobraževali za tekstilne poklice, ni, saj so programi izobraževanja zaradi nezanimanja mladih in premalo vzpodbud s strani industrije zamrli. Podjetja težave rešujejo z lastno prekvalifikacijo novih zaposlenih, ki se pri njih zaposlijo, a na dolgi rok se strokovno znanje in veščine izgubljajo.

Nekatera podjetja kadre tudi uvažajo, predvsem iz držav bivše Jugoslavije, saj tam šolanje za poklice v tekstilstvu še obstaja.

GZS je podala pobudo za umestitev tekstilnih poklicev na listo deficitarnih poklicev.

- b. Nadalje velik izziv predstavljajo stroški dela, ki že danes presegajo tudi 80 in celo več % ustvarjene dodane vrednosti. V takšni situaciji ni moč pričakovati investicij in s tem dviga produktivnosti ter razvoja podjetja.

Za dejavnosti TOUPD bo sprememba Zakona o minimalni plači (2018) prinesla še velik dodaten izziv. Analiza učinkov omenjenega zakona kaže, da naj bi v prihodnjih letih zaradi porasta deleža stroška dela v dodani vrednosti ogrozila kar polovico delovnih mest v tej dejavnosti, kar je zelo zaskrbljujoče.

Ocenjujemo, da je pri prestrukturiranju smiselno podpreti podjetja, ki se nahajajo v slabše razvitih regijah, imajo pozitivno poslovanje in so po možnosti izvozno usmerjena. Zaposlujejo lokalno prebivalstvo, ki najverjetneje ne bo zaposljivo na drugih delovnih mestih in se ni pripravljeno voziti v službo v kak drug kraj. To bi vplivalo na velik priliv odvečnih delavcev na zavod za zaposlovanje.

- c. Država bi se morala v okviru svojih strategij razvoja odločiti, v kakšni obliki in kakšnem obsegu bi lahko podprla delovno intenzivne TOUPD dejavnosti. Možnosti obstajajo, ključno je sprejeti odločitev, ali se tradicionalno tekstilno dejavnost, ki se zdi pomembna in potrebna vedno in povsod, obdrži v Sloveniji.

Ukrepi v podporo tekstilni dejavnosti so lahko zelo raznoliki, kot so raznolika tudi podjetja v tej dejavnosti, v osnovi pa bi bili usmerjeni v dvig produktivnosti, vzpodbujanje inovativnosti, vstopa na nove trge ter krepitev blagovnih znamk.

V

Dodatek

Viri in literatura

Pomen krajšav in kratic

Kazalo slik

Kazalo tabel

Kazalo grafov

Viri in literatura

1. Direktorat za delovna razmerja in pravice iz dela, Minimalna plača, dostopno prek <https://www.gov.si teme/minimalna-placa/>, dostop 27. 4. 2020
2. Learning opportunities and qualifications in Europe portal. Dostopno prek: <https://ec.europa.eu/ploteus>.
3. Logaj, V. (et al). (2014) Umeščanje Slovenskega ogrodja kvalifikacij v Evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in Evropsko ogrodje kvalifikacij: zaključno poročilo, Slovenija. Ljubljana: CPI.
4. Marentič, U. (2015). Razvoj kompetenc v poklicnih kvalifikacijah. V Vidmar, Lampe, Sattler (ur.), Zbornik programov, projektov, izkušenj in idej. (str. 10). Ljubljana: Javni sklad RS za razvoj kadrov in štipendije.
5. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. (2018). CEUVIZ – Centralna evidenca udeležencev v vzgoji in izobraževanju. [Podatkovni portal CEUVIZ]. Ljubljana: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.
6. Nacionalno informacijsko središče. Dostopno prek: <http://www.nrpslo.org/>.
7. Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020, Uradni list RS, št. 41/11
8. Slovensko ogrodje kvalifikacij. Dostopno prek: <https://www.nok.si/>.
9. Statistični urad Republike Slovenije [SURS]. (2020). [Podatkovni portal SI-STAT]. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. Dostopno prek <http://pxweb.stat.si/>
10. Towards a 4th Industrial Revolution of Textiles and Clothing. (2017) Bruselj: Evropsko združenje tekstilne in oblačilne industrije
11. Zakon o minimalni plači (Uradni list RS, št. 13/10, 92/15 in 83/18)
12. Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju. ZPSI-1. Uradni list RS št. 79/06.
13. Zakon o Slovenskem ogrodju kvalifikacij. ZSOK. Uradni list RS št. 104/15.
14. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju. ZPSI-1A. Uradni list RS št. 68/17.
15. Zakon o visokem šolstvu. ZviS-L. Uradni list RS št. 65/17.
16. Zakon o višjem strokovnem izobraževanju. ZVSI. Uradni list RS št. 86/04 in 100/13.

Pomen krajšav in kratic

AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence In storitve
B2B	business to business (med organizacijski trg)
CPI	Center RS za poklicno izobraževanje
CEUVIZ	Centralna evidenca udeležencev v izobraževanju
ECTS	European Credit Transfer and Accumulation System – Evropski sistem prenosa in zbiranja kreditnih točk
EOK	Evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje
EOVK	Evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij
EQAVET	(European Quality Assurance in Vocational Education and Training) – Evropski referenčni okvir za zagotavljanje kakovosti poklicnega izobraževanja in usposabljanja
EURATEX	Evropsko združenje tekstilne in oblačilne industrije
ISCED	International Standard Classification of Education
IRSPIN	raziskovalno izobraževalna platforma gospodarskih podjetij s področja TOUPD
GLU	za gluhe in naglušne dijake
GJM	za dijake z govorno-jezikovnimi motnjami
GZS	Gospodarska zbornica Slovenije
KLASIUS	nacionalna klasifikacija, ki se uporablja v uradnih oz. administrativnih zbirkah podatkov za razvrščanje: aktivnosti izobraževanja in usposabljanja in izidov izobraževanja in usposabljanja ter v statističnih raziskovanjih in v statističnih registrih, za razvrščanje udeležencev izobraževanja, diplomantov ter izvajalcev izobraževanja, učiteljev in drugih subjektov oz. enot na področju izobraževanja in usposabljanja, vendar le preko povezave z aktivnostmi in izidi izobraževanja in usposabljanja.
KT	kreditna točka
NAKVIS	Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu
NKT	Nacionalna koordinacijska točka
NRP	National reference point – Nacionalno informacijsko središče
p.c.	per capita (na zaposlenega)
PTI	poklicno tehniško izobraževanje
ReNPVŠ	Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva
RIC	Državni izpitni center
R&R	raziskave in razvoj
SKD	Standardna klasifikacija dejavnosti
SKEP	Analitika GZS
SOK	Slovensko ogrodje kvalifikacij
SRIP	Strateško razvojno-inovacijsko partnerstvo
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
TOUPD	proizvodnja tekstilij, oblačil in drugih tekstilnih izdelkov ter obutve ter predelava usnja ter usnjenih izdelkov
TOUPI	tekstilna, oblačilna in usnjarsko predelovalna industrija
UN	univerzitetni študij
VS	visokošolski študij
ZSOK	Zakon o slovenskem ogrodju kvalifikacij
ZVIS	Zakon o visokem šolstvu
ZPSI	Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju
ZUJF	Zakon za uravnoteženje javnih financ

Kazalo slik

- Slika 1, Str. 10: Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) določa deset referenčnih ravni glede na učne izide
- Slika 2, Str. 55: Regijska razpršenost izvajalcev različnih izobraževalnih in študijskih programov s področja tekstila, 2012–2019

Kazalo tabel

- Tabela 1, Str. 11: Kvalifikacije v Slovenskem ogrodju kvalifikacij (SOK) ter ravni Slovenskega ogrodja kvalifikacij v primerjavi z Evropskim ogrodjem kvalifikacij (EOK)
- Tabela 2, Str. 22: Kvalifikacijska struktura na področju tekstila in usnjarstva po ravneh Slovenskega ogrodja kvalifikacij (SOK)
- Tabela 3, Str. 23: Osnovni podatki o poklicni kvalifikaciji Tekstilni konfektionar/tekstilna konfektionarka
- Tabela 4, Str. 24: Osnovni podatki o kvalifikaciji Preoblikovalec/preoblikovalka tekstilij
- Tabela 5, Str. 25: Osnovni podatki o poklicni kvalifikaciji Vzdrževalec/vzdrževalka tekstilij
- Tabela 6, Str. 25: Osnovni podatki o kvalifikaciji Izdelovalec/izdelovalka oblačil
- Tabela 7, Str. 26: Osnovni podatki o poklicni kvalifikaciji Modni stilist/modna stilistka
- Tabela 8, Str. 27: Osnovni podatki o kvalifikaciji Ustvarjalec modnih oblačil/ustvarjalka modnih oblačil
- Tabela 9, Str. 27: Osnovni podatki o kvalifikaciji Ustvarjalec modnih oblačil/ustvarjalka modnih oblačil
- Tabela 10, Str. 28: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster šivilja-krojač/mojstrica šivilja-krojač
- Tabela 11, Str. 29: Osnovni podatki o kvalifikaciji Čevljarški mojster/čevljarska mojstrica
- Tabela 12, Str. 29: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster vzdrževanja tekstilij/mojstrica vzdrževanja tekstilij
- Tabela 13, Str. 30: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster izdelovalec krznenih oblačil/mojstrica izdelovalka krznenih oblačil
- Tabela 14, Str. 31: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster za strojenje usnja in krzna/mojstrica za strojenje usnja in krzna
- Tabela 15, Str. 31: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster za usnjena oblačila/mojstrica za usnjena oblačila
- Tabela 16, Str. 32: Osnovni podatki o kvalifikaciji Mojster za usnjeno galanterijo/mojstrica za usnjeno galanterijo
- Tabela 17, Str. 33: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani tekstilni inženir (vs)/diplomirana tekstilna inženirka (vs)
- Tabela 18, Str. 34: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani inženir tekstilnih tehnologij in oblikovanja (vs)/Diplomirana inženirka tekstilnih tehnologij in oblikovanja(vvs)
- Tabela 19, Str. 35: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani dizajner (vs)/diplomirana dizajnerka (vs)
- Tabela 20, Str. 36: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani tekstilni inženir (un)/diplomirana tekstilna inženirka (un)
- Tabela 21, Str. 37: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani inženir oblikovanja in tekstilnih materialov (un)/diplomirana inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov (un)
- Tabela 22, Str. 38: Osnovni podatki o kvalifikaciji Diplomirani oblikovalec tekstilij in oblačil (un)/diplomirana oblikovalka tekstilij in oblačil (un)
- Tabela 23, Str. 39: Osnovni podatki o kvalifikaciji Magister inženir oblikovanja in tekstilnih materialov/magistrice inženirka oblikovanja in tekstilnih materialov
- Tabela 24, Str. 40: Osnovni podatki o kvalifikaciji Magister akademski oblikovalec tekstilij in oblačil/magistrice akademska oblikovalka tekstilij in oblačil

Tabela 25, Str. 42:	Osnovni podatki o kvalifikaciji Magister tekstilni inženir/magistrica tekstilna inženirka
Tabela 26, Str. 43:	Osnovni podatki o kvalifikaciji Magister dizajna/magistrica dizajna
Tabela 27, Str. 44:	Osnovni podatki o kvalifikaciji Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja oblikovanja in tekstilnih materialov
Tabela 28, Str. 45:	Osnovni podatki o kvalifikaciji Doktor znanosti/doktorica znanosti s področja tekstilstva, grafike in tekstilnega oblikovanja
Tabela 29, Str. 47:	Število vseh vpisanih dijakov v programe nižjega, srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega izobraževanja na področju tekstila v šolskih letih 2015/16–2019/20
Tabela 30, Str. 48:	Število vseh vpisanih odraslih v programe nižjega, srednjega poklicnega ter srednjega strokovnega izobraževanja na področju tekstila v šolskih letih 2015/16–2018/19
Tabela 31, Str. 56:	Število podeljenih certifikatov za NPK Delavec/delavka za preprosta konfekcijska dela
Tabela 32, Str. 56:	Število podeljenih certifikatov za NPK Vzdrževalec/vzdrževalka tekstilij
Tabela 33, Str. 56:	Število podeljenih certifikatov za NPK Tekstilni konfektionar/tekstilna konfektionarka
Tabela 34, Str. 56:	Število podeljenih certifikatov za NPK Modni stilist/modna stilistka
Tabela 35, Str. 61:	Poslovanje družb dejavnosti TOUPD (C13 (Proizvodnja tekstilij)+C14 (Proizvodnja oblačil in drugih tekstilnih izdelkov)+C15 (Predelava usnja in izdelava obutve)) v letih 2012–2018
Tabela 36, Str. 61:	Poslovanje družb po poddejavnostih TOUPD v letu 2018
Tabela 37, Str. 63:	Število zaposlenih po poddejavnostih TOUPD
Tabela 38, Str. 65:	Povprečne mesečne bruto in neto plače v dejavnosti TOUPD, 2014–2018
Tabela 39, Str. 65:	Investicije v dejavnosti C13 – proizvodnja tekstilij, C14 – proizvodnja oblačil in C15 – proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov C15, 2014–2018

Kazalo grafov

Graf 1, Str. 48:	Število vseh vpisanih študentov v študijski program Proizvodnja tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe diplomirani tekstilni inženir (vs)/diplomirana tekstilna inženirka (vs) po posameznih letih, 2011/12–2015/16
Graf 2, Str. 49:	Število vseh vpisanih študentov v študijski program Tekstilno in oblačilno inženirstvo za pridobitev izobrazbe Diplomirani tekstilni inženir (vs)/diplomirana tekstilna inženirka (vs) po posameznih letih, 2016/17–2018/19
Graf 3, Str. 49:	Število vseh vpisanih študentov v študijski program Načrtovanje tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Diplomirani tekstilni inženir (un)/diplomirana tekstilna inženirka (un) po posameznih letih, 2011/12–2018/19
Graf 4, Str. 50:	Število vseh vpisanih študentov v študijski program Načrtovanje tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Magister tekstilni inženir/magistrica tekstilna inženirka po posameznih letih, 2011/12–2018/19
Graf 5, Str. 50:	Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Diplomirani oblikovalec tekstilij in oblačil/diplomirana oblikovalka tekstilij in oblačil (un) po posameznih letih, 2011/12–2018/19
Graf 6, Str. 51:	Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje tekstilij in oblačil za pridobitev izobrazbe Magister akademski oblikovalec tekstilij in oblačil/magistrica akademska oblikovalka tekstilij in oblačil po posameznih letih, 2011/12–2018/19
Graf 7, Str. 51:	Število vseh vpisanih študentov v študijski program Tekstilstvo, grafika in tekstilno oblikovanje za pridobitev doktorskega naziva po posameznih letih, 2011/12–2018/19

- Graf 8, Str. 52: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Tehnologije tekstilnega oblikovanja za pridobitev izobrazbe Diplomirani inženir/diplomirana inženirka tekstilnih tehnologij in oblikovanja(vs) po posameznih letih, 2011/12–2018/19
- Graf 9, Str. 52: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje in tekstilni materiali za pridobitev izobrazbe Diplomirani inženir/diplomirana inženirka oblikovanja in tekstilnih (un) po posameznih letih, 2011/12–2018/19
- Graf 10, Str. 53: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje in tekstilni materiali za pridobitev izobrazbe Magister inženir/magistrica inženirka oblikovanja in tekstilnih po posameznih letih, 2011/12–2018/19
- Graf 11, Str. 53: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Oblikovanje in tekstilni materiali za pridobitev doktorskega naziva po posameznih letih, 2011/12–2018/19
- Graf 12, Str. 54: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Dizajn – smer tekstilije in oblačila za pridobitev izobrazbe Diplomirani dizajner/diplomirana dizajnerka (vs) po posameznih letih, 2011/12–2018/19
- Graf 13, Str. 54: Število vseh vpisanih študentov v študijski program Dizajn-smer tekstilije in oblačila za pridobitev izobrazbe Magister dizajner/magistrica dizajnerka po posameznih letih, 2011/12–2018/19
- Graf 14, Str. 62: Število zaposlenih v dejavnostih TOUPD od leta 1997 naprej
- Graf 15, Str. 63: Struktura zaposlenih po poddejavnostih TOUPD 2010 do 2018
- Graf 16, Str. 64: Struktura zaposlenih v dejavnosti TOUDP po starosti v letu 2018
- Graf 17, Str. 64: Struktura zaposlenih v dejavnosti TOUDP po izobrazbi v letu 2018
- Graf 18, Str. 66: Investicije v dejavnosti C13 – proizvodnja tekstilij, C14 – proizvodnja oblačil in C15 – proizvodnja usnja, usnjenih in sorodnih izdelkov C15, 2014–2018

CPI

CENTER RS ZA
POKLICNO
IZOBRAŽEVANJE

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI